ANTONII SANDERI
PRESBYTERI,
S. Th. Licentiati

HAGIOLOGIVM FLANDRIAE

SIVE

De Sanctis eius Prouinciæ Liber vnus

AD

Amplissimum Dominum IOACHIMVM ARSENIVM
Abbatem BLANDINIENSEM.

ANTVERPIÆ.
Apud Gulielmum à Tongris.
M. DC. XXV.

ADMODVM REVERENDO
ET AMPLISSIMO VIRO
DOMINO.
IOACHIMO ARSENIO
SCHAYCK
Abbati Blandiniesi, Harnæ Comiti, Flandriæ Primati, &c.

ANTONIVS SANDERVS Presbyter

D. D.

Vi tuis auspicis euulgatur liber, Amplissime Domine, summatim & per compendium descriptos Sanctos ac venerabiles Flandriæ viros, Sanctas item, Deoque amicas mulieres continet, eorum inquam natale solum, gesta, obitus. Nullum illustrius ac æstimandum magis, quàm à sanctimonia & iustitia patriæ ornamentum est. Cætera fluxa atque labilia, virtus clara æternaque habetur, aiebat ille ac verè quidē & sapienter, inmenso enim interuallo humana omnia post se relinquit, Rempublicam attollit, ab ea magnarum vrbiū imperiorū initia, augmenta sumimus, denique vigor, vti per

scelera earundem rerum exitia sunt & ruinæ. Hanc itaque Prouinciam, vti varijs naturæ bonis felicem, sic & diuinis muneribus ac gratiæ donis beatam, vt videamus, quæ in nostratibus ac vicinarum regionum historijs ac libris inuenire potui, Sanctorum nomina coniunxi, tuoque ac Blandiniensis Cenobij (quod celebre omni æuo Sanctorum hospitum fuit, quodque præ cæteris nobile est ac antiquum) titulo ornata, publicæ lectioni permisi. Illud porro vel ob eam causam iucundum Amplitudini tuæ futurum gratumque existimo, quod dum iniuriâ temporum & insaniâ hæreticorum collapsa Monasterij tui magnâ solertiâ, egregioque zelo restaurare conniteris, & in pristinam reducere maiestatem; eorum pariter per quos dum veritatem & Christum cognouimus, veram animi felicitatem nacti sumus, memoriam efflorescere, augeri honores, & gloriam propagari exoptes. Vale.

Si-

Stephanus Bellocassius in Sanctologo Flandriæ.

QVando recensebant aliæ sua numina terræ:
Sola verecundo stabam taciturnula vultu,
Solaque videbar non dignis vndique sannis.
Ac si nemo meis sanctus prodisset ab oris,
Nunc quæcunque mihi regio certare parata est, &c.

VOTVM
AD FLANDROS SANCTÆ MEMORIÆ VIROS

Saluete illuſtres animæ, Indigetesque Beati,
Vos primum, diuâ qui Relligione potentes
Ornaſtis patrium magnis virtutibus orbem,
Exemplisque boni, monitisque ſalubribus olim
Gonduginum fortes pia Sancti ſub iuga Chriſti
Duxiſtis populos, & caſto deuia Recto
Pectora ad egregium pulcri traxiſtis amorem.
Saluete, ô celſi queis nunc patet aurea cæli
Ianua, qui læto manantem nectare ſucrum
Purpureo Bibilis nunc ore: humilemque ſerenos
In terram vultus ab vertite, & illa probantem
Inclinate animum noſtri monumenta laboris.
Fortunata cohors? hoc vnum vos ego fuſis
Depoſcam lacrymis, hoc imi cordis anhelo
Implorem gemitu, feruentibus inclyta votis
Turba faue: placuit SANDERI *ſi labor iſtis*
Ingenij Sculptus tabulis, fuit aut tibi quidquam
Dulce meum veſtros hæc longum dicat honores
Pagina, ſollicitumque boni defendite vatem.
Scilicet infirmæ poſt tot diſcrimina vitæ
Vobiſcum patrijs vt ſedibus eſſe beatus,
Et pars vna queam ſtellatæ ibi noſcier aulæ.

ANTONIVS SANDERVS Canebat.

ANTO-

ANTONI SANDERI PRESBYTERI S. T. L. HAGIOLOGIVM FLANDRIÆ.

S. AMANDVS.

Traſectenſis ad Moſam & poſt Argentoratentis ad Rhenũ Epiſcopus, Gandauenſium Apoſtolus.

SERENI AQVITANORVM Ducis ex Amãtia Matrona cum primo nobili filius fuit annos vix dum pubertatis ingreſſus, Monaſticæ Vitæ inſtitutum elegit. A quo animo cum pater eum multis verbis amouere magnopere laboraret, conſtanter in propoſito perſtans, hanc illi tandem grauiſſimam ſententiam retulit. Terrena non appeto tantũ mihi permitte vt Chriſto militem. Multos igitur annos in illa viuendi ratione exercitatus, poſtea Turonis ſacris initiatus eſt: ac denide Biturigibus monaſterium rurſus ingreſſus, annis ibi quindecim corpuſculum mirâ abſtinentiâ macerauit. Tandem Religionis amore tactus Romam ſe contulit diuorumque Petri & Pauli Apoſtolorum limina viſitauit; vbi à diuo Petro nocte admonetur vt in Galliam protinus prædicãdi cauſſa euangelij remearet. Reuerſum Gallia obuiis vocis excepit, nec multo poſt Lotharij regis operâ Tungrorum Epiſcopus creatur, quam functionem quum 6. Feb.

in Agro namurcensi, quod nunc est nobilium virginum Canonicarum XVII. & Canonicorum X. Tandem Apostolica virtute & spiritu plenus in Elnonensi Monasterio, quod hodie ab Auctore S. Amandi propriè dicitur mortē obiit anno incarnati verbi sexcentesimo sexagesimo primo ætatis vero suæ nonagesimo. Cuius corpus etiam in capillis & omnibus sui partibus sic integrum & venustum post multos annos inuentum est, quasi si non modo heri aut nudius tertius mortuus, verum etiam adhuc in viuis fuisset plura de illo lib. 4. Antiquitatum Gand. item apud Haræum Molanum Meyerum, Gazeum in Historia Belgij Ecclesiastica Sigebertum in Chronico, Miræum in fastis, qui testamentum eius quoque narrat, aliosque inuenies.

AMANTIVS DIACONVS.

Gandaui.

INter Comites B. Landoaldi, qui à Martino pontifice S. Amando in promouenda Religione adiutor datus est primus recensetur diaconus eius, nomine & merito Amantius, eiusdemque in baptismate filius. In Episcopatu Tungrensi cum B. Landoaldo multum laborauit. Ex Wintershouen. Hasbaniæ vico Gandauum ad D Bauonis anno 980. cum alijs quibusdam Sanctorum Corporibus per Womarum Abbatem Gandauensem translatus est vide de eo plura apud Haræum 19. Martij in vita S. Landoaldi Confessoris per Nodgerum Episcopum Leodiensem scripta. *19. Mar*

ALDEGVNDIS VIRGO.

Gandaui.

20. *Iun.* Filia fuit S. Basini Reguli ac Martyris, quæ temporibus S. Amandi Trajectensis Episcopi circa annum 640 Deo seruiuit in Trunchinio iuxta Gandauum, vbi cum patre quieuit in Canonicorum regularium Ordinis Præmonstratensis Abbatia per Iwanum à Gandauo Comitem Alostanum anno 1137 fundata. De eadem plura vide in vita S. Basini patris eius 14. Iulij.

ADRIANVS INTERNVNTIVS.

Gandaui.

19 *Mar* CVm sancto Landoaldo Roma in Belgium venit à Martino Papa primo rogatu D. Amandi missus. Martyrem eum in fastis vocat Miræus. Sepultus fuit in Wintershouē & anno 980 ad D. Bauonis translatus, vitā eius conscripsit Nodgerus Leodiensis Episcopus. Vide plura apud Gazæum in Historia Belgij Ecclesiastica.

ADELHARDVS ABBAS:

Huysse pago Flandriæ.

2. *Iann.* COrbeia duplex est vna Gallica seu Francica in diœcesi Arabianensi, altera Germanica seu Saxonica in Diœcesi Padebornensi, vtraque illustris Benedictinorum Monachorū Abbatia, hodieque florens. Francicam Bathildis regina Francorū eiusque filius Lotharius Rex ad Somonam fluuium fundarunt. Saxonicam ad visurgum fluuium anno 822. Ludouicus pius Imperator Caroli

Magni

Magni filius suadente S. Adelardo ędificare cæpit, vt Lambertus Scafnaburgensis tradit, aut anno proximè sequenti vt ex Adamo reru septentrionaliū scriptore Baronius in annalibus colligit. Fuit autē Adelardus primū Monachus, post Abbas in corbeia Gallica, ex Caroli Magni Imperatoris stirpe prognatus patria & patrimonium illi fuit *vscia* vulgo *Huysse* pagus primo lapide ab Aldenarda opido Flandriæ situs, idem & *berthenium* agri Louaniensis pagum in bonis possedit; vtriusque loci etiamnum patronus est Abbas Corbiensis, teste Gazæo. Vitam eius à Surio editā vnus famliarium descripsit, quam plerique Paschasio Ratberto, Sexto illius in Corbeia successori attribuunt. Ioannes tamen Molanus alterius cuiuspiam esse putat, ita Miræus in fastis.

AMELBERGA VIRGO.

In Monte Blandinio iuxta Gandauum.

BElisiæ à S. Landrada piis moribus institutam fuisse tradunt, diu vixit ac demum anno 772 obijt in sui iuris villa Tamisia seu Temseca ad Scaldim in diœcesi Gandensi & agro Wasiano, vbi hodieque tumulus eius ostenditur. Corpus Virgineum Balduinus ferreus Flandriæ Comes anno 870 ad Blandiniense monasterium transtulit. Venit autem, inquit Molanus, consilio S. Willibrordi Belisiam, vt istic à D. Landrada quæ monasterio istic proerat, in pietate formaretur. Brachij eius os confregisse putatur Carolus Martellus princeps, vt eam sibi raperet Sponsam quam etiam plane cepisset vxorem, nisi pudicitia virginalis de eo triumphans penitus obstitisset. Migrauit ad Dominum anno 772 aut circiter. Scribit Massæus ciues Gandauenses (tantæ ipsis olim venerationi & 10. *Iul.*

merito fuit) vna cum Wilhelmo Episcopo Tornacensi diē festum sibi instituisse anno 1331. in monte Blandinio autem frequentior eius fuit memoria, vnde in Martyrologio legitur. Sexto Kal. Nouembris in Blandinio Aduentus Corporis Sanctissimæ Virginis Christi Amelbergæ Decimo tertio Kal. Iunij in Blandinio translatio Corporum Sanctorum, Gudwali Bertulfi cum reliquijs S. Virginis Amelbergæ. Kalendis Maij in Blandinio monasterio translatio Corporis Sanctissimæ virginis Amelbergæ. In picturis pedum vt Abbatissa, quandoque etiam palmam ceu virgo, gestat. Sub pedibus piscem habet, vulgo sturionem dictum quem alij acipenserē vocant His enim piscibus nauem comitantibus, fertur corpus eius diuino nutu, aduerso flumine vectum esse. Vitam eius scripsit S. Radbodus vltrajectinus Episcopus numero XIV. ex regia Frisiorum ac Francorum stirpe, vir spiritu Prophetico clarus. Scripsit & eandē Theodoricus Abbas ad S. Trudonem Ord. S. Benedicti in diœcesi Leodiensi ex Monacho Blandiniensi, vti rectè notauit Valerius Andreas in Bibliotheca Belgarum.

AMELIA.

Teneramundæ.

VIrgo Swiuekana iuxta Teneramundam spiritu Prophetico donata fuit, ait Harduynus in M.Sc. Sanctorum Flandriæ indiculo.

ATTA

Abbas Blandiniensis & Vedastinus.

ATTA Monachimum Gandaui in monte Blandinio cōplexus ad exemplum multorū sanctissimorū patrum

patrum amatorum professionis monasticæ vitam compo-nens, secutis inprimis vestigia S. Amandi, primi eius domus conditoris, quum multos instituto æquales, commendatione pietatis, atque virtutibus anteiret, atè diffusâ famâ Theodorico notus, huc ab eo accersitus, Abbas nouello gregi datus est, quem, inauguratus à B Vindiciano, ita gessit, vt non immerito percelebri Vedastinorum præsulum ordini, Dux quidam atque Antesignanus creatur designatus. Ita de eo Chronicon Vedastinum fuit itaque Atta primus Vedastini Cænobij, & Blandiniensis Abbas quartus, vitam eius ampliorem in Catalogo Blandiniensium Abbatum inuenies.

S. ADRIANI

Memoria in Gerardi-monte Flandriæ opido

GERARDI-MONS Opidum est Flandriæ versus Brabantiam intra muros habet insignem Benedictinorum Abbatiam anno 1095 à Manasse Episcopo Cameracensi in vico decliuio incohatam & anno proximè sequenti in opidum translatam, petente Roberto Hierosolymitano Flandriæ Comite. Ad hanc Abbatiam S. Adriani Martyris reliquiæ ex Raulicuria Hannoniæ pago anno 1110 ab Eubaldo sunt translatæ. Locus frequentibus claruit miraculis, tantoque hominum piè peregrinantiū concursu vel in hodiernum vsque diem frequentatur, vt & Abbatia & opidum ipsum S. Adriani nomen quodammodo induerint. Reges ipsos huc aliquando aduentasse narrat in suis Antiquitatum Gerardi-montensium commentarijs Ioannes Waesbergius. 8. Sep.

AGRICOLAVS

Episcopus Leodiensis, Flander.

De Agricolao narrat Gazæus in Historia Ecclesiastica Belgij eum fuisse vndecimum Leodicensis Ecclesiæ Episcopum, post D. Seruatium, qui decimus eandem Cathedram tenuit; primus eodem auctore Trajecti ad Mosam resedit circa annum 512. vbi & cum Ecclesiam S. Seruatij ędificasse, & post Hunnicam cladem reparasse, & in eadem sepultum asserit. Fuit autem Agricolaus, ab eodem aliisque scriptoribus sancti titulo honoratus, cuiusdã Flandriæ Saltuarij filius. Quem Tungrensibus à S. Remigio Episcopum datum circa annum 498 etiam Miræus narrat in fastis 1. Octobris, vbi de eodem Renensi Archiepiscopo Francorum Apostolo agit.

ANTONINVS TIMMERMANNVS

Dunkerckanus.

Dominicanus Dunkerckæ maritimo Flandriæ opido natus anno 1547. parentes fortunæ medioeris probos tamen & longè honestos habuit, quibus magna fuit proles rectè educandi sollicitudo. Adolescens humanioribus litteris excultus melioris vitæ desiderio ardens Antwerpiæ in B. Dominici Sodalitatem nomen dedit annos natus 21 · in qua eos fecit progressus vt prædicandi munere cum laude perfunctus sit, vtpote vir plane pius, eruditus, & Flandrici, Gallici atque Hispanici idiomatis æque peritus. Hęreses quæ id temporis feruebant acriter, & magno atque assiduo concionandi studio est insectatus cumqueBellorum errorumque incendio arderet Antwerpia, Deo vt & Principi

miseria

misera seuitione rebellis, nostrique exsilio damnati superiorem Germaniam variaque Belgij loca peragrarent: ille piorum quos a fide non dimouerat temporis iniuria salutem quærens, singulari zelo & industria Antwerpiæ hæsit, vbi Catholicorum domos diligenter prout ferebat occasio circumibat, omnemque nauabat operam, vt qui in illa tu Babylone fideles supererant in plenis errorum vorticibus naufragium non facerent, sed in salutis portum seruarentur. Quod dum sedulo exequitur, in diesque plures ac plures Catholici ei in notitiam veniunt, eorum catalogum conscribit, plateas domosque in schedula notat, quo facilius securiusque singulos adire & ad fidei constantiam hortari posset. Inter hos ab eo conscribitur Ioannes quidam Tauregnij, qui postea priuato quo æstuabat zelo, Guhelmum Nassouium Auranæ & perduellum principē adortus est, eique necem inferre conatus. Interim vt sunt astuti & suspiciorum pleni filij tenebrarum. Ioannem P. Antonino cognitum eique confessum fuisse, proinde principis mortē nisi communicato prius cum P. Antonino consilio non attentasse, in vulgus sparserunt Caluinistæ & ad Principem pertulerūt. Quidā Antonino scedam illam excidisse ferunt sicq; cognitum Ioannē istum esse ex P. Antonini notis. Porro ad huius prætensi criminis obiectionē compræhenditur, & in vincula conjectus rogatur, cuius fidei esset respondit, se prout notum erat Catholicum esse & Dominicanum quidem ac sacerdotem. Rursusque an Ioannis Tauregnij notitiam haberet, eiusque confessionem excepisset, quod prompte affirmauit. Instant Caluinistæ num in confessione cōsilium occidendi Principis aperuisset, aut quid dixisset ille se nihil eorum, quæ ex confessione audisset, reuelare posse, constanter respondit, quod responsum impia illa dæmonis mancipia pro suo more arridere cœperunt, & post infamia

infirma atq; horrenda in Religione cōmitta se omnino velle, seue quid Ioannes in confessione dixisset, aiunt, equuleos aliquin mortemque minantur Antoninus vero per Christi gratiam, fidei & propositi tenax, morte se tanto piaculo antefere retulit, Quocirca rabiē acuunt illi, & tormentis constantiam sanctæque religionis cultum expugnare conantur. Antoninum pollicibus fune cōstrictis in altum suspendunt, maximisque ponderibus vtrique pedi alligatis, toto corpore distendunt, fustibus cædunt, eoque in cruciatum diu versari patiuntur. Is vero Dei opē ardenter implorans frequētius illud Dauidis orabat. Custodi Domine labia mea vt non delinquam in lingua mea, & aspirante Martyrum fortitudini Christo vicit equuleos, & quam minabantur mortem cū desiderio exspectauit. Hæretici furiisacti, vtrūque, vt aiebant, crimen superstitionis videlicet papisticæ & conspirationis in Nassouij exitum, insigni supplicio vindicare decernunt. Ergo fame languidus, carceris situ squalidus, tormentorum acerbitate fractus, solo animo ac fide integer victuque hilaris Antoninus, in publicum forum pertrahitur pleno theatro fidem catholicam profitetur, eiusque causa se libentissime mortem obire pronunciat, sicque sibi semper præsentissimus, & cælesti auxilio confirmatus parata tormenta constanter subiit atque fune primū strangulatus, dein in quatuor partes ferro sectus, Deo se hostiam exhibuit, Angelis lætitiam peperit, Catholicis lacrymas excussit, hæreticis & admirationi fuit & terrori: nunc vero æterna fruitur vitæ melioris felicitate, obiit anno 1582 ætatis suę 66. vidi ego manibusque attrectaui &, nunc quoque ab omnibus conspici potest in claustro Cænobij Antuerpiensis, sacrū venerabilis Antonini caput, diu quidem alto stipiti ad infamiam ab hæreticis infixum: Sed cui nec circumuolitantes Corui oculos emeunt, nec solis ardor,

pluuiæ

pluuiæ, venti, grandines vllaue cœli inclementia pellem detraxerit, nec vermes cerebrum exederint, sed quod carne, pelle, cerebro, oculisque exsiccatis duntaxat sæpius circumdederit nocturna lux, insedeuntque innocentiæ testes columbæ; vt mihi qui viderunt plures testati sunt. Hactenus P. Hyacinthus Choquetius in vitis Sanctorum Belgij ex Ordine Prædicatorum.

AMATVS

Episcopus Senonensis Duaci.

AMATVS Theodorici Regis Galliæ iussu sede sua pulsus, & in Broilensi monasterio à B. Mauronto ad Lisam fluuium in Flandria constructo exceptus obiit anno sexcentesimo nonagesimo; ob Normannorum vero excursiones translatus est Duacũ vna cum Broilensi monasterio, quod hodie Canonicorum S. Amati est Collegium, quodque permissu Ioannis Episcopi Cameracensis, Caroli Francorum Regis & Balduini Ferrei flandriæ Comitis anno 874. ibi sedem fixit. Historia vitæ exstat ibidem in veteri codice argenteis laminis exornato circa annum 1040. scripta, à Clerico vt apparet, Amatensi, nomen suum pro modestia eius æui subticente. Vide Iacobi Taurelli historiam Archiepiscoporum Senonensium anno 1608. ibidem editam & Coluenerij notas ad cap. 22 li. 1. Chronici Cameracensis. Ita Miræus. Fuit autem apud Theodoricum Regem accusatus de Infidelitate, ac causâ non discussâ in exilium ablegatus. Quamobrem exulauit Peronæ vsque ad mortem Vltani Abbatis, deinde B. Mauronto commendatus Hamatici vixit, vbi sepeliuit SS. Abbatissas Gertrudem & Eusebiam, post requisitus à S. Rictrude & filio eius iam dicto Mauronto regimen monasterij Broilensis suscepit. 13. Sept.

Eo itaque in loco, inquit Molanus monasticam congregationem gubernauit, & populo alimenta cœlestis prædicationis ministrauit ad annum vsque obitus sui. Eius corpus, sed & ferri pondus, quod ad collum gestauerat, multis miraculis claruerunt. Quibus auditis Theodoricus Rex ad sepulchrum veniam perpetrati in eum facinoris flagitauit, & multas possessiones ad alimoniam seruorum Dei eidem contulit Maurontus vero ad honorem eiusdem Præsulis, sui etiam patrimonij multa prædia, per chartarũ instrumenta assignauit. Preterea haud longè à B. Petri Ecclesia, aliam Deiparæ struxit Ecclesiam, ad quam diuinitus monitus cum sancto Baino Morinorum Episcopo B. Amati reliquias transtulit. Postea à clero Meruillano primùm Suessiónes inde Duacum est translatus, vt ante dixi, in sui iuris Ecclesiam. Eleuatio per S. Bainum facta & translatio recoluntur quarto Kal. Maij & decimo quarto Kal Nouembris Archiepiscopum quoque Senonensem fuisse liquet ex subscriptionibus Concilij Aurelianensis tertij, vbi Leo Senonensis subscribit Tom. 2. Conciliorum. Ita in natalibus Molani hàc die annotatum.

ÆGYDIVS

à S. Audomaro Gandensis Dominicanus.

Kalend. August. VIrum pluribus virtutibus excellentem Gandensis monasterij Sanctis adscribunt rerum Dominicanæ Religionis scriptores. Leander Albertus lib. 5. de viris Illustrib. Ord. Predicat. fol. 186. Thomas Cantipratanus l. 2. Apum c. 1. parte 14. Michael Pius primâ parte suæ historiæ fol. 109. qui tamen pauca admodum de Sancto illo viro cõmemorant; adeo vt totius vitæ eius seriẽ nobis inuiderit antiquitas: omni tamẽ virtutum exercitio excultam fuisse

& ad ſanctæ Religionis amuſſim compoſitam, teſtantur nobis relicta monimenta quæ his verbis ſcripſit Cantipratanus ſe B. Ægydium vidiſſe affirmans. Vidi & alium eiuſdem Ordinis optimum virum in Gandauo Ægydium nomine, qui Canonicus apud ſanctum Audomarum in Flandria ſæculum dereliquit, & Prædicatorum Ordinem intrans tantum deditus lachrymis, tantũ ſpirituali lętitiâ & animarum zelo efferbuiſſe probatur, vt verè ſanctus crederetur, & eſſet, & hoc exitus eius monſtrauit; nã cùm frater ſuus carnalis ſepeliretur in clauſtro fratrum, marmorq; ſuperpoſitum malè iacens deberet corrigi. Sinite, inquit, fratres ſinite diu non iacebit immotum, manifeſtè prædicens ſe cum fratre defuncto ſub eodem marmore ſub proximo deponendum; quod & factũ eſt, ſed & fratre quodam narrante mihi, qui ante ipſum reſedit die proximâ moriturum, didici quod quęrenti ſibi quomodo de ſe ſentiret: Reſpondit dicens, bene frater cariſſime, bene me ſentio, quia tribus diebus tantum in purgatorio hinc exiens expurgabor, & ſtatim poſtea per Dei miſericordiam, ad gloriam euolabo. Pretioſam illam venerabilis Ægydij mortem, quæ vita præceſſerit, quæ corona ac gloria exceperit, ſuſpicari quiſque poteſt, nos ſingula admiramur, & Deo totius gratiæ fonti gratias referimus. Ita Hyacinthus Choquetius in vitis; eius memoriam Kal. Auguſti Miræus in faſtis recolit.

ADELINVS

Confeſſor.

FVit ſancti Landelini in pia ad Vrbem peregrinatione & verbi Dei prędicatione ſocius, cum quo & quieſcit Criſpinij, inter montes Hannoniæ & Valentianas. De 17. Ian.

Landelino autem qui fuit quatuor Monasteriorum videlicet Laubiensis, Alnensis, Crispiniensis & Wasserensis fundator. Plura vide apud Miræum in fastis ad diem 15. Iunij Molanum in Natalibus, & Surium Tomo tertio ad eandem diem.

AIBERTVS

Reclusus.

2. *Maij.* IS in territorij Tornacensis pago, quem Espeen vocant, originem duxit, & adhuc puer varia de se futuræ sanctitatis iudicia præbuit, clam noctibus ad preces surgens, terram exosculans frequenter Ecclesiarū limina terens, ieiunia sibi indicens parum tamen degustans, vt interrogatus verè diceret se comedisse. Iuuenis audiens cantionem de conuersione S. Theobaldi, neque carne, neque sanguine, neque lineis pannis vti deinceps statuit, sed charitatis fœdere vngitur, magnæ sanctitatis & abstinentiæ Ioanni Crispiniensi Monacho, qui permissu Raineri sui Abbatis desertum incolebat locum, vbi vterque adeo ieiuniis, vigiliis, precibus, & frigore macerabantur vt humanam speciē propemodum non referrent. Rainerus autem Abbas ob monasterij libertatem Apostolorum lumina visitans, hos Comites assumpsit. Qui Romam venerunt nudis pedibus vestiti cilicio, parum pecuniæ habentes, ipsâ inopiâ locupletes. Cumq; Vrbanus Beneuenti esset, vterque Raineri reditum, eo quod viribus deficerent in Vallis Vmbrosæ Monasterio, vbi canon S. Benedicti strictè obseruabatur præstolati sunt. Reuersus autem Aibertus ad suam eremum non multo post per visionē monitus, factus est Monachus Crispiniensis, deinde Præpositus & Cellarius. Tandē autē à Lamberto Abbate optatam in

tam in eremo obtinuit cellulam, manens interim sub potestate Abbatis; in qua viginti quinq; annis cũ incredibili abstinentia permansit inclusus Cum autẽ acolythus esset, de Sapientium consilio à Burchardo Cameracensi Episcopo ad sacerdotium promotus est, vt populis ad ipsum venientibus melius posset consulere, & familiarius secretas confessiones recipere. Factus autem Presbiter duas in die celebrabat Missas, pro viuis vnam, pro defunctis alteram, pecuniam accipere haud aliter atque serpentinum virus abhorrebat, Mandato Paschalis Papę per Odunium Abbatem S. Gilleni, & Innocenti Papæ confessiones ad se venientium alacriter audiuit. Venerunt autem non solum illiterati & vulgares, sed Archidiaconi, Abbates, omnis generis Religiosi & docti, nobiles vtriusq; sexus. Tantaque plerumq; hominum multitudo, vt videretur veluti vrbs ab hostibus obsessa. Plerique qui propius recedebant, eo renitente, vestem eius lacerabant, & partes auulsas pro reliquijs asportabant. Quantos ille Manipulos secũ ad Christi tribunal feret. Inter quod erit ioculator ille, cuius olim cantilena ad arctam viam inflammatus fuit. Peractis itaque annis plus minus quinquaginta in Monachi habitu obdormiuit in Domino, ipso sacratissimo die Paschæ ad septimum Idus Aprilis, paulo ante ab Engelberto Priore sacro Oleo vnctus & diuinâ Communione munitus, die tertio sepultus ab Abbatibus, Crispinij & S. Amandi, eodẽ in loco, vbi cellula fuerat, vbi eius meritis & precibus, ęgris & piè postulantibus multa præstantur beneficia. Crispinienses autem etsi in Aprili notatum habeant *Obijt dominus Aibertus inclusus*, inuocant tamen eum in Litaniis suis, & ex auctoritate Episcopi Cameracensis qui Oratorium in quo requiescit Kal. Maij dedicauit, festumq; eius postridie ex Crispinio venientes annuè ibi celebrant.

ALANVS INSVLENSIS.

14. Octo. NAtus est Insulis Flandriæ emporio, & in Clara-Valle sub S. Bernardo Abbate Monachum induit. Postea primus Ripatorij Abbas fuit, ac demum Antissiodorensis Episcopus. Religiosæ quietis amans, post annos 13. Episcopatu se abdicauit, & reliquum vitæ in Clara-Valle piissimè transegit, vbi & obiit anno 1181. pridie Idus Octobris.

AICHARIVS
Episcopus Tornacensis.

27. No. SAnctè & laudabiliter præfuit Ecclesiæ Tornacensi & Nouiomensi, ante S. Eligium, Lectiones festi quod Nouiomi duplex habet, sunt de Homilia S Maximi. Ad sancti & beati Patris nostri Aicharij laudes addidisse aliquid, decerpsisse est. Aicharius magnâ apud Dagobertum regem auctoritate valuit. Ipso namque apud Regem agente S. Audomarus ad instituendum & gubernandum Terrouanensis opidi populum, Episcopi sedem & dignitatem suscepit: vt Folcardus Bertinensis in S. Audomari vita apud Surium loquitur. Eodem agente & licentiam dante S. Amandus doctrinam Euangelicam Gandaui prædicauit. Obiit autem S Aicharius anno 646. aut 647. Plura de Apostolico Præsule vide apud Ioannem Cognatum in historia Tornacensi.

ARNVLPHVS
Episcopus Suessionensis.

15. Aug. ALdenburgum vt in archiuis Aldenardensis latinis vetustioribus scribitur, siue Audenburgum Flandriæ opidum

opidum tertio milliari ab Oſtenda, antiquitatem ipſo nomine præfert, olim primariæ notæ opidum in Flandria exſtitiſſe, & à Balduino Caluo Comite Burgum Brugenſe anno 865. lapidibus cinctum fuiſſe ex Aldenburgiruderibus; Hunnicæ ſub Attila ſæuitiæ teſtibus pro comperto habetur. Abbatiam hîc Monachorum Benedictinorum anno 1084. S. Arnulphus Epiſcopus Sueſſionenſis in Gallia inſtituit, Roberto Friſio Comite & Radbodo Tornacenſi Epiſcopo approbantibus. Obiit ibid. anno 1087. multis clarus miraculis, quibus motus Lambertus ibidem Epiſcopus cum licentia Cononis Legati apoſtolici & auctoritate Concilij Bellouacenſis, quod miracula examinauerat, corpus ſacrum anno 1121. è terra leuauit iuxta morem Eccleſiæ Gallicanæ. Vitam eius fusè ſcripſit Liſiardus tertius in Epiſcopatu ſucceſſor à Surio editus. Matrem habuit Arnulphus è nobili proſapia Comitum Louanienſiũ, patrem verò Fulbertum Flandrum habitantem iuxta Scaldin in villa Tidinghem. Mater grauida per viſionem didicit ſe puerum geſtare, qui verbis & factis Chriſtum ferret, ideoque Chriſtophorus erat vocandus, cæterum ſuſceptor Arnulphus Aldenardenſis, voluit à ſe puerum Arnulphum dici. Mater autem memor diuinæ ſponſionis puerulum à patrino nuncupatum Arnulphum vtroque nomine appellauit, Arnulphum videlicet Chriſtophorum. Arnoldus Wion lib. 2. lig. vitæ cap. 53. eum patriâ fuiſſe Aldenardenſem, & ab eo ſupereſſe nobilem familiam Pamelenſium aſſerit. Plura apud Molanum in natalibus vide. Corpus etiamnum Brugis adſeruari à Iudoci Damhouderi Regij Conſiliarij filia per has turbas ſollicitè cuſtoditum, nuper Aubertus Miræus nobis indicauit.

ACHAS

Puer Toroltanus.

11. *Iun.* TOrolti in Flandria sanctissimè vixit, & anno 1220. obiit, tantum septennis. Ita de illo Cantipratanus lib. 2. Apum cap. 28. puer ACHAS honestis parentibus natus in Thorout Flandriæ opido quinquennis visis Minoribus à parentibus multis lachrymis obtinuit eorum habitum, pecuniam exhorruit, & ad reliquas ordinis consuetudines animum adiecit; vnde cognouerunt habitum ab eo non fuisse pueriliter expetitum. In plateis pueros, si disortis essent moribus, arguebat, & pœnas inferni proponebat, bonis verò gloriam inculcabat. Interdum docebat eos Orationem Dominicam & Salutationem Angelicam, adeò vt senes quoque eius prudentiâ delectarentur. patrem sæpè arguebat per verba, quæ à Presbytero in sacra concione audierat; matri cùm in solemnitate rubris vestibus templum intrasset, imaginem Crucifixi ostendit, & dixit: Intuere mater, & vide Iesum Christum nudum in cruce pendentem, sanguine rubricatum, & tu te in contumeliam eius vestibus scarleucis adornasti, cui illa acquieuit. Cumque summa eius esset morum dignitas, orationis sedulitas nondum septennem ætatem implens, raptus est, ne malitia mutaret intellectum eius. Adpropinquans autem morti confessus, Sacramentum Corporis Christi postulauit. Quod cùm propter generalis concilij vetitum in tali ætate negaretur; manibus in cœlum extensis dixit: Tu nosti Domine Iesu Christe, quòd meum summum desiderium est, te habere petiui te, feci, quod debui, & spero, quòd tui præsentia non frustrabor. Ad sepulcrum eius fratres nullo conatu, nullâ reiteratione, psalmum; De profundis, vel finire, vel dicere potuerunt,

vt

vt inde intelligeretur suffragiis orationum sanctam animam non indigere, credo, inquit Thomas, quòd & idem mihi ad sepulchrum illius contigerit oranti. Parentes verò post mortem prolis, sæculum deseruerunt, & pater Ordinem Prædicatorum est ingressus, mater verò Cisterciensium. Hactenus Cantipratanus.

ARNVLPHVS MAIORICENSIS.

HAbitu Cisterciensi indutus est à Bernardo in Monasterio Clare-vallis, in Flandria verò natus) insigni floruit sanctitate. Vide in D. Bernardo de eodem plura. Meminit & eiusdem Molanus in natalibus vigesimâ die Augusti vbi de beneficiis à Diuo Bernardo in Belgio præstitis agit. Sed & in Flandria cùm prædicaret, inquit Gaufridus Claræ-Vallensis libro 4. cap. 3. vitæ, multi nobiles, multi sapientes, & litterati viri sub ipsius magisterio sacram professi sunt seruitutem. Inter quos primus videbatur GAVFRIDVS ille de Perona, qui posteà in Clara Valle Prioris officio functus est, & defunctus in eo, celebris est enim memoria inter initia Ordinis Cisterciensis viri illustris Arnulphi de Majorca, quem Bernardus è Flandria, de sæculi fluctibus ad littus conuersionis Claræ-Vallem adtraxit. *Vide Meyerū.*

ANSCHARIVS CVM DISCIPVLO

Bremensis & Hamburgensis Episcopus.

FVit is Danorum, Suecorum & aliorum populorum Septentrionalium Apostolus. Instruxit idem Frisios ac Flandros, & nominatim in Flandria possedit Monasterium Thoroltanum (quod nunc Canonicorum S. Petri *3. Febr.*

Collegium eſt)quod Ludouicus Pius Imp.viro Apoſtolico inopiâ laboranti in vitæ ſubſidium adtribuerat. Eodem in loco puerum inuenit & educandum curauit S. Rembertum ſuum in Epiſcopatu & Apoſtolatu ſucceſſorem. Sedit Anſcharius in Epiſcopatu annis triginta quatuor. Primis annis ſeptem Hamburgi, dein poſt barbaricam Hamburgi incurſionem, annis nouem in Ramſola: reliquis verò annis Bremæ, vbi in matrice Eccleſia S. Petri ſepultus eſt: in quam S. Willehadum tranſtulerat. Ab Haraldo autem Danorum Rege & Ludouico Auguſto miſſus eſt ad Aquilonares illos. Plura vide apud Molanum.

ADELTRVDIS GANDAVI.

19. *Mar.* A Martino Primo Pontifice Maximo, vt alibi quoque annotamus, B. Amando, cùm Romam veniens Pontifici declaraſſet ſe non ſufficere ad copioſiſſimam meſſem in Chriſti horreum conferendam, adiunctus eſt B. Landoaldus, venêre porrò cum Landoaldo alij decem eiuſdem animi ſodales, quos inter fuêre ſanctus Amantius Diaconus, ſanctus Adrianus martyr & internuntius Landoaldi S. Vinciana virgo, Landoaldi ſoror, & S. ADELTRVDIS itidem virgo.. Horum omnium Sanctorum corpora ex Wintershouia ditionis Leodicenſis vico Gandauum anno 980. ad ſancti Bauonis Monaſterium tranſtulit Vuomarus Abbas. Cæterum geſta ſancti Landoaldi & ſociorum eius deſcripsêre Notgerus Epiſcopus Leodicenſis & Herigerus Abbas Laubienſis.

ADILIA.

25. *Maij* OCtauo Kal. Iunij ADILIAE ſororis ſancti Bauonis. Hæc verba obſeruauit Molanus in Bibliotheca Bauoniana

uoniana dum antiqua istic inspiceret Missalia, vt in natalibus ad hunc diem fatetur. Quibus etiam lectis non dubitauit quin B. Bauonis Ecclesia olim sanctæ Adiliæ memoriam in diuino officio celebrauerit. Cæterum quo loco quiescat, & quæ eius fuerit vita nusquam reperire potuit. Nisi sit eadem cum Adilia Orpiensi in Namurcensi Diœcesi, quod ad diem trigesimum Iunij idem auctor non omnino improbare videtur. Est in Alsatia in Apice montis celeberrimum Hohenburgense Monasterium sanctæ Odiliæ sacrum.

ÆGYDIVS AMICVS GANDAVI.

MOnachus fuit Bodelonensis Ordinis Cisterciensis, ab Harduyno sanctitatis nomine commendatur, in msc. Diuorum Flandriæ indiculo.

ANSBERTVS ROTOMAGENSIS
in Normannia Episcopus in Blandinio.

SVccessit S. Audoëno in Episcopatu Rotomagensi, & à Pipino Principe in exilium pulsus, demum in AltoMonte Benedictinorum Abbatia ad Sabim fluuium apud Hannones sita anno 695. viuere desiit. Post mortem, vti iusserat relatus est Fontanellam, quod est monasterium diœcesis Rotomagensis ad Sequanam fluuium, cuius loci Abbas fuerat ante Episcopatum. Vnde postea cum corporibus sanctorum Wandregisili & Vulframni ob persecutionem Normannicam, primò Boloniam ad mare, deinde Gandauum ad montem Blandiniū anno 944. est deuectum. Vitam eius scripsit Angradus Monachus Fonta- 9. Febr.

nellensis ad Hilbertum Abbatem suum proximum Ansberti in Fontanella successorem. Exstat apud Surium, sed omissâ præfatione, vt aliæ multæ Sanctorum historiæ. Ita Miræus. Ansbertum Fontanellam Halidulphus Abbas alti montis summo honore, inquit Molanus, linteis ceratis obuolutum, & sic vestitum, sicut sanctis altaribus assistere debuerat, detulit anno 695. In Blandinio frequens eius est memoria. Nam præter natalem annuè leguntur sequentia. Secundo Kal. Aprilis eleuatio & translatio sanctorum Wandregisili Abbatis, & Ansberti, atque Vulframni Archipræsulum. Tertio nonas Septembris in monte Blandinio Gandaui territorij aduentus sanctorum corporum, Wandregisili Abbatis, Ansberti & Vulframni Archipræsulum. Decimo octauo Kal. Octobris. translatio corporis sancti Ansberti Rotomagensis Ecclesiæ Archiepiscopi. Cæterum dum sancti viri corpus multis miraculis Fontanellæ clareret. Pipinus (quod gesta Fontanellensium Abbatum testantur) in peccati sui expiationem Floriacum monasterium in pago Veliocassino construxit, ipsumque Fontanellensi cænobio tradidit. Vide vitam ampliorem apud Haræum hoc die, qui ex Angrado refert eum Angradisinæ Rotberti, qui gerulus erat annuli Regis Clotarij, filiæ iussu patris sui Siwini connubio iunctum fuisse. At cum vterque in proposito seruandæ castitatis permanerent, hunc Monachum illam monialem factam.

ADALBALDVS MARCHIANENSIS.

2. *Febr.* IN territorio Perragorico passio sancti ADALBALDI Ducis Duacensis, qui coniugem habuit sanctã Rictrudem. Hic cùm ex pago Austrebatensi, vbi multis locupletabatur diuitiis, in Guasconiam iter arriperet, & à malignis homi-

hominibus & vt fertur ab iis, quibus ſanctum diſplicuerat matrimonium eſt interemptus, ſed fœlicem eius animam viuere teſtantur, inquit Hucbaldus, ſigna, quæ ob ipſius declaranda merita, ad eius mortua frequenter oſtenduntur oſſa. Additur in Catalogo Sanctorum Hannoniæ apud Petragorium caput haberi, licet corpus ad ſanctum Amandum in terra ſit, feſtumque eius ſolemniter in Aquitania fieri, quod inde certiùs cognoſci velim. Recentiores paſſim notant quarto nonas Februarij, è quibus obitum eius notaui ad hunc diem. Frater eius fuit Arkenbaldus, tertius frater Sigifridus, qui duxit ſanctam Bertam, de qua Iulij quartâ, Molanus & alij agunt.

BASINVS

Rex & Martyr Gandaui.

TRuncinij primo lapide à Gandauo Baſilicam Deiparæ conſtruxit, quam S. Amandus Trajecti ad Moſam Epiſcopus & Gandauenſium Apoſtolus Monaſterio clericorum decorauit. Locum à Normannis vaſtatum Balduinus Caluus Flandriæ Comes 883. anno inſtaurauit, ſed clericis qui regularem vitam abiecerant anno 1137. Canonici Regulares Ordinis Præmonſtratenſis ſucceſſerunt, Iuano Comite Aloſtano procurante. Vitam Baſini è manuſcripto Truncinienſi codice excerptam his coniunximus. 14

Paßio S. Baſini Regis & Martyris.

BEatus Baſinus Rex ac Martyr Chriſti ex regia ſtirpe & à Chriſtianis parentibus eſt ortus, & ex ſacro fonte 14. Iul.

baptiſmatis renatus eſt, & Baſinus nominatus. A cunabulis ſeipſum protulit ſocium chriſticolarum, & ſancta religione indutus, toto deſiderio cordis & corporis ac mentis ſtudebat Chriſto ſeruire. Iuſtus erat in omnibus viis Domini, & largus in eleemoſynis. Poſt mortem patris ſui & matris cum regnaret, ædificauit vrbem quam appellauit Baſetem ex nomine ſuo. Deinde accepit vxorem, & ex ea genuit filiam, quam ſacro fonte renatam vocauit Aldegundem, & apertis oculis nō vidit. Quadam die inſpirante Domino, ſurrexit venari: & ecce quidam ceruus mirè magnitudinis & pulchritudinis apparuit ei, quem ſecutus eſt cum militibus ſuis, & venatoribus ac canibus. Per prouidentiam verò Dei fatigati omnes receſſerunt ab eo præter duos milites cum quibus ſecutus eſt eum per tres dies & tres noctes. In tertia autem die poſt occaſum ſolis venerunt ſimul in loco ſpecioſo ac ſpatioſo in longitudine & latitudine, contra meridiem huius aquam currentem, quę Leia vocata eſt, & ex altera parte in aquilone habens magnam ſyluam in qua euanuit ceruus ab oculis eorum. Qui valdè triſtes præ laſſitudine corporum in eodem loco nocte quieuerunt. Media autem nocte euigilans B. Baſinus & aperiens oculos vidit cœlum apertum ſuper locum illū; & facta eſt vox ad eum, dicens: Baſine iſte locus, in quo quieſcis, ſanctus eſt, & per prouidentiam Dei huc ductus es per Angelum ſuum in ſimilitudine cerui, vt tibi oſtenderet ſanctitatem iſtius loci, & vt conſtrueres tres Eccleſias, primam in honorem beatæ Matris Domini iuxta decurſum Leiæ quam vocabis ad altum Monaſterium ſanctę Mariæ. Secundam parum in Oriente iuxta decurſum Leię in honorem Præcurſoris Domini. Tertiam in aquilone iuxta eandem Eccleſiam in honorē Beati Petri Apoſtoli. Surrexit ergo ſanctus Baſinus & milites eius primo mane

& recto

& recto itinere cum gaudio & exultatione venerunt ad vrbem ſuam Baſetes, & congregant operarios electos qui ſcirent operari cum lapidibus, & carpere ligna, & duxit ſecum ad ſupradictum locum, & fecit eos conſtruere Eccleſiam in honore beatæ Matris Domini, quam angelico præcepto nominauit ad altum Monaſterium ſanctæ Mariæ. Poſteà fecit alias duas conſtruere. Cùm autem perfectæ eſſent, duxit Epiſcopos vt dedicarent eas. In illis diebus in quibus dedicatio fuit, viſum eſt cœlum apertum ab omnibus qui aderant, ſuper Eccleſias, & oleum ſtillare ſuper altaria, & ſi quis infirmus fuit linitus oleo ſanus fiebat à quacunque infirmitate tenebatur. Fuit gaudium & exultatio his qui aderant & audierant hæc ſigna. Audientes populi, venerunt de omni parte terræ, tam ſani quàm infirmi, videre miracula quæ fiebant eodem loco. Tunc ſanctus Baſinus conſilio Epiſcoporum conſtituit Clericos in Eccleſiis qui ſeruirent Deo die ac nocte. Hæc in Chriſto peracta rediit vnuſquiſque in locum ſuum cum gaudio laudans & benedicens Dominum. Poſt anni itaque circulum cùm appropinquaret natiuitas ſancti Ioannis Baptiſtæ, prorexit ſanctus Baſinus cum multitudine populorum ad prædictum locum. Tunc acceſſit filia eius ad eum, & rogauit eum, vt eam ſecum pergere permitteret ad feſtiuitatem. At ille reſpondens, ait ei dicens: Non potes venire mecum niſi ſuper indomitum equum meum qui currit cum iumentis meis in campo. At illa gauiſa ſperans in Domino, iuſſit paſtorem equorum ad ſe venire, & rogauit eum vt caperet ſibi illum indomitum equum qui currebat cum iumentis pecoris ſui. Tunc ille dixit ad eam, quod eſſet tam durus & aſper, quòd dentibus ſuis morderet homines quos reperiret. At illa cum lachrymis dixit: O vtinam vellet me mordere, quia tædet me viuere in hoc ſæculo

ſæculo, quia neſcio ad quid vtilis ſum, quia cæca ſum à natiuitate mea, & lumen non video, ſed in tenebris ſedeo. Tunc ille paſtor miſertus ei, duxit homines & illam cum eo in campo, vbi iumenta paſcebantur. Tunc venit ille equus ad eam tam mitis & ſuauis vt ouis, & illa poſuit frenum in os eius, & ſedens ſuper eum, ſumens ſecum milites, ſecuta eſt patrem ſuum ad locum qui modo Truncinius dicitur, & venit ad Eccleſiam ſancti Ioannis, & ante oſtium ſtetit. Eleuans autem oculos ſuos & manus ad cœlum, orauit ad Dominum. Illâ orante ſtillauit oleũ ſuper oculos eius, & viſum recepit. Eâdem horâ venit pater eius ad oſtium, & interrogauit ſi dies eſſet? At illa reſpondit ei: Domine dieſcit. Et ille cognoſcens vocem eius, admirans dixit: Quæ es? At illa reſpondit: Ego ſum filia tua Aldegundis. At ille interrogauit eam, dicens: Quomodo huc veniſti? At illa reſpondit: Domine ſicut mihi præcepiſti. Et ille: Quomodo ſcis quòd dieſcit? At illa: Domine video cœlum & ſtellas, & lunam, & terram, & te patrem meum quem numquam vidi. Tunc ille: Vbi accepiſti lumen? At illa reſpondit: In iſto loco vbi ſto. Tunc ille gauiſus iuſſit illam intrare Eccleſiam, vt ambo agerent gratias Deo. Poſteà duxit eam ad Eccleſiam ſancti Petri Apoſtoli, quæ illi proxima fuit. Cùm autem ſancta Aldegundis venit ad oſtium Eccleſiæ, vt intraret, iterum cæca facta eſt, & Eccleſia dedit magnum ſonum, & ſciſſus eſt paries à ſummo vſque ad terram. Tunc ſancta Aldegundis clamauit voce magna, dicens: Domine mi pater adiuua me, quia non video. Tunc ſanctus Baſinus flexis genibus orauit ad Dominum vt dimitteret illam intrare, & poſt eam omnes mulieres, & vt daret ei lumen ſuum, eo tenore vt amplius ibi maneret in ſeruitio Dei & ſancti Petri, & vt daret in Eccleſia eius quidquid ad eam

pert

pertineret de hæreditate sua. Et surgens ab oratione sua confidens in Domino, tenensque manum eius introduxit illam. Cum autem intraret lumen recepit gaudens. Tunc omnes populi qui aderant in jubilo vocis benedixerunt Dominum, dicentes: Benedictus es Domine Deus Israel, qui facis mirabilia magna solus Et benedictũ nomen Maiestatis eius in æternum fiat, fiat. Tunc obtulit seipsam super altare S. Petri sicut pater eius promisit, cuius sacra ossa requiescunt in Ecclesia B. Mariæ Virginis, & sunt condita in scrinio. Cuius festiuitas celebratur 3. Kalendas Februarij. Postquam defuncta est beata virgo Aldegundis, venerunt mali homines, & pessimi scilicet gentiles vastantes vndique Ecclesias Christi, & accedentes ad locum qui dicebatur ad altum Monasterium sanctæ Mariæ, vt vastarent Ecclesias Christi. S. Basinus collecta maxima multitudine Christianorum obuiauit eis in campo, qui vsque hodie vocatus est Meldesvelt, & occidit & trucidauit maximam partem, & alios fugauit. Et ibi vulneratus fuit sanctus Basinus vsque ad mortem, sed prius munitus corpore & sanguine Christi, & vnctus oleo, migrauit ad Christum, sepultusque est in Ecclesia S. Petri pridie Idus Iulij. Ad cuius sepulchrum suscitauit Rex cœlestis per merita sancti Basini multa miracula, cæci, surdi, muti, claudi, leprosi, & omnes infirmi qui puro corde aduenerant, sani fiebant, præstante Domino Iesu Christo, qui cum Patre & Spiritu sancto viuit & regnat per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Cuius etiam Reliquiæ requiescunt cum filia eius in supradicta Ecclesia sanctæ Mariæ Virginis, eiusque sepulchrum honoratur Truncinis in Ecclesia S. Petri.

BALDVINVS DE BOCLA
in Bodeloo.

DE eo ſic monumenta Bodelonenſis Cænobij. Balduinus de Bocla Monachus Blandinienſis vitam eremiticam in Waſia ducens, per reuelationem B. Mariæ, cepit ædificare Monaſterium de Bodelo anno à natiuitate Chriſti 1197. Vitam eius mſc. in monaſterio exiſtentem hic habes. Vel ob eam cauſſam, quod hactenus plena nunquam in lucem edita fuerit.

Incipit vita Domini Balduini de Bocla primi Fundatoris Monaſterij de Bodelo.

BALDVINVS DE BOCLA villa quadam iuxta Gandauum ſita, oriundus parentibus Orthodoxis & ſecundùm ſæculi dignitatem ſatis ingenuus eſt procreatus. Qui cum tenuioris infantiæ annos tranſcenderet: puer formâ perſpicuus; ſenſu docibiliſſimus, & bonæ indolis eſſe cæpit In prima pueritia ſe Domini ſeruitio decreuit mancipandum, eremum concupiſcens & vitam ducere ſolitariam, ſuper quo affectum ſuum duxiſſet ad effectum ſi minoris ætatulæ infirmitas non obſtitiſſet. Cùm verò idem puer ad vndecimum ætatis ſuæ annum vel circiter perueniſſet, in Monaſterio ſancti Petri Gandaui in Monachum ſuſcipitur, veſtitur & ſub Regula ſancti Benedicti iam omnipotenti Deo templum futurum, dedicatur. In quo Monaſterio cùm per aliquot annos exſtitiſſet: parentes ipſius adhuc ſuperſtites ab Abbate Domino Hugone dicto Faſſael, vt filius ſuus ad domum ipſorum cum ipſis & amicis ſuis

cis ſuis per aliquot dies recreantiæ ſolatium recepturus accederet, expetierunt: & eo ab Abbate impetrato venit puer ad domum Genitoris, congaudentibus omnibus tam vicinis quàm parentibus & amicis, quibus ob lætitiam aduentus pueri grande paratur conuiuium. Die verò ad crepuſculum noctis inclinata & cœna tranſacta, & horâ pauſandi penitus appropinquante, exquiritur puer vbi per noctis tempus velit repauſare, ſiue in proaula, ſiue in ſolario, ſiue in thalami penetralibus. Id verò eo contradicente, vt in Eccleſia quæ domui Patris vicina erat, ita quòd inter ſepta Cæmiterij & ædificia patris pueri eſſet minimum ſpacium quaſi paries vnus ſibi ſtratus fieret, expetiit & impetrauit. Proiiciuntur culcitræ, linteamina, thaſalia, fiunt in Eccleſia ſtratus condignioris. Et cùm puer iret dormitum comitantur ipſum quidam de familia Patris qui cum ipſo in Eccleſia ſe ſpondent dormituros. At puer vt ſemper maluerat vitam ducere ſolitariam & orationi vacare, timens ne ab oratione turbæ tumultibus impediretur: ſolus Eccleſiam ingreſſus reliquos excluſit. Malignus enim ſpiritus qui ſacris eius inuidebat actibus & timens (vt credimus) adhuc multa per puerum fieri virtutum ſuffragia, voluntati eius aduerſantia ipſum, ſi poſſet perdere, decreuit per quandam mulierem ex illo confinio oriundam, quæ ſe totum eius miniſterio mancipauerat, vt in ſuis actibus nequiſſimus patuit, proniſſimam. Quæ mulier domum patris pueri ſub ſilentio noctis latenter ingreſſa, puerum per cunctos angulos domus exquiſiuit, & cùm inuenire puerum non poſſet, intellexit illum in Eccleſia ſolum repauſare. Confeſtim ad Eccleſiam properat, & per cunctas fores manipulo extracto molitur introitum: ſperans deſiderium ſuum adimplere: & qui Ioſeph in Ægypto à matrona Principis ſeruauit incontaminatum, &

Danielem in Babylonia à leonibus intactum famulum suum custodiuit illæsum. Transactis verò aliquantulis diebus puer ad Monasterium suum regreditur, & eadem mulier in malificio suo persistens, comprehenditur, condemnatur, & ad locum tormenti venisset, vbi viua in puteum proiecta terra operiretur inter cætera confessionis suæ enormia palam fatetur qualiter puerum ad perdendum exquisisset. Interrogatur quare & quam erga puerum causam odij habuisset? respondit se nescire & numquam puerum vidisse, tamen se erga ipsum quam plurimum diabolico instinctu fuisse instigatam. Sicque res quam Dominus noster sub silentio præteriri non voluit omnibus liquidò innotuit. Sed quid referam frequentes genuum flexiones? crebra orationum suffragia? Vigilias?& alia quę puer in eodem Monasterio egit virtutum opera, sicut quotidie cum gradibus ętatis proficiebat de virtute in virtutē: quæ si omnia & singula vellem recitare; timeo quòd sermo prolixior vestris tædium auribus inferret. Et cùm vacare posset tam in pueritia quàm in sequenti adolescentia scholaribus disciplinis, quarum vsu sufficienter instructus habebatur se semper mancipauit; sicque nullum tempus sub torpenti ocio præterire permisit. Qui dum ad annos peruenisset discretionis, & in sacros Ordines esset promotus Abbate suo iubente ad quamdam curtim suam quæ dicitur Liefdal in Angliam proficiscitur. In qua cùm multa essent loca secretiora, fecit tamen in nemore curti vicino, sicut semper eremum concupiuit, paruulum oratorium ramusculis & aliis lignis: in quo orationi latenter vacaret, cùm posset prout Patres fecerunt antiqui. Posteà verò cùm ab Anglia esset reuersus: & quodam tempore eremum inter Wasiam, & Hactuelde iacentem per deuia siluestria & nemorosa quorum copia tunc temporis ibidem

dem habebatur maxima perlustrasset: ad locum in quo nunc Monasterium de Bodelo situm est, peruenit angelico ductus comitatu & diuino iudicio sibi sine dubio demonstratum, quia in eodem loco se audiuisse testatus est angelicum melos dulcisonum. Loco ergo notato reuersus ab Abbate vt in eremo vitam ducere posset grauiorem licentiam sibi fieri postulauit. Abbas verò ipsum videns diuinitus inflammatum, & sacræ voluntati eius contrarie non audens, licentiam concessit eidem, licet inuitus. Ad prædictum verò locum confestim properans, secum sex panes ordeaceos & paruulos detulit; omnem sollicitudinem suam in illum proiiciens, qui quærentibus primùm regnum cœlorum & iustitiam eius, omnia necessaria promittit adiicienda. Et his panibus per 40. dies in eadem eremo est sustentatus, prout dudum Helias per vnum confortatus prandium, ieiunium adimpleuit quadragenarium. Inuenitur tandem à pastoribus, & omni viciniæ palam faciunt se in nemore secretiori Monachū nigri habitus inuenisse. Ad quem multi confluunt sacris eius orationibus suffragari cupientes & ipsi victualium necessaria administrant. Construunt etiam ipsi ibidem quoddam reclusorium tamquam casam paruulam. Erat in iisdem partibus vir nomine Theodoricus habens filium Guilielmum nominatum, qui & posteà Priorulus cognominabatur. Et hunc ad seruiendum viro Dei obtulit & concessit. Qui ministerium sibi creditum semper vt fidelis minister studuit adimplere. Quid ciborum ærumnas? quid ædificiorum inedias? quid nuditatem algoris? quid famem? quid sitim? quiduè referam cæterarum, quas Christi tyrones ibidem perpessi sunt inopias eorum. Quadam verò die cùm esset in exercitio nobalium laborans prout multum sueuerat in securi & li-

gone, quidam ſenex canus capillis, vultu procerus, ſub pauperis habitu miniſtrum adiit domi reſidentem & ad extinguendum eſuriem ſuam, aliquod ab eo ſibi petiit beneficium: quippe affirmat ſe per triduum panem nec vidiſſe, nec guſtaſſe. Cùm nihil autem haberet ad veſcēdum niſi paruulam partem ordeacæ panis, ſub cinericij miniſter egreſſus Domino omnia intimauit. Ad quem Dominus ſuus: Confer egeno de pane partem ad me ſpectantem. Ad quem miniſter: Dies penitus inclinata eſt ad veſperam & villæ remotæ ſunt, licet in inſtanti abiero & iter fecero proſperum vix ante mediam noctem perficiam reditum: & adhuc ieiunamus; & panem egeno conferam? Ad quod Dominus reſpondit: Confer egeno panem, & ne timeas; Dominus nobis prouidebit, quoniam numquam derelinquit ſperantes in ſe. Reuerſus verò miniſter contulit ſeni panem, & ſenex accepto pane ait: Numquid & pulmentarium hic eſt vt quid accipiam? ſiue de caſeo, ſiue de butyro? Ad quem miniſter: Hîc nihil aliud eſt niſi ſal benedictum, quod ſi volueris, eſt tibi paratum, & ſenex ſubridens & egreſſus tacita voce ait: Domina charitas vobis prouidebit. Poſt hæc vir Dei adueniens, cellulam intrauit, vt laudes Deo exſolueret veſpertinas; quibus cantatis vir Dei ad priſtinum laborem eſt egreſſus; ſed prædictus ſenex reuerſus, mappam albam, protulit in vno fine, plenam albis panibus, in alio verò auenacea farina, vt dicitur grumella, vnde pultes fiunt, & menſæ ſupponens ait: Hæc vobis Domina charitas tranſmittit, & egreſſus eſt ſtatim mappa relicta, miniſter verò foras currens, vt poſt eum reſpiceret, neminem vidit. Sic verò Dominus quondam Danieli in lacum leonum miſſo per Abacuc prandium tranſmiſit, & eo refecto protinus Abacuc, per Angelum ſuum in

priſti

pristinum locum restituit. Minister statim currens, Domino omnia prout gesta sunt intimauit. At vir Dei misericordiam Domini semper diligentibus se sciens affluentem, nec per hæc eleuatus est in gloriam humanam: sed maiori desiderio in amorem diuinum æstuatus ait: Fili exhortemur in Domino congaudentes bonitati eius, vult enim nos in ista eremo manere & perseuerare. Cùm ad tantum peruenissent augmentum quod tres habuerunt capras, pascuis eis emittens Dominicæ curæ & custodiæ commendabat præ timore luporum, quorum magna multitudo tunc temporis ibidem habebatur. Quâdam die cùm dictæ capræ diutiùs morarentur, minister pro iis sollicitus, & foras egressus, si eas vsquam conspicere posset, conspexit quasi sex capras venientes; & mox ad Dominum suum currens, ait: Domine non habemus nisi tres capras, & ecce sex simul adueniunt. Quas cùm ambo diligentiùs intuerentur; cognouerunt tres ex illis lupos esse, & quasi hœdi cum eis ludentes & persilientes, ac circumsilientes eas vsque ad stabulum sine omni læsione perduxerunt; quibus stabulatis cum omni mansuetudine reuersi sunt. Quis dubitet virum Dei à diabolo sæpius tentatum. Quâdam nocte cùm vir Dei jaceret sopore solutus, diabolus sub humana voce ad ipsum clamauit: Domine Balduine surge: & ipsum mox agnoscens, iam inquit in tædium & dedecus tui dormiam & requiescam? cùm ex consuetudine haberet quod multoties mediis noctibus cellulam excederet soliuagus: & debitas matutinarum horas Domino decantans, orationi & contemplationi intendens per nemora circuiret, ait ad ipsum minister: Domine cùm tot lupi hîc sint, quòd ferè singulis noctibus circa ædificium nostrum currentes & vlulantes vix nos intactos permittant, miror cur de noctibus ita

per

per nemora incædere intendas. Cui vir Dei respondit: Creaturæ Dei sunt, & quasi mediis transires ouibus, ita me cum omni mansuetudine transeunt per vias suas abeuntes. Quadam nocte cum hyems esset validissima & vir Dei de more per eremum incedens viam suam versus steken arriperet? per quam viam lupi solebant habitare frequentius: & ad hos capiendos, in media via quasi typus facta est fouea profunda; habens in fundo aquam nimiam, decidit in eandem in qua madidus effectus cum graui labore vix egressus est, & meditans intra se hoc tentamen esse diabolicum, & propterea à cepto desistere nolens vlterius progreditur, & cum visum esset ei satis longè abiisse reuersus ex improuiso in prædictam iterato decidit foueam. Ex qua vix egressus summo labore & maximo nisu ad cellulam festinat redire? sed vestes vdas gelu constringente & congelante quasi febricitans gemere cæpit & frigere. Cùm minister ad cellulam venientem, & ita trementem agnosceret: citò surgens foco detecto & viuificato cucullam eius extraxit quæ gelu cõstricta stetit iuxta ipsum quasi ferrea sursum erecta. Cùm minister ignoraret euentum rei, & quod exutus loqui non deberet, & cùm ad ipsum loqueretur, & nullum daret ei responsum: contristatus clamaret: Heu, heu, Dominus meus amisit loquelam. Cuius timorem & dolorem manu & nutu blande compescuit, nolens infringere silentium, ne contra Ordinis regulã facere videretur. Post breue temporis spacium sociatur eis Frater Arnulphus de Elinaxa oriundus. Quadam nocte cùm vir Dei labore fatigatus & oratione, in stratu suo obdormiens repausaret: visum est ei quod illa beatissima & misericordissima Mater Domini nostri Iesu Christi Virgo Maria ad ipsum accederet, exhortans præciperet ei vt Monasterium iam ædificare inciperet, spondens

dens se coadiutricem & cooperatricẽ in omnibus se ei assistere, ex quo dictum opus inchoaret. Mane vero facto cum vir Dei fratribus quod viderat narraret: Frater Arnulphus ad ipsum aiebat, nos paruum quid vix habere possumus ad edendum; & tu monasterium ædificare proponis? sic vir Dei à proposito desistit. In sequenti vero nocte beatissima virgo & Mater Dei iterato in visione apparuit ei dicens: Frater mi quare opus quod exhortata sum vt ædificares adhuc non inchoasti? Aggredere igitur opus prædictum & scias me hunc locum elegisse & sedem esse seruientium mihi in sæculum sæculi. At vir Dei mane facto fratribus quæ viderat iterato exposuit, sed frater Arnulphus quasi in nullis confidens nisi in his quæ in præsentia essent: irascens ait: quantas hic sustinuimus paupertates & tribulationes, & rebus temporalibus pœnitus nullis ditati, & claustrum ædificare æstimas? Mox patet te esse infatuatum & scias me reuersum vnde veni. Cui ille: Carissime ne pigeat, te paupertatis & laboris? quia pro his cõsequeris ibi coronam valentiorem omni regno: quæ inchoanti promittitur perseueranti datur. At ille minus intelligẽs illi respondit: tu loqueris mihi de corona & vix habeo sertum stramineum. Sic vir Dei à proposito desistit orans vt si hæc visio à Deo sit & non illusio diabolica iam ei tertio reueletur. Cum igitur proxima nocte sopori deditus esset, visum est ei sanctam Dei genetricem astare, quæ quasi irascens ad eum dixit, adhuc opus quod exhortabar non es aggressus? nónne confidentia nostri tibi deest? Aggredere igitur frater opus iussum & sicut pollicita sum faciam. Mane igitur succingens se & securim apprehendens operarios conuocat: arbores cellas & magnas fecit incidi. O Dei & genitricis eius misericordia & pietas, quotquot habuit

F opera-

operarios quantaſcumq, tam in victualibus quã in pretijs exponeret expenſas: ſemper ante diei occasũ perſolutæ fuerunt. Sic conſtruit Eccleſiam & domũ ſatis magnã &in consũmatione dicti operis omnia perſoluta fuerunt: cum tamen in inchoatione eiuſmodi nihil paratum haberet. At Guilielmus Frater Priorulus cum amici eius ipſi frequenter & latenter ſuaderent vt recederet & aliquod officiũ quo ſuſtentari poſſet addiſceret: quippe affirmant poſt obitũ Domini Balduini omnia diſpergenda eſſe & diſſoluenda, ſuper his ſolicitus & anxius quamdam noctem duxit inſomnem, dubitans quidam faceret. At vir Dei mane aduocans illum ait. Quid Guilielme per noctem aggrauabaris dubietatis tumultibus, ne timeas & in ſeruitio perſeueres Dei, & ſcias locum iſtum magnum quid eſſe & nominatiſſimum. Sic vir Dei non ſolum futura præuidit, ſed cogitationes hominum nouit. Erat in Gandauo vir proſapia ingenuus, corpore iuuenis, ſpecie decorus, rebus ſæcularibus deditus, carnis tamen contagionis immunis, quippe cunctas matronas ſiue puellas eius connubio vel commixtione indignas arbitrans, Euſtacius Mate nominatus, hic cum quadam die ad virum Dei accederet, auditâ eius exhortatione & admonitione ſpiritu diuino inflammatus, ſe cum viro Dei fratrem fecit familiarem: ditans dictum monaſterium bis octingentis libris. Nobiliſſimus verò Comes Balduinus qui poſtea apicem Conſtantinopolitani imperij diuino fauore eſt adeptus? audita viri Dei religione contulit ipſi de moro & gaſtina circumiacentibus, quantumcumque vellet: & priuilegijs illud affirmat, in quorum poſſeſſione dictum monaſterium vſque in hodiernum diem. Poſtea recipitur ibidem frater Polinus filius præconis de Lokere & ſic grex Dei augmentatur. Balduinus vero Comes prædictus

ad transmarinas partes proficiscens, Philippum fratrem suum Neomanniæ Comitem nomine Tutele totius Flandriæ constituit Procuratorem. Dictus Philippus Comes audita viri Dei religione, & habitâ cum ipso collocutione: exhortabatur eum vt habitum suum in ordinem Cisterciensem mutaret, offerens ei centum libras annuatim monetæ publicaæ, & centum eius structuræ dummodo id facere vellet. Ad quem vir Dei ait: & si non mutauero es mihi aliquid daturus. Qui respondit: non. At ille inquit: numquam mercedis gratia credo vel quero habitum meum mutare. Estimabat enim, simoniæ sibi non deesse; si tali contractu habitum suum mutasset? Malens in prima vocatione perseuerare iuxtat illud Apostoli. In eadem vocatione, qua vocati estis, Domino seruite perseuerantes. Post pusillum tempus suscipitur ab eo frater Hugo Monachus qui postea cognominatus est magnus. Post circulum dierum paucorum decidit in lectum & Eucharistiæ sacramento munitus & inunctus & cum fratres ad ipsum conuenirent eleuans oculos in ipsos exhortabatur, & admonuit eos vt fideliter in seruitio Dei perseuerarent, & sæculi blandimenta respuerent, dicens eis: qualia vobis possem ostendere & intimare? & cum videret sæcularem personam astare, oculis suis reclusis conticuit. Cum sero factum esset, & fratres iterato coram ipso adessent: aperiens oculos respexit eos. Cumque interrogaretur quidnam vellet intimare eis, respondit: Inhibitum est mihi, ne quid vlterius vobis pandam: sed dico vobis quod numquam peccatum mortale commisi prout ait Apostolus. In nulla cōscius mihi sum, nec tamen in hoc à me iustificatus. Sed te rogo Domine Iesu Christe, qui pro redemptione humani generis subire voluisti mortis suppliciū, ne me in pœnis purgatorij aliquandiu

morari permittas, sed suscipe in pace animam meam. Post pusillum vale singulis facto: obdormiuit in Domino. Et qui omnibus his interfuit testimonium perhibuit: & credimus eum vera testari. Anno igitur Dominicæ incarnationis millesimo ducentesimo migravit ad Dominum: cui est honor & gloria, laus, potestas & imperium, per immortalia sæcula sæculorum. Amen.

BALDVINVS GANDENSIS
Dominicanus.

2. *Aug.* VT monumenta Cœnobij Gandauensis de eo conscripta habent prius in sæculo Sacerdos fuit, qui cum bono zelo amplexatus esset institutum Fratrum Prædicatorum, grauibus tentationibus imperitus de eo deserendo cogitare cepit, hac potissimum de caussa quod annis aliquot Pastoris anteà officio functus in Ecclesia vberes fructus illi inde prouenientes in pauperes erogaret; nūc verò aliorū eleemosynas comederet, nec cuipiā, vt aiebat, subvenire valeret prius prædicare, infirmos visitare, confessiones audire, conscientias aliorum mederi, Sacramenta administrare soleret, è contra in Cænobio sub quiete & silentio & quasi sibi soli viuere cogeretur verum cùm per assiduas preces consilium à Deo peteret, & se ante Virginis aram prostrauisset, eodem quo ad vitam pristinam die reuerti cogitaret, obdormiens à Virgine Deipara bina illi pocula quorum prius insipidum vitam sæcularem, alterum conditius religiosam indicabat, porrigente admonitus in eodem B. Dominici Sodalitio perseuerat, & cum magna sanctitatis opinione obiit anno 1273.

BARBA-

BARBARA

Virgo & Martyr Gandaui.

BARBARA virgo & martyr Maximino Imperatore insignis fuit. Patrem habuit Dioſcorum, nobilem quidem virum, at impium & idolorum cultui vel maximè deditum. Huic patri filia planè diſſimilis, ab ineunte ætate mundi pulchritudinem, certumque ſemper ordinem admirata, hacque contemplatione ſummum rerum opificem vitamque colligens tandem in idolorum, quæ pater venerabatur, os conſpuit, ac dixit præterea veſtri ſimiles ſunt, & qui vos fingunt, & qui vos colunt. Atque ita quidem puella Barbara Spiritus ſancti lumina duce progrediebatur in fide & ſapientia & ætate & gratia: ſed & eam filiam pater Dioſcorus vnicam habuit, egregiâ formâ & morum elegantiâ præſtantem, cui & turrim altam ædificauit, inque ea filiam incluſit. Qua in turri cum illa vitam traduceret multa interim ſecum piè & religioſè meditans, tandem pater impulſus à multis, iiſque nobilibus viris, qui ſibi illam in matrimonium dari contendebant, hoc multis verbis ei ſuadere conatur. At illa conſtanter negat ſe velle nubere, ſtultum ducens ſe iam cœleſti ſponſo dicatam terrenas nuptias inire, quod videns pater, ab eius oculis longè peregrinari ſtatuit, id certè ſperans vt patris deſiderio victa filia eius voluntati cederet. Intereà priuſquam abeat, iubet balneum ædificari, iniungens vt duas in eo feneſtras facerent, vbi cùm Barbara abſente patre pro duabus tres fieri curaſſet, in honorē SS. Trinitatis, ac inſuper labri pauimentum crucis imagine ornari, pater reuerſus ædificij rationem mutatam dolens furenter iraſcitur. Fabri culpam in filiam reiiciunt, quæ oportu- 4. Decē.

nam hanc nacta occaſionem, aperte de SS. Trinitatis gloria diuinitus multa dixit, deinde pluribus verbis ad ſalutarem Ieſu Chriſti fidem cohortata eſt patrem, qui graui filiæ oratione orator factus, vt is qui omni impietate imbutus erat, primum ſtricto enſe vnicam filiam adgreditur: deinde nihil etiam motus quod Saxum ingens mirabiliter ſe patefaciens, fugienti filiæ viam aperuerat in montem vſque illam perſecutus, crudeliter eam tractat, eius latera pedibus, dorſum pugnis fœdè percutit, crinibus raptatam viâ aſperâ ac difficili trahit, ad hæc ob virginis conſtantiam inſaniens, denique præſidi Prouinciæ Martiano eam tradit, qui cum fruſtrà blanditijs emollire eam ſe cerneret, mox nudatam neruis bubulis grauiſſimè cœdit, dein ferreis vnguibus dilaniatæ faces accenſas admouet tum & caput malleolis quibuſdam pertundit, ac poſtremo vbera præſcindit, ſicque eam gladio feriri iubet. Cuius cœdis miniſter non aliquis alius fuit, ſed pater ipſe Martyris, qui & ob hoc mox fulminibus de cælo iactis comburitur. Paſſa eſt tempore Maximini, qui Alexandro ſucceſſit circa 237. annum humanæ redemptionis. Piè per vniuerſam Flandriæ colitur, ac ſingularis olim eius in D. Bauonis Monaſterio frequentata fuit memoria, cum magna iſtic virginei Corporis pars eſſet. quæ nuper hęreticorum furore, cum alijs quibuſdam Sanctorum corporibus eſt ſublata.

BAVO

BAVO

Gandauenſium Patronus.

AGILVLFVS Hasbanicę ex regia Auſtraſiorum Principum ſtirpe procreatus, ac Carolomanni Patris Pipini de Landas, quem primum vocant Brabantiæ Ducem, Frater Patruelis, filium prędaræ indolis Allowijnum cognomento Bauonem reliquit. Qui iuuenis ſub Imperatore Mauritio magna cum laude militauit. Ac deinde Francorum Auſtraſiarumque Regum, quibus cognatione iungebatur in mutuas cœdes pro ruentum bellis diu agitatis cum poſt Brunichildis Reginæ triſtem exitam ſumma rerum ad regem Clotarium deuoluta fuiſſet, multorum nobilitate ac rerum geſtarum gloriâ præſtantium militum ac ſanctioris vitæ propoſitum ſeſe transferentum exemplum ſecutus eſt; contemtiſque opibus ac honoribus ſæculi, atque à B. Amando Tungrorum Epiſcopo Chriſti gloriam plenus edoctus deinceps certâ animi deliberatione ſoli Chriſto crucifixo militare ipſe quoque ſtatuit. Et licet Mauricius Imperator lege latâ prohibuiſſet, ne quis ex ſæculari militia ad monaſticam vitam tranſiręt in propoſito tamen Clotarij Dagobertique Regum fauore ſuffultus, & à Gregorio Magno Pontifice Romano, aduerſus Mauricij editum pium militum inſtitutum excuſante ac defendente, animatus conſtanter perſtitit præclarumque inter cœtera Monaſteria apud Gandam ad ſcaldis ac legiæ confluentiam eodem D. Amando promotore, in honorem D. Petri Apoſtoli magnificè extruxit; quod ob eo poſtmodum denominatum eſt. Cum prius pecuniam & theſauros ſuos in pauperes diſtribuens, cæteras terras ac prædia, 1. Octob.

Prædia, quæ in Brabantinorum agro alibique plurima possidebat in pios vsus & hunc præcipuè contulisset. In eo Cœnobio & ipse aliquot annos pœnitentiam agens solique Deo (abiectis omnibus humanis curis) inseruiens cum omni sanctitate vitam hanc temporalem cum æterna anno Domini 631. Kal. Octobris fœliciter commutauit. Cuius etiam mutatione Gertrudis & Begga Pipini filiæ sese puriori vitæ addixerunt, multique Principes viri ac fœminæ ipsius exemplum secuti, sanctimoniæ laudem apud posteros meruerunt. Ipsa quoque sancti Gertrudis animam eius sanctam simul atque è corpore exisset, vidisse, ac linteum in quo beati viri cognatique sui corpus inuolueretur manibus suis contexuisse, coque ipsum donasse fertur. Ita officium Sanctorum Ecclesiæ Gandauensis. Vitam scripsit Theodoricus Abbas S. Trudonis. Plura vide apud Molanum hoc die, & in prædicto officio.

D. BERNARDVS CLAREVALLENSIS

Apud Dunenses.

20. Aug. ANno 1138. D. BERNARDVS Abbas Claræ-Vallis in Flandrias venit prædicatum, vbi sanctis concionibus ac salutaribus exemplis permultos ad piam beatamque perduxit vitam, in quibus Arnulphus quidam cognomine à Maiorica tanta solicitudine custodiuit illius doctrinam, tantaqua patientiã longos grauesque ante obitum pertulit morbos, vt de eius conuersione ac constantia sæpè Bernardus gratias agens Deo diceret ipsum fuisse tanquam aurum in fornace probatum. Meyerus lib. 5 Annalium in Theodorico Elsatio. Apud Furnenses autem cum verbo Dei insisteret Bernardus Dunensibus Cœnobitis

Cister-

Cistercienſium tradidit inſtitutum, ac Robertum Monachum ſuum, ad quem nunc eius extant epiſtolæ, patria genteque Brugenſem Abbatiam inibi fecit, qui tam celebri floruit fama Sanctitatis vt ab ipſo Bernardo iam animam agente electus ſit Abbas Claræ-vallis. Meyerus ibidem.

BERTVLFVS CONFESSOR

In Monte Blandinio.

BERTVLFVS Patria Germanus, Renticam diœceſis Morinenſis vicum veniens ibidem baptiſatus eſt, adhæſitque Wamberto Comiti eiuſque coniugi Hombuſæ, qui paulo antea Monaſterium ibidem exſtruxerant Romam cum eiſdem profectus, indeq; redux viros multos religioſos Renticæ collegit quibuſcum ſanctiſſimè vixit, & circa annum 680. piiſſimè in Domino obdormiuit. Sacra eius oſſa propter excurſiones piratarum primo Boloniam, munitum Galliæ opidum ad Oceanum inde Harlebecam ab Arnulpho magno Flandriæ Marchione, ac demum Gandauum ad Blandinienſe cœnobium ſunt tranſportata. Eſt autē Rentica ſeu Rentiacum pagus gentis Croyæ titulo Marchionatus celebris. Solet in Blandinio, vt conſtanti fama apud illos traditur, pulſum velut manibus edere circa feretrum ſuum graui aliqua iminente diuina vltione, & ſic tamquam admonere fideles, vt precibus, & fructibus pœnitentiæ iram Dei accenſam placarent, plura de eo apud Molanum vide hac die. 5. Feb

BRIXIVS MARTYR
Gandaui.

12 *Nou.* SANCTVS BRIXIVS Martyr de ſacro fonte leuatus eſt à S. Leuino, qui apud matrem eius nobilem & religioſam matronam Craphahildem hoſpitabatur. Cum qua etiā immaniter eſt trucidatus, eodem die quo beatiſſimus Liuinus, eo quod per ipſa quærebatur ſanctum Epiſcopum immerito interfectum eſſe. Natalis neutrius celebratur. In feſto tamen tranſlationis reliquiarum Eccleſiæ S. Bauonis in miſſæ ſacrificio cōmemorationem habet innocens filiolus per ſequentem collectam. Propitiare quęſumus Domine nobis famulis tuis per ſanctorum Confeſſorum tuorum Bauonis, Landoaldi, Macarij, adque Amantij, & beatorum Martyrum tuorum Liuini, Adriani Brixij, & ſanctarum Virginum Barbaræ, Vincianæ, Landradæ, Pharahildis & cæterorum quorum reliquiæ in præſenti Eccleſia requieſcunt merita glorioſa, vt eorum piâ interceſſione ab omnibus ſemper muniamur aduerſis. Cùm autē Cornelius Ianſenius primus Gandauēſis Epiſcopus feretra quædam Sanctorum viſitaret, quæ in ſubterraneis locis propter Gueſios latuerunt in eo quod dicebatur & credebatur eſſe S. Adriani Martyris ac internuntij S. Landoaldi, inuenit reliquias totius corpuſculi S. Brixij integras atque illæſas, cum ſcedulis, in quibus ſcriptum erat. Hic requieſcit S. Brixius puer Martyr Chriſti pretioſus ſanctiſſimi Liuini Epiſcopi & Martyris in baptiſmate filius. Has Reliquias tranſtulit D. Betto Abbas Gandauenſis cœnobij in iſtud ſcrinium. 5. Id. Aprilis 1175. paruum itaq; pheretrum eſt aptatum in quo omnes Martyris reliquiæ decenter purgatæ, poſitæ ſunt.

BER-

Vera et naturalis Sancti Bernardini Senensis effigies, qui obyt Aquilæ in Vestinis anno 1444 die 20 May in vigilia Ascensionis hora vesperarum, dum in Choro caneretur Antiphona ad Magnificat Pater manifestaui nomen tuum hominibus, et in illis verbis, ad te venio alleluia, expirauit. Adscriptus est Sanctorum numero a Nicolao Papa Quinto anno Iubil. 1450. Fuit ex nobili Senensi familia Albizzesca nunc extincta progenitus, et ordinis Minorum instaurator. Beatissimæ Virginis Dei Genitricis amore supra quam dici possit se captum esse profitebatur. Eum Pius Secundus summus Pontifex pecuniæ capitalem hostem nuncupabat; idemqz humanæ gloriæ contemptu tres sibi oblatas thiaras constantissimo animo recusauit. De illo tandem Martyrologium Romanum multa breuiter.

Italiam verbo et exemplo illustrauit.

BERNARDINVS SENENSIS

Brugis.

ANNO 1420. In religione Seraphica totius perfectionis & Regularis Obseruantiæ speculum florebat S. Bernardinus, qui Minorum Ordinem ad puriorem obseruationem reduxit, qui cum Vicarius Generalis Florentiæ primus institutus anno 1436. esset, vt eius studijs cepta reformatio debitum sortiretur effectum totum pœne ordinem peragrauit. Brugis etiam aliquamdiu moratus est, verbumque Dei prædicando multos ad emendationem vitæ negotiatores exteros istic degentes perduxit, in eo quoque Conuentu puteum benedixit, ex cuius aqua bibentes certum aduersus febres antidotum percipere olim solebant. Ex Arch. Monasterij Brugensis. *20. May*

CAROLVS FLANDRIÆ COMES

Brugis.

PATREM habuit sanctum Canutum Daniæ Regem ac Martyrem. Occubuit & filius ipse Martyr pro Iustitia Brugis in Basilica S. Donatiani anno 1127. Cæsus cum ante aram Deiparæ in superiori templi parte, quæ palatio eius erat contigua, preces ad Deum funderet de vita & morte illius amplum scripsit commentarium Gualterus Archidiaconus Morinensis, quem Iacobus Sirmondus Societatis Iesu Presbyter anno 1615 Lutetiæ edendum curauit. Sacra eiusdem ossa è tumulo leuata in sacrario *2. Martij*

Canonicorum Cathedralis Ecclesiæ S. Donatiani religiose adseruantur, fuit vir procera admodum statura, nouem scilicet pedes longus. Cui longitudini corporis membra & ossa, quæ hodie magnâ cum admiratione ibidem spectantur, respondebant. Caussa necis fuit, quod cum in maxima Galliarum fame, liberali eniteret munificentia, ac innumeris pauperibus quotidiana victus stipendia ministraret: coegerit præpotentem Stratensium familiam vt frumentum in horrea congestum, partim iusto pretio venderet, partim gratis emetiretur. Vnde in eum exorta est fœdissima Stratensium coniuratio, quæ postmodum lite inter Stratenses & Tagmarum equitem exortâ, maiores vires accepit beato Carolo de Iustitiæ regula cœdere nolente. Itaque dum sanctus Marchio Ipris Conuentum nobilitatis ad sanandam Sratensium amentiam indixit: illi magis conspirarunt in religiosissimi principis necem, quam & postea sacrilege perfecerunt. Vide Molanum.

CÆLESTINVS ROTNACI.

7. *May.* AN is fuerit Papa Bartholomæus Petrus Lintrensis & Georgius Colueneriu Doctores Theologi Duacenses, qui Ioannis Molani natales Belgicos anno 1616. ibidem cum notis recudendos curarunt, meritò dubitant. Nam Cælestinus, qui Rotnaci quiescit, videtur martyr fuisse, vt colligi datur ex illo versiculo:

Vita Cælestini gladio fuerat data fini.

Qui versiculus in veteri Rotnacensium Sanctorum feretro legi solet; vt Iacobus Pamelius in Prolegomenis ad Cyprianum testatur, & nos à Rotnacensibus Canonicis (inquit Miræus) anno 1622. accepimus. Cælestinus autem Papa ad sextum diem Aprilis in Martyrologio Romano adscri-

adſcriptus, non Martyr ſed Confeſſor fuit. Meyerus certè in Annalibus Flandriæ ad annum 765. refert Rotnaci obiiſſe B. Cæleſtinum Scotum Abbatem Blandinienſem, quem in exiliũ Carolus Martellus miſerat. Ego quod certo ſtatuam, non habeo. Vt vt ſit ex Archiuis Eccleſiæ Rotnacenſis accepi xvj. Kal. Iunij anno 1167. corpus ſancti Cæleſtini, ex veteri feretro in nouum, permiſſu Epiſcopi Cameracenſis eſſe tranſlatum per Abbatem Eynhamenſem, eidemque Abbati tunc datum fuiſſe caput ſancti Cæleſtini. Ita Miræus.

CANVTVS
Daniæ Rex.

IN ciuitate Ottonienſi ſancti Canuti Regis & Protomartyris Danorum, qui anno 1086. pro zelo Chriſtianæ Religionis à Blacco ſuo familiari in baſilica ſancti Albani martyris ante altare manibus ſolotenis expanſis in modum crucis, in latere eſt lanceatus, & feria ſexta mortem pro Chriſto paſſus. Occiſi ſunt cum eo Benedictus frater, & alij ſeptendecim commilitones. Porrò Regina nobiliſſima Ethla corpus deliberauit ad natiuos terminos ſecum deducere, ſed oſtenſa indicia hoc non ſinebant. Et hæc ex officio Eccleſiæ Roſchildenſis. Reliquum hiſtoriæ apud Saxonem legatur lib. 11. Nos memoriam eius recenſemus hoc loco, quia Ethlam, quam nos Adelam dicimus filiam Roberti Friſij Flandriæ Comitis vxorem habuit. Ex qua genuit Carolum cognomento Danum & Bonum, Comitem & Martyrem Flandriæ. 10. *Iuly.*

COLETA VIRGO
Gandaui.

6.Mart. Corbeiæ in Picardia nata Ordinem S. Claræ, primum in Monasterio vrbis Bisontinæ apud Burgundos, post in aliorum quoque locorum variis Cænobiis ad veterem disciplinam reuocauit; vsa potissimum consilio P. Francisci Balmæ confessarij sui viri morũ quæ vitæq; integritate laudatissimi: cuius ossia in Bisontino Cænobio quiescunt. Obiit autem Coleta Gandaui in Bethlehem sui instituti Cænobio anno 1447. vbi hodieque sacrum eius corpus integrum magnâ veneratione à Monialibus adseruatur. Vitam eius fusè scripsit Stephanus Iuliacus Theologus Parisiensis à Surio editam. Colitur autem Gandaui à suis officio Ecclesiastico, iuxta indultum Clementis Octaui Papæ, quod ad alia eiusdem instituti Cænobia Belgica Paulus V. anno 1610. extendit. Eius rei diplomata Miræus in Fastis posuit. Cæterum refortæ huius Congregationis Monasteria sunt ista Bisontinum ac Poligmacense in Burgundia, Gandense & Brugense in Flandria, Atrebatense & Hesdunense in Artesia, Cameracense in Prouincia eiusdem nominis, Ambianense & Peronense in Picardia, Rotomagense in Normannia, Mussipontanum in Lotharingia, Nannetense in Britannia minore, Chamberiense in Sabaudia, Diense, Dauronense & Surrense in Delphinatu, item Anessiacense in Sabaudia. De quibus vide Orig. Monast. Miræ. lib. 3. cap. 11.

CORNE-

CORNELIVS ET CYPRIANVS

Martyres Rotnaci.

CORnelius Papa in persecutione Decij post exilij relegationem primũ plumbatis cæsus, posteà cum aliis viginti & vno promiscui sexus est decollatus. Cyprianus doctrina clarissimus sub Valeriano & Galieno Principibus post durum exilium, similiter detruncatione capitis Martyrium consummauit, sexto milliari à Carthagine iuxta mare, vt in tabulis Martyrologij Rom. legitur. Horum Martyrum ossa ab Aarone Persarum Rege per Asiam & Africam latissimè dominante ad Carolum Magnum ex Africa per Arelatem transmissa sunt, & postquam Lugduni aliquandiu quieuissent, inde per Carolum Imp. Lud. Pij filium aduecta sunt Compendium Picardiæ oppidum, ad Monasterium nouum, quod idem Augustus eo loco construxerat. Compendio posteà si non omnia saltem plurima Ludou. Lotharij filius Rotnacum transportauit, & cum sancti Hermetis celeberrimi martyris Lipsanis ibidem honorificè collocauit: vt partim ex Adonis Martyrologio, partim ex Rotnacensis Ecclesiæ (inquit Miræus) monumentis collegi. Quibus rebus illustrandis libet hic adtexere epistolam, quam Ioannes Haius Theologus & Canonicus Tornacensis ante annos 50. ad Viglium Zuichenium Præsidem scripsit, quamque Iacobus Pamelius suis ad Cyprianum prolegomenis inseruit. Quemadmodum gloriatur Cicero nobilissimam Siciliæ ciuitatem Syracusas acutissimi ciuis sui Archimedis monumentum ignorasse, donec ab homine Arpinate & peregrino illud didicisset: sic tanti, tamque celebris hospitis Cyprianum dico, perpetuâ sanè ignorantiâ Belgium laborasset, 14. *Sept.*

rasset, nisi vestræ monitionis classico, tanquam reuelatione quadam solemni innotuisset, Bruxella enim nō ita pridem reuersus percunctari cœpi, num aliquando diui Cypriani corpus quiescere Rotnaci audiissent qui eo aliquando fuissent profecti illi planè ignorare se affirmauerunt: celebre illic quidem esse SS. Hermetis & Cornelij nomen: sed de Cypriano nihil. Ideoque me accinxi itineri & satis prolixo sermone habito cum Canonicis illi me deduxerunt ad Gazophulacium templi, ibique meis oculis exposuerunt feretrum cupreum deauratum Apostolorum imaginibus interstinctum, in tres veluti distinctum capsulas laminis tribus deauratis, quod opus antiquissimum iudicarunt adhibiti aurifices, cuius longitudo quinque fere pedes æquat; in cuius margine tales inscribuntur versus:

Duplex vita tenet cœlos, hic ossa tenentur
Ossa sigillauit hic operosa manus,
Sufficit ad Titulum, Cælestinum capit aula,
Gaudent in cœlis Cornelius & Cyprianus
Vita Cælestini gladio fuerat data fini.
Cornelius gladij suscepit acumine funus;
Cum quo bis denis gladio cæduntur & vnus.
Carnificisque manu sic passus erat Cyprianus
Hic Cælestinum Sanctos locat & Cyprianum.
Hic est dæmonium pellens morbumque caducum
Hæc breuis arca patres coniungit Apostolicos tres.

Quæ omnia bonâ fide exscripta ad te detino: cui dignas rependere grates haud opis sit nostræ, quod vestro indicio

dicio contigent me sacrum tanti Martyris corpus venerari præsentem, cuius visendi gratiâ Carthaginem lubens perrexissem. Hactenus Haius.

COLVMBANVS
Gandaui.

QVARTO nonas Februarij anno nongentesimo quinquagesimo septimo, reclusio Columbani Abbatis Hiberniensis, viri sanctissimi, in Cœmeterio Gandensis Cœnobij vbi post biennium obijt & in crijpta B. Mariæ ante altare B. Andreæ sub arcu lapideo requiescit. Obitus in libris rubeæ vallis notatur decimo quinto Kalendis martij. Ita Molanus ex Chronico cœnobij Gandensis. Fit & Columbani mentio in Catalogo Sanctorum Hiberniæ, quem P. Henricus FitzSimon Societatis Iesu Theologus, natione Hibernus contexuit sanè luculentum, ac illustrium Sanctorum nominibus splendidum & abundantem. 2. Feb.

CONDEDVS MONACHVS
In Blandinio.

DE Condedo in historia Ecclesiastica narrat Gulielmus Gazæus in sanctis diœcesios Gandauensis, fuisse Anglum natione ac Religiosum Monasterij Fontanellensis sub Abbate sancto Lamberto. Reliquias eius è Bononia cum S. Wulfrannij & aliorum delatas ad D. Petri Abbatiam in monte Blandinio sitam. In quo celebris eiusdem etiam diui olim fuit memoria.

CHRYSOLIVS EPISCOPVS
Cominij.

Feb. VENIT in Belgicam prædicandi Euangelij caussa cum sanctis Piato & Euberto. Quiescit Cominij apud Flandros in Canonicorum D. Virginis templo: vnde pars ossium translata est Brugas ad cathedralē S. Donatiani basilicā. Est autē Cominiū Flandriæ municipium cum arce eximia ad Lisiam fluuium situm patria Philippi Cominæi laudatissimi Historiographi. Fuit missus ad Flandros Chrysolius à Marcello Papa tempore Diocletiani. Eleuatio corporis eius Cominij facta est per S. Eligium Tornacensem Episcopum: Plura de præclaris viri laudibus lege apud cognatum in historia Tornacensi.

CHRISTIANVS CONFESSOR
Duaci apud S. Albinum.

DVACI in Ecclesia Parocciali D. Albini celebris est eius memória: vbi & de reliquijs eiusdem sancti adseruari quædam nuper Georgius Coluenerius Regius in eadem Academia sacrarum litterarum Professor, & in collegiata ibidem S. Petri Ecclesia præpositus nobis indicauit. Vnde aduenerint, & quæ viri patria hactenus incompertum. Eius quoque Molanus in natalibus, & Miræus haud meminerunt. Natione Belgam & indigenam forte Duacensem fuisse hinc quispiam suspicari possit, quod Christiani nomen familiarius nostri quam alieni soli hominibus esse videamus.

CHRI-

CHRISTIANA VIRGO
Teneramondæ.

IN ciuitate Teneramonda sacræ eius cum B. Hilduardo seruantur reliquiæ. Hanc Regis anglorum Migranimi filiam vnicam omnipotens Deus respiciens, de cœlo illi Angelum sub specie pauperis transmisit, qui eam catechisaret, atque in Christi nomine baptizari præcepit: Cuius etiam ductu Dickeluennam Flandriæ pagum peruenit, quo in loco sanctissimam vitam exegit. Vnde ad vicinam ciuitatem Teneramondam translata est. Festum natalis eius est die vigesimo sexto Iulij; translationis septimo Septembris: Lectionum autem Teneramondensis Ecclesiæ, in qua quiescit hæc est summa. Ad Christi agnitionem cumpuncta est cum quendam audiuisset in Christi nomine eleemosynam petere, voluitque etiam sufficienter cathechisata à Christo Christiana dici. Cumque virginitatem profiteretur, Aurelium ducem procum suum, ad Christi fidem adtraxit, & in Ecclesia Dickeluennæ constituta cum Sanctimonialium secum congregata cateruula Deo piissimè seruiuit. Hanc vero famulam suam mirabilibus signis mirificauit is qui in Euangelio dicit: Qui credit in me opera, quæ ego facio & ipse faciet. Ita Molanus ex officio Ecclesiæ Teneramondensis. Plura apud Lindanum vide in descriptione eiusdem vrbis. *26. Iul.*

H 2 CRAPHA-

in Catechesibus, legitur inquit Miræus in fastis, in tabulis Martyrologij Romani 9. Nouembris : *Beryti in Syria commemoratio imaginis Saluatoris, quæ à Iudæis crucifixa tam copiosum emisit sanguinem, vt Orientales, & Occidentales Ecclesiæ ex eo vbertim acceperint.* Putant autem nonnulli, Cruorem qui Brugis adseruatur, ex ista Berytensi, aut alia Orientali imagine profluxisse. Aliter firmiter asserunt, panniculos istos saltem hic esse, quibus mortuum Christi corpus, plagis liuidum, ab ijs quibus sepelire istud cura fuit, lotum est.

DOMMELINVS

Thorolti.

PResbyter fuit Thoroltanus religiosissimæ vitæ vir; 1. *Octob.*
hic instante B. Bauonis obitus die, vt in vita eiusdem narratur, ab Angelo monitus, ac Torolto Gandauum ductus fuit, ægro Bauoni venerabilem Eucharistiam præbuit, ac morienti adstitit. leguntur & hæc verba secunda die infra octauam sancti Bauonis lectio. quarta in Officio Sanctorum Ecclesiæ Gandauensis. Cumque etiam Domlini Presbyteri Toroltensis viri religiosissimi & familiaris quondam sui præsentiam in extremis optaret, vt ab eo præsertim sicut consueuerat ante sacræ Eucharistiæ viaticum acciperet, mox ille ad eum per vastas solitudines Angelo Ducatum præstante peruenit.

DONATIANVS

Brugis.

14. O.7. DONATIANVS ab anno 361. sedit in Remensi Cathedra vsque ad annum trecentesimum nonagesimum. Sacrum eius corpus quieuit Remis in Ecclesia S. Agricolæ vsque ad annum octingentesimum tricesimum octauum, quo illud Ebo Archiepiscopus Remensis ad Flandriæ Comitem Balduinum Ferreum transmisit. Is Brugis in Basilica S. Mariæ, nunc S. Donatiani dicta collocauit, quam Paulus Quartus Papa anno 1559. in Cathedralem erexit. Translationis autem à Remensi in Brugensem vrbem hæc teste Molano, occasio fuit. Cùm Normanni & Dani tertiò Flandriam ferro & igni vastassent. Balduinus Ferreus Iuditham Caroli Calui filiam rapuerat & vxorem duxerat, sed pace compositâ, per Nicolaum Primum & Ebonem Remensem Episcopum dotis nomine accepit totam regionem Scalde, Somona & Oceano terminatam: dictusque est Comes regni Francorum & Marchio Flandriæ, eo potissimum nomine, vt aduersus omnem Aquilonis barbariæ, perpetuus foret regni Francorum propugnator. Ebo quoque pacis Flandricæ confirmandæ caussa, & vt feroces gentis animi, cultu religionis mitescerent, sancti Donatiani corpus Balduino Comiti in Flandriam misit, additis huiuscemodi litteris: *Ego Ebo indignus Remorum Archiepiscopus hunc thesaurum super gemmas & aurum pretiosum, tibi gloriosissime Marchio Balduine nostrorum consilio Clericorum transmitto; Donatianum scilicet Septimum nostræ Sedis Episcopum, miræ sanctitatis virum, pium exauditorem, & promptissimum apud Deum intercessorem, tam sæcularibus angustijs*

anguſtijs occupatis, quam peccatorum ſceleribus detentis, quod noſtris & Anteceſſorum noſtrorum temporibus ſatis comprobatum eſt. Eius Sanctique Remigij ac innumerabilium Sanctorum vitæ ſcripta, Wandalorum vaſtatione ſcias eſſe deleta. Hunc atteſtatione diuinâ tuæ fidei committo, quatenus eum diuino ſeruitio, in quantum vales, honorifices & ſæcularibus dites. Vale dilectiſſime in Domino.

DVNSTANVS

Cantuarienſis in Anglia Archiepiſcopus. Exul apud Gandenſes.

GLaſconienſe Monaſterium præter alia fundauit & Abbas rexit Archiepiſcopus Cantuarienſis exinde creatus, & ab Eduino rege in exilium pulſus, Gandaui diu vixit. Eduino defuncto cùm eſſet in Angliam reuocatus anno 988. & ipſe viuere deſiit. Cauſam exilij narrat è Surio Molanus, quòd cum eſſet Abbas in Monaſterio quod Glaſconiæ conſtruxerat, ex præcepto Summi Pontificis Eduinum regem ſuum, cum Ducibus impudicè & pertinaciter viuentem, aſperè increparet. Vnde & Monaſterium direptum eſt. Plura vide apud Surium in vitæ hiſtoria, vel apud Molanum in natalibus. *19. Maij*

DVLCIA MESSINENSIS.

EIus meminit Iacobus Marchantius in ſua Flandriæ deſcriptione. Etſi nihil de ea vel Molanus in natalibus, vel in faſtis ſuis referat Miræus. Quod non adeò mirum; cùm non omnia vnius & alterius hominis oculi videre poſſint. Ad Marchantium itaque te remitto.

ELEV-

ELEVTHERIVS EPISCOPVS *Tornacensis.*

20.*Feb.* PRimus Neruiorum seu Tornacensium Episcopus, de quo saltem constet certo, fuit superior, qui Sardicensi & Agrippinensi Concilio interfuit. Superiorem secutus est Theodorus, qui Blandinij haud procul à Tornaco resedit. Theodorum excepit sanctus Eleutherius nobili familiâ Tornaci natus, qui annis amplius quadraginta laudatissimè præfuit, & circa annum 523. in Domino obdormiuit. Res ab eo gestas scripserunt Henricus Gandauensis ex Doctore Sorbonico Canonicus Tornacensis, & Guibertus Tornacensis ex Ordine Minorum Doctor Theologus, ex quibus & aliis msc. monumentis eiusdem vitæ historiam Dionysius Villerius Cancellarius Tornacensis concinnauit, & Duaci anno 1591. cum officiis propriis sanctorum Patronorum Tornacensis Ecclesiæ publicauit. Plura de Eleutherio apud Molanum & Ioannem Cognatum vide in historia Tornacensi.

EVSTATIVS BAVDELOANVS.

INter primos socios Balduini de Bocla fuit, qui Cœnobij Bodelonensis extitit fundator circa annum Domini 1197. vt antè in vita eius diximus. Vir fuit Eustacius eximiæ Religionis, quod manuscripta eiusdem Monasterij monumenta testantur.

ELI-

ELIGIVS EPISCOPVS

Tornaci.

ELIGIVS genere Lemouix Catalari Eucherio ac Terrigia parentibus natus artem aurifabrorum didicit, in qua adeò excelluit vt à Clotario Secundo in aulam ascitus fuerit, apud quem eiusque filium Dagobertum ac Clodouæum nepotem, ob vitæ morumque sanctitatem gratissimus exstitit. Mortuo Achario in Episcopum Nouiomensem & Tornacensem anno 646. electus est. Hunc Flandri & Antuerpienses iure optimo vt Apostolũ suum præcipuo honore venerantur. Cortraci, Aldeburgi, Rodenburgi, Oistburgi, Brugis & alibi aras ac templa Deo consecrauit. Feretra seu capsas sanctorum auro ac gemmis exornauit, ac demum anno 660. decessit Nouiomi in Cathedrali Basilica conditus; vbi in hunc vsque diem miraculis coruscat, pars reliquiarum eius postea Brugas ad templum sancti Saluatoris est translata. Vitam eius scripsit S. Audoënus Archiepiscopus Rotomagensis coætaneus & Amicus, quam Surius publicauit. Is de Eligio inter alia hæc lib. 2. cap. 3. In Flandris multum laborauit: iugi instantiâ Audouerpis decertauit. Pastoris curâ sollicitus lustrabat vrbes & municipia circumquaque sibi commissa fama destruxit, Idola quoque diuersi generis vbicumque inuenit funditus subruit, &c. 1. *Dec.*

corum S. Petri Ecclesia, quam Balduinus cognomento Insulanus Flandriæ Comes anno 1066. fundauit. Coliturq; non solùm Insulis sed etiam Seclinij. Plura vide apud Ioannem Cognatum in Historia Tornacensi, & Molanum in natalibus hac die. Fuit & Eubertus quidam Canonicus apud Bellocassios magnâ sanctitatis opinione, nam quotannis octiduanæ feriæ institutæ sunt, à Kal. scilicet Februarij vsque in septimum ántè idus diem cuiusque tabulam magno cum accolarum confluxu supplicationibus durantibus consueuit clerus totam gestare per vrbem, ait Hard. qui & eum inter Sanctos Flandriæ recenset.

EVSEBIA MARCHIANENSIS.

Mater illi fuit S. Rictrudis Abbatissa & fundatrix Marchianensis. Successit proauiæ suæ in regimine monasterij Hamaticensis D. Gertrudi vbi & obijt, terræ mandata à S. Amato Episcopo Senonensi, quem eo in loco S. Maurontus Eusebiæ frater, exulantem fouebat. Quiescit Marchianis in feretro argenteo admodum pretioso. Hamaticum porrò olim virginum cœnobium, ad Scarpum flumem secundo lapide à Duaco, nunc est Prioratus Monachorum Benedictinorum Abbatiæ Marchianensis. 16. Mar.

EMILION EPISCOPVS MARTYR

Tornaci.

Alio etiam nomine vocatur Ennion & XXV. ponitur à Gazæo in historia Ecclesiastica Tornacensis Episcopus electus circa annum Domini 850. Flodoardus eum vocat Immonem, & interfuisse dicitur ab eo Synodo

Sueſſionenſi ſub Archiepiſcopo Hincmaro Remenſi anno 853 ſub hoc Carolus Caluus multa dedit Eccleſiæ Tornacenſi, & confirmauit donationes childerici aliorumque ſuorum Anteceſſorum ad inſtantiam huius Epiſcopi, qui à Normannis capto Tornaco ante porticũ Eccleſiæ anno 860 crudeliter fuit interemptus.

FLORBERTVS ABBAS
In Blandinio iuxta Gandauum.

1. Nou. A Sancto Amando primus Cœnobij Blandinienſis Abbas, atque etiam Gandenſis quod ſancti Bauonis nuncupatur amotis clericis, qui liberiorem iſtic vitam ducebant conſtitutus eſt, anno poſt Chriſti natalem ſexcenteſimo decimo octauo, de eo ſic monumenta Cœnobij, & Chronicon Gandenſe S. Florbertus primus Abbas Blandinienſis, hunc B. Amandus Elnonem proficiſcens anno 618. Blandinienſi & Gandenſi præfecit monaſterio, ab hoc S. Leuinus Archiepiſcopus Scotiæ 633. comiter ac benignè ſuſceptus eſt & ad D. Bauonis ſepulchrum, qui 630. in viuis eſſe deſierat, per dies triginta ſacris operatus eſt, Florbertij ſepultus iacuit in Eccleſia Principis Apoſtolorum in Blandinio annis 338. donec in elegantiorem formam ædificatio monaſterio per Aldalberonem Remorum Archipræſulem eius ſancta corporis membra transferentur, & in ſecretiore eiuſdem baſilicæ parte ponerentur 975. anno verò 1049. à Balduino Nouiomenſi ſeu Tornacenſi Epiſcopo facta fuit eleuatio eiuſdem Florberti, tametſi eam quorundam inuidia conaretur impedire. Ita Monumenta. Vide plura apud Miræum in faſtis.

FLEDE-

FLEDERICVS CONFESSOR

Vliderzele in Territorio Aloſtano.

NAtione Franciſcus parentibus Chriſtianis natus Paſtoris ſeu Parochi munus obijt Vliderzelę apud Flãdros in agro Aloſtano, quod profeſſus eſt in baptiſmo, ait Molanus, ab ineunte ætate obſeruauit litterarum ac virtutum ſtudio adoleſcentiam inſumpſit, in Sacerdotum ordinem aſtitus, vbi Paſtor fuit pietatem & ſuam doctrinam ſubditis inſtillauit. Fertur autem primitias ſacerdotij celebrans obtinuiſſe ranarum eum turbantium ſilentium. Feſtos dies incipiebat pridie ab hora duodecima (quod etiam à Scotis obſeruari à Sabbati meridie auctor eſt Hector Deydonanus) inter alias virtutes multum ſtuduit pacificandis diſcordibus. Cum autem ad ſenectam bonam perueniſſet, virtutibus & miraculis clarus, ſpiritum ſuum quem pro grege & pro eccleſia laboribus exhauſerat, Deo lætus reddidit. In honorem eius officium illic dicitur in altari nomini eius ſacro miſſa & annua ſupplicatio celebratur. 13. Sept.

FLANDRI MARTYRES

Olyſſippone.

ANno 1147. naualis Dei exercitus ex Anglia, Flandria, atque Lotharingia collectus 11. Idus Aprilis de Tredemunde portu Angliæ cum ducentis fere nauibus profectus iv Kal. Iulij in vigilia Apoſtolorum Vlixibonam applicuit: & eam poſt quatuor menſium obſidionem per multas cædes, & multam macerationem, Dei 18. Oct.

virtute, & sua industria capiunt, & cum de ipsis tantum essent tredecim millia, hostium ducenta millia superantes ingressi, cum hymnis Ecclesiam dedicantes, Episcopum ibi & clericos ordinauerunt, ad corpora ibi occisorum tres muti recuperauerunt loquendi vsum Anno 1184. Rex Anglorum Henricus acquisiuit sororem Regis Portugalensis, ad hoc vt fieret vxor Comitis Flandrensis. Venit ergo ad Comitem Flandrensem in abundantia auri & argenti huius pater licet grandæuus adhuc viuit, qui adiutus ab Anglis & Normannis in iuuentute sua Agarenis eripuit vlixibonam, quam vulgariter vocant Lissebone. Ad quam transtulit è Valentia corpus B. Vincentij Leuitæ & Martyris, vt quidam dicunt & fecit eandem ciuitatem, cui subdidit sex alias ciuitates quas acquisierat. Ita Robertus Abbas montis S. Michaelis in dioecesi Abrincensi (inquit in fastis Miræus) apud Aremoricos, in suo Chronico, quod Sigebertinum excipit. His consonat quæ Antonius Vasconcellius Societatis Iesu Theol. in historia Lusitaniæ narrat, piè inquit & religiosè pro martyribus coluntur Olisipone (vt re ipsa haberi debent ex S. Thomæ Angelici doctrina) illustres illi Equites Germani, Flandri, Galli, Angli, ac Lusitani quorum reliquiæ in Deiparæ templo adseruantur, quod dicitur, ex diuorum memoria, S. Mariæ à martyribus vitam præstantes illi viri amisère in Olisiponensi expugnatione, quando non tam imperij acquirendi caussa, quam studio vrbis liberandæ, & Christo iterum lucrandæ, arma in Mauros sumpsère, vrbemque suo emptam sanguine Christianæ pietati reddidere.

FVLCO

FVLCO VTENHOVIVS

Gandaui.

Vir integræ conuersationis fuit, Canonicus insulensis Gandaui natus, maximaque ex parte auctor Hospitalis illius, quod Biloka nominatur, ei ante obitum Deipara apparuit. Vide plura apud Cantipratanum in libro Apum, sepultus est in eodem Hospitali à se Gandaui excitato, quod ante nuperam iconoclastiam monumentum adhuc visum, nunc hæreticorum furore, & veteris templi excidio obliteratum est.

GRIMBALDVS ABBAS

Tornacensis.

Natus est Tornaci Neruiorum, vel vt alij volunt, Terouanæ Morinorum. Grandior factus monachis Benedictinis Audomaropoli ad S. Bertinum se adiunxit. In Angliam profectus, ab Alfredo West-Saxonum Rege Wintoniæ in nouo monasterio Hidensi Abbas est constitutus; vbi & obijt. Vitam eius scripsit Gotzelinus monachus Bertiniensis à S. Anselmo Archiepiscopo Cantuariam ad S. Augustini cœnobium euocatus: quo in loco non solum Grimbaldi, sed & vitas SS. Augustini, Laurentij, Suithuni, Erkenwaldi, Iuonis, Eadgitæ Milburgæ & Witeburgæ descripsit. 8. *Iulij.*

GVAL-

GVALTERVS
Episcopus Pictauorum Brugensis.

22. *Ian.* NAtus est Brugis in Flandria, & ex Doctore Theologo ac Ministro Prouinciæ Turonensis Franciscana, creatus est Pictauorum Episcopus, vel inuitus. Multis claret miraculis, præcipuè à quartana liberans; vt sanctus Antoninus parte 3. Tit. 4. cap. 9. loquitur. De eodem agit Meyerus in Flandriæ Annalibus lib. 11. ad annum 1293. & nos in libro de Brugensibus eruditionis famâ claris.

GERVLPHVS MARTYR
In Trunchinio.

21. *Sept.* MErendræ secundo lapide à Gandauo natus, illam ipsam sui iuris villam Truncíniensi monasterio dedit, in quo & sepeliri voluit, cum ab immani parricida letale vulnus accepisset. Vixit temporibus Eligij Nouiomensis ac Tornacensis Episcopi, qui in Ecclesia Blandiniensi eum in fide instruxit ac confirmauit, circa annum Domini 760. Vitam hic eius è msc. Trunchiniensi codice damus.

Paßio S. Gerulphi Martyris.

CReator rerum Deus omnia sapienter condens, diuersis cœlum depinxit syderibus claritate differentibus, atque terram variis Sanctorum decorauit claris luminaribus. Et quidem vt stellæ in cœlo solis lumine illuminantur,

minantur, ita Sancti in terra à Christo vero sole illustrantur diffundentes passim per orbem miraculorum suorum claritatem. Ex quorum numero sanctum martyrem Gerulphum diuino lumine fulgidum, ac virtutum signis coruscum, cum aliis innumerabilibus Dei electis gaudens amplectitur Francia iuxta maris Oceani quiescentem littora prospicua in populis ostendentem sanitatum mirabilia. Cuiusque beata Origo noscitur in pago extitisse Menxisco.

Fuit ergo sanctus Gerulphus iuxta sæculi dignitatem parentibus inclitis oriundus, quam nobilitatem dum nostro vsu vixit in sæculo castis conseruauit & decorauit moribus. Non ignotis autem parentibus hic editus est infans, quia eius genitor Leatuuoldus nomine, genitrix verò Rathuuara dicta est. Fœlices vtiq; ambo quibus concessum est diuinitus talem tantamq; generare prolem in hoc mundo, habitatio verò illorum in præfato extitit pago in Iuris sui villa nomine Merendra, vbi est natus eorum beatus infans: iam tunc dilectus Deo Gerulphus, ibique sacri baptismatis fonte renatus & honorificè alitus est.

Tantus ergo eum ætate puerili Dei amor accendit, vt domi sedens vel foris ambulans, nihil aliud videbatur meditari quam id quomodo placere valeret Creatori & Redemptori. Sacerdotes etiam ac Dei ministros toto cordis desiderio diligens, Monasteria & Ecclesias Sanctorum circuibat, & erga diuinum cultum corpore & animo semper intentus erat, qui cum talibus & aliis Deo dignis polleret actibus, atque sacro Chrismate ab Episcopo mundum esset, delibutus venit quadam die ad Monasterium quod vocatur Blandinium in Gandauo, à sancto vt fertur constructum Amando: vbi Nouiomensis Ecclesiæ Episcopus Helisæus tunc temporis venerat, acturus ibi

quæ Dei erant obſequia. Cumq́ue ibidem vt cæteri ab eodem Epiſcopo ſacri Chriſmatis vnctione fuiſſet inſignitus gaudens cæpit cum ſuo patrino regredi ad genitoris domum.

Cùm autem appropinquarent venerabili Monaſterio quod dicitur Truncinias, iuxta Limpham legiam, iſdem bonæ indolis puer ſupplici precatu rogauit patrinum ſuum quo orationis cauſa declinarent in ſanctæ Dei genitricis Mariæ oratorium, & poſt, cibo refocillati ac potu ceptum carperent iter. Audierat enim euangelium ſic adhortans. Quærite primùm regnum Dei & iuſtitiam eius, & omnia bona miniſtrabuntur vobis. Quo audito eius patrinus, non tantum charitate quantum corporis coactus egit neceſſitate. Surgentes autem à refectione equis aſcenſis, concito gradu pergebant vnde venerant. Pergentes igitur pariter duo, completum eſt quod legitur in Pſalmo: Cum electo electus eris, & cum peruerſo peruerteris. Diaboli enim illectus ſuggeſtione: ac lætifero veneno inuidiæ mentem debriatus, eius quaſi non patrinus iam ſed nequiſſimus lariſta, peſſimuſq́ue homicida benigno ait filiolo: Scito filiole pro certo, quia interibis mox meo gladio. Vox iſta non fuit hominis, verum diaboli intus loquentis. Qui verò in ſerpente locutus eſt prothoplaſto, ille ipſe per iſtum miſerum & miſerabilem locutus probatur filiolo. Quid ergo ſimplex humiliſq́ue dixit filiolus patrino: Sine ſine inquit pater bone, vt ne tam nefariam rem perpetres in me. Me quidem leuiter velles interimere; at grauiter peccabis coram communi Patre noſtro. Parce parce autem mihi, & conſule tibi. Si enim quod facis egeris, mihi quidem vt credo indigno Chriſtus miſericorditer coronam patientiæ reddet in cœlis, tibi verò gehennam ſupplicij in æternum permanentis.

tis. Hæc prorsus innocentis pueri monita salutis flocci-pendens ille crudelis patrinus, qui parturierat iniusti-tiam, & conceperat dolorem, & pepererat in corde ini-quitatem; in se abstracto percutiens trucidauit eum, pro-ciditque statim in terram de caballo, non tamen citò mortuus, sed victurus in hoc sæculo tempore exiguo, vt authorem mortis suæ detegeret, quia diuina clementia nolebat aliquem suspectum eius cede falso crimine incul-pari. Quo ergo iacente, in solo, semiuiuo, equus eius sine humano sessore rediit domum in qua solitus erat stare. Cumque iam supradicti mater pia adolescentis, vidisset equum cruentatum sanguine, intellexit quoque diuino instinctu illico filium ab eius patrino interfectum. Con-tinuò fit ingens luctus patre & matre filium lamentanti-bus gemens perstrepit omnis familia magnisque dolen-tium clamor surgit ad æthera. Tandem aliquando com-presso paululum plangentium tumultu pater cum familia virile carpit iter quærendi filium. Cumque præ noctis obscuritate nequirent peruenire quo corpusculum semi-necis iacebat adolescentis, ductu tandem equi quem is-dem equitauerat iuuenis, peruenerunt illo vbi eum penè iam mortuum repererunt. In huius ergo scelerosi homi-cidæ facto primi fratricidæ Cain inuidiam aduerto, sicut enim Cain & Abel fratres dicuntur carnaliter, sic & isti fratres spiritualiter. Sicut etiam iustus Abel nihil mali vel verbi vel operis legitur egisse Cain fratri; ita nec san-ctus Gerulphus hic nil lęsit suo spirituali patri. Cain ita-que inuidia peremptus est Abel; & huius inuidiosa mali-tia occidit Gerulphum innocentem. Inuidia enim diabo-li mors introiuit in orbem terrarum, quæ & de paradisi fœlicitate eiecit prothoplastum, & Cain cum isto ho-micida extorris est cœlesti beatitudine. Enimuero istius

carnificis iniquitas peior fore perſpicitur, quia eius pœnitentia non auditur, Cain verò pœnitudo in Geneſeos legitur libro. At iſtis ommiſſis perſequar cætera.

Narrauit ſiquidem prout valuit ſanctus martyr Gerulphus patri ſuo ſe à patrino neci traditum: ſimulque poſtulans vt corpuſculum ſuum Truncinias Monaſterium humandum ferri iuberet, ac pro ſuæ animæ redemptione allodium iuris ſui ſanctæ Mariæ altario traderet, atque caballum ſuum clericis ibidem Deo ſeruientibus daret. Cumque hæc verba moriens ederet munitus corpore Chriſti & ſanguine relicta pœna lachrymarum valle animam ſanctam in manibus Angelorum efflauit, oranſq; aſcendit in æthera conuinctus ſanctorum numeroſitate Martyrum, cum quibus fruitur cœleſtium claritate virtutum, exultans & laudans Regem Angelorum, qui ei dignatus eſt concedere eorum glorioſam ſocietatem. Diſceſſit autem glorioſus Domini teſtis vndecimo Kalend. Octob.

Genitor itaque præfati martyris Gerulphi, ob cupiditatem vana labentis ſæculi retinuit prædium, quod iuſſerat tradere ſanctæ Mariæ, & filij ſui venerandum corpuſculum ad ſuum deuehi fecit domicilium, ibique in S. Radegundis baſilica ſepeliuit, vbi etiam Dei omnipotentis operante clementia, multi diuerſa receperunt ſanitatum remedia, qui cum fide integra & mente ſincera eius expetierunt beneficia. Cæci lumen receperunt, ſurdi auditum, & muti loquelæ officium, claudi dæmoniaci quoque, optatam receperunt liberationem, & quicumque grauati variis infirmitatum incommodis, ibi oratum conuenientes receſſerunt ablatis doloribus incolumes. Candelæ namque perſæpè ſine materiali igne ibidem ſunt illuminatæ, per quam cauſam vera lux Chriſtus

ol[illegible]

oſtendebat quod eum in lucidis manſionibus retineat repoſitum, & quod venerari palam oporteret à populo quem illuminatione cereorũ clarificaret verus ſol iuſtitię Chriſtus. Ante igitur quam à præſule Pangario qui ſeptimus ab Heliſæo Epiſcopus exſtitit, hæc mirabilia fuiſſent audita, inuidia cæcati diabolica, tres clerici ex ſancti Confeſſoris Bauonis monaſterio, & furore, debriati nimio euntes illo manſoleum corporis ſanctiſſimi Martyris Chriſti, quod diuina & ineſtabilis pietas ex defoſſa humo in ſublime leuauerat, multo profundius quam antea fuerat terræ ſtuduerunt reponere. O nefanda quid agis inuidia? Omne quod diligit Creator precipitare inteřis in ima: in motu ipſa laberis, & numquam aſcendens quæ cunctis ſuades cadere. Tu enim noſtris in paradyſo parentibus proditionis foueam paraſti, tu & iſtis clericis ſuaſiſti abſcondere theſaurum, quem patefacere volebant prouidentia Creatoris vniuerſorum. Paruerunt quidem tuæ nequam ſuggeſtioni, parauerunt autem ſibi confuſionem perpetui opprobrij. Talis eſt ergo tua maligna promiſſio, quæ homines tibi parentes in lacum pertrahit infernalem, & in præſenti tribuit dolorem & verecundiam, ſicut his infelicibus quorum nunc mentionem facio

Hoc vero tam innane flagitium non permiſit rex ſupremus Ieſus Chriſtus manere inultum, nam vnus eorũ oculum dexterum amiſit quia noluit iuſtum videre glorioſum. Alius autem de equo ruens, coxa fracta ad domum cum magno dolore relatus eſt ſuam, quam inuidebat cum alijs Sanctum inuiſere locum. Tertius eorum aſtantibus alijs & cernentibus omnia interiora corporis ſui, in opprobrium ſuum emittens verecundus abceſſit, quia ſancti viri corpus cunctis aromatibus redo-

lens suauius, velut exterorum infelicium hominum estimauit corpora putentia. Hoc omnino intuitu impudentes vti reor egerunt, ne sui senioris sancti scilicet Bauonis locus & honor decresceret ac sancti Gerulphi Martyris, cui vt amentes inuidebant gloria, crescendo indies augeretur. Stulti etenim & tardi corde ad credendum non intelligebant quod ipsi duo vt omnes sancti nec inuidi nec discordes sint, cum Deo sint pro meritis iustis, qui est vera pax, & fecit vtramque vnum in charitate, copulati: qui viuunt cum eo in vnitate dilectionis sine fine eius potentes inæstimabili claritate in cœlis. Post multum itaque tempus cum Dominus omnipotens qui de cœlo respicit super filios hominum, vidit etiam benigne intuitu charissimum sibi Martyrem Gerulphum latenter in sepulchro iacere, & misericorditer volens tandem aliquando mortalibus pandere quanti apud se foret meriti huiusmodi indicijs patefecit. Diuina siquidem promulgāte clementia præfatus Christi Martyr Gerulphus, eiusdem loci, in visu noctis, Presbytero Lamberto apparuit multis vicibus, admonens vt eum ab illo leuaret loco in quo corpus eius humatum inhoneste fuerat à prauis hominibus suadente humano generis inimico, ac deferret ad iam dictum Truncinias monasterium, quo viuus se rogauit deferri ac sepeliri. Qui iussa vilipendens, diu multumque obedire distulit. Iterum autem iterumque admonitus à Sancto iamque non audens differre quin nuntiaret, suggessit humiliter didascaulo suo, nomine Gonthero Sacerdoti, qualiter ei Sanctus dignatus sit apparere quidue preceperat agere de suo dignissimo corpore, & quod non semel aut bis verum multoties apparuerit paruitati suæ. Gontherus vero Dei Sacerdos gauisus oppido super tali mirabili narratione

ne gratiarum actiones retulit ex toto animo omnipotenti Domino. Et indicto suis parochianis ieiunio triduano monuit omnes vt misericordiam precarentur Creatoris omnium quo precepta sui Martyris valeret dignè ac rectè peragere.

Cum consilio igitur & benedictione sui Episcopi venerabilis Gerardi venit assumptis secum quam plurimis sacerdotibus & clericis turbaque promiscui sexus haud modica ad basilicam sanctæ Radegundis, quo vt dixi humatum fuerat sanctum corpus contra suam pro certo voluntatem, & inde pretiosum leuantes thesaurum, cum magna ceu dignum erat reuerentia, psallentes Dominumque laudantes ad Monasterium detulerunt Truncinias, & in sanctæ Dei Genitricis Mariæ basilica venerabiliter condiderunt, cum ingenti triumpho gratias agentes & benedicentes Domino, qui ei dignatus est largiri talem tantumque Patronum. Sanctus etenim Gerulphus hunc viuens dilexit locum, ideoque patrem moriens flagitarat illo se deferri, cui sua cupiditas nocuit ne impleret votum rogantis benigni filij. Vt reor autem nequaquam exstitit dignus, istud sanctum agere opus quod alio digniori seruabatur agendum. Pater ergo nimia cupiditate retinendi prædij distulit omnino opere implere quod rogatus est à pia prole: Presbyter verò gratanter perfecit, quod hortatus est à confratre. Pater vtique vterque nequam carnalis scilicet & spiritualis: quia vnus eorum interemit, alter sepulturam tulit, quam inspirante Saluatore concupiuit. In eundem itaque locum vbi primum beatum quieuerat corpus, veniens quidam contractus membris omnibus præcipuoque pedibus, cum pro sanitate diu oraret omnipotentis misericordiam, & sancti eius Gerulphi omni cordis instantia precaretur antido-

antidotum; diuina ei ſubuenit pietas & reddita eſt quam quęſiuit hoſpitas orante ſanctoMartyre. Sanctorum nempe Petri & Ioannis Apoſtolorum opus mirabile intueor in huius claudi recuperatione, qui ad Hieroſolymitani ianuam templi multis diebus iacentem curauerunt & erexerunt claudum nonnullis intuentibus. Diſtantiam autem quandam in his duobus animaduerto contractis, quia ille vt Iudæus corporalem victus quærebat ſubſtantiam, iſte ceu Chriſtianus atque corporalem ſed & membrorum rogabat reſtitutionem. Ille quippe pro ventris guloſitate aduenientes inquietabat, iſte non in ſepulchro iacentem, ſed cum Chriſto regnantem cum lachrymis exorabat. Adhuc etiam in his duobus aliquid altius intueri libet. Iudæi enim claudicatione ſuæ gentis populum prædicabat in Domini lege non rectè gradientem, neque firmo greſſu eum ſequi cupientem qui dixit: Ego ſum via; qui ſequitur me, non ambulat in tenebris, ſed habebit lumen vitæ. Chriſtiani verò contractio & claudicatio populũ baptiſmate Chriſti renatum ſignificatione, qui adhęſis ſenſibus corporis & animæ ſęculi huius cupiditatibus voluit mentis auditu percipere: Beati immaculati in via: qui ambulant in lege Domini. Claudi quoque ſunt, qui Eccleſias Dei non frequentant, infirmos & in carcere poſitos non viſitant, aliaque opera non rectis ſed fictis greſſibus agere ſegniter videntur. Iamque redeam ceptum proſequi opus.

Alio ſiquidem tempore quidam dęmoniacus ad præfati Gerulphi martyris memoriam, nomine Otfridus adueniens, Deo opitulante ac ſancto Martyre interueniente maligno eiecto dæmone reuerſus eſt domum de ſua gaudens integra ſanitate. Cùm ergo nobis dominetur dæmonium princeps, de quo ait Dominus: Venit

nit princeps huius mundi, & in me nihil suum inuenit. totisque nisibus corporis & animæ quæramus prius sanctissimi martyris Christi, & tunc cęterorum omnium Sanctorum propitia adminicula. Imitemur patientiæ eorum exempla, humilitatis charitatisque documenta, & sic cum Domini nostri Iesu Christi & sanctæ Mariæ auxilio valebimus ad eorum peruenire consortium. Hostis namque humani generis assiduâ rebellione contra filios Adæ pugnat. Maximeque in eos seuit quos aliquid boni agere cernit. Reuocare enim nititur omnes Christianos à Sanctorum patria & vitæ paradiso, ex qua nostros expulit parentes inuidiæ causa, Viriliter ergo agonizemus in huius vitæ stadio vt coronam incorruptam mereamur recipere à Domino. Quæramus totâ mentis intentione sancti martyris Gerulphi auxilium, & ipse nobis concedet suæ pietatis solamen quo resistere poterimus aduersarij suggestioni. His ita se habentibus quæ supersunt cum Dei ope prosequamur.

Alia itidem tempestate Presbyter quidã nomine Dietfridus magnâ vi febrium ęstuans in iam fati martyris Gerulphi confisus sanctitate venit ad memoriã cum magna cordis humilitate, orans lachrymosis precibus quo subueniret suâ misericordiâ infirmitati suæ, tribueretq; medelã sanitatis quæsitæ quique aliis succurrebat se miserum dignaretur curare. Oranti autem visum est, vt de Sancti sepulchri puluere potionem factam hauriret credens sibi profuturam. Puluerem verò cum aqua miscens & hauriens febre ex integro amota sospes lætusque rediit domum. Multa quidem & alia signa quotidie fiunt ad Beati huius tumbam latenter, quæ humanæ rusticitati displicent, quia sunt homines velut irrationabilia animalia bruti cerent eum intellectu quem sub viri nomine quæ-

rebit Saluator à muliere Samaritana dicens : Voca virum tuum & veni, id eſt, adhibe intellectum tuum per quem intelligere valeas quæ tibi dico, ſolo namque intellectu diſcernimur à pecoribus brutis quæ minime queunt diſcernere quid ſit bonum malumue. Sancti enim vt efficacius credantur, mira foris operantur. Stulti plane & fatui quidquid boni agere cernunt iuſtos, malunt nequiter coridere quàm humiliter laudare. Phariſæorum vtique imitantur male ſanam doctrinam, qui Saluatoris iuſtiſſimam renuentes prudentiam garrulis reprehendebant interpretationibus ſuorum præceptorum decepti erroribus. Sancti verò & iuſti nihil abſque Dei ope faciunt, quia Chriſtus ſic ait diſcipulis ſuis : Sine me nihil poteſtis facere. Ergo ſi ſine Deo nihil agunt electi, qui eorum mirabiles actus ſubſannant, Dominum profecto impudenter nimis inhonorant. Honoris itaque officia omnibus iuxta noſtram poſſibilitatem Sanctis impendamus vt eorum aſſiduis interuentionibus æternum Regem propitium habere valeamus.

Ecce Patronum habentes venerabilem fratres chariſſimi diuum & ſanctum Gerulphum martyrem dignis obſequiis & laudibus proſequamur, ne ambigemus de eius ſanctitate, non claudicemus in eius ſeruitute, quàm vt experti ſumus plurimi ab eo ſanati ſunt. Martyr eſt inclitus, & cum Angelis triumphat in cœleſtibus. Cum Pſalmiſta quoq; fari ex iſto valemus, nimis honorati ſunt amici tui Deus, nimis confortatus eſt principatus eorum.

Contuendum etiam quod hic beatus Martyr ſicut voluit & iuſſit tranſlatus eſt ad Monaſterium Truncinias oct. Idus Octob. die à multitudine honorabilium hominum laudantium ac benedicentium Dominum in excelſis omni-

ſis omnipotentem, cuius ineffabilis clementia concedere dignata eſt eis occultum & deſiderabilem theſaurum ſanctiſſimum Gerulphum martyrem inſignem, quem in cœleſti regno amplectitur, glorificat Chriſtus cum Patre Spirituque ſancto, ſancta Trinitas Deus, cui ſit honor, virtus & poteſtas per immortalia ſæculorum ſæcula. Amen.

Incipit Aduentus S. Gerulphi.

SCripturi aduentum beati & glorioſi martyris Gerulphi ea quæ de paſſione eius egregiè digeſta ſunt prætcrimus, reliquũa vero partim experta ſed nedum publicata ſubteximus, atque in audientium fidelium ſana relatione conferimus. In illo paſſionis ſuæ libello quæ illius erant temporis eloquitur paſſio. Hic aduentus eius æquè voluet quæ huic congruunt feſto. Ibi miraculorum ſeries, & luctus exitus exequiarum: hic reſonat in laudem Dei vox exultationis & ſalutis in tabernaculis iuſtorum. Ibi palmes Dominicæ putationis victurus in gloria ſucciditur, hic Cedrus Lybani flore perhenni rutilans in domo Dei plantatur, Ibi Martyr noſter & dulcis Dei amicus theſaurum bonæ conſcientiæ quem geſtabat in vaſe fictili in illo admirabili Martyrum calatho collocat; Hic oſſa viuifica donec corruptinum hoc veſtietur incorruptione & mortale hoc induet, immortalitatem virgini virginum commendat.

Sanè quidem in oratorio perpetuæ Mariæ Virginis aptantur ſuo loco reliquiæ pudici Martyris quia virginitati ſemper proxima eſt pudicitia, nec virginis lilio diſconuenit Martyris roſa. Ipſa ſanè Dei genitrix, ipſa etiam perpetua virgo, hunc pretioſum ſui filij militem gaudet componi in ornamentum ſuæ Eccleſiæ, qui & ipſam emulatus

eſt virginitate & Dominum Ieſum paſſione. Nam quod ſane credendum eſt, in epitalamio virginum exultat cum virginibus, & in calatho Martyrum tripudiat cum Martyribus. De habitantibus Cedar, & de luto huius miſeriæ tranſlatus eſt ad gloriam Angelorum, factus eſt ibi filio hominis dulce reclinatorium, nobiſque eius memoriam continuantibus fiduciale propitiatorium. Hic in laudem & honorem ipſius omnes pectoris noſtri cordas extendimus, ibi poſt incerta huius vitæ ſtudia ex ſuffragio huius Martyris gaudium & lætitiam exſpectamus. Tunc ipſe nobis erit apud ſuũ Iudicẽ interceſſio & fiducia: & quod minus nobis ſuppetit ad excuſationẽ commiſſi noſtri ex eius nobis redundabit virtute & gloriá. Nunc autẽ supereſt illud euoluere, quomodo ſit in ea qua ſepultus erat Eccleſia extumulatus, quomodo Truncinium tranſlatus, quomodo inquam in Baſilica S. Mariæ Virginis digna cum reuerentia exaltatus. Itaq; rei ordinem euoluemus.

Eá igitur tempeſtate quâ breui ſub tumulo latebat iſte glorioſus Athleta Dei neceſſe erat ad ſalutem multorum hunc extumulari, quatenus in domo Dei ſuarũ virtutum adornamenta latius ſpargeret; & lumen Chriſtianæ fidei copioſius accẽderet. Nam de ſepulchro eius plurimi fluxerunt curationum riui, & quantæ fuerit ſanctitatis ex miraculis erit facillimum videri. Surdi & cæci, claudi quoq; & id genus male ęgrotantium certa ibidem meruerunt antidota, nec quiſquam ſui voti fruſtrabatur effectu, niſi quem imbecilla fides indignum fecit tanti Martyris gratia. Ipſa eſt euidens iuratio corporum; ſpem plurimis adauxit de ſalute animarũ, quia ſanè credendum eſt, cum veniam potuiſſe impetrare ſaluandis animabus, cuius virtus vbiq; clarebat, in curandis corporibus. Vnde vſq; in hodiernũ diẽ in villa, quam Merendrã nuncupãt, tumu-

tumulus eiusdē Martyris non auro, non argento, non inquā pretiosis gemmis insignitur, aut lapidibus expolitis, sed infirmorū baculis atq; repentium scabellis. Hæc sunt pretiosa militis Christi insignia. Hæc eius sunt plena virtutibus æraria, quæ neque fur effodere, nec corrumpere poterit tinea. Itaq; in prædicta villa, in Ecclesia B. Radegundis virginis cum aliquandiu pausarēt in Christo ossa eiusdē Martyris, quidam Presbyter nomine Gontherus, vir suo tempore bonę conuersationis, & in vinea Dñi sabaoth assiduus, eandē Ecclesiā boni pastoris informabat & studio, & ne in fugam vt mercenarius aliquando laberetur, obfirmato pectore se opposuit insidianti lupo. Sed cùm iam in area Domini fatigaretur, & sub pondere diei & æstus manus eius grauarentur, incidit ei cogitatio à labore quem ferre ipse non poterat, velle respirare, & aliū, qui vberius in populo Dei fructificaret in eadem Ecclesia substituere. Durum erat sub pondere laboris quo quotidie incuruabatur persistere, sed multo durius deposito Ecclesiæ officio, ouile dominicum negligere, vnum suasit, necessitas, alterum vetuit charitas. Cumq; in vno eodēque pectore hinc necessitas illinc charitas conflictū moueret, ipseq; Gontherus incertus esset quid potissimum, ageret tandem quendam Presbyterum nomine Lambertum, tam sibi quam Ecclesię satis idoneum in eadem Ecclesia fecit sibi esse vicariū. Tum idem Lambertus Ecclesiæ populiq; sollicitus seipsum primitus quasi in speculo cepit circumspicere suorū actuum deformitatē pura conscientia reprehēdere nihil in iis quod nō corrigeret negligere. Postremo seipsum in exēplar sanctæ conuersationis proponere. Deinde gregē sibi cōmissum piā sollicitudine circuire, singulorū opera explorare bonos ad meliora, malos ad veniā atq; correctionē sancta admonitione incitare.

Cumque huiusmodi studio quotidiè floreret, nec vel puncto temporis sibi ipsi parceret tandem eo in soporem soluto astitit quiescenti ei beatus Dei martyr Gerulphus totus conspicuus & qui homo putari non posset, sed Angelus. Quem ille amica visione est diu intuitus, & nescio quid extra humanam habitudinem in eo admiratus, in extasi totus rapitur, & vix in eo remanet spiritus. Intuetur tamen in reuerberata oculorum acie hominem angelicum eiusque captus pulchritudine suiq; oblitus, nihil cogitare poterat præter ipsum. Cumque eius claritate exsaturari non potest & imperfectum suum defleret in hoc perfecto milite Christi tandem spiritum recollegit; dulciaque cum eo miscens colloquia sic effari cepit: Tu quis es mi Domine? quod tu tantus ad tam humilem venisti, sanctus ad peccatorē, Angelus ad hominem. Tu iam in angelicam translatus naturam nihil habes hominis; ego in hac valle lachrymarum sarcina corporis pergrauatus modicum quid differo à bestiis; quis tu, aut vnde vel cur venis, tuum est mihi subintimare, meum verò erit tui memoriam in omni circa regionem facundo ore magnificare. Tum Beatus ille Dei Martyr, vt erat mitissimi pectoris blandum prætendens sui vultus habitum, Lamberto dulciter arridet, deinde ne concepto timore turbetur ipsum intrepidum esse iubet. Causam postmodum suæ præsentiæ nomenque suum indicat; ipsumque ad transferendas sui corporis Reliquias hortatur & obsecrat. Imperat se Truncinium efferri ad Basilicam beatæ Mariæ Virginis, vtpote ad oratorium quod Dominus Iesus præordinauit in honorem & gloriam suæ piissimæ Matris, & requiem & laudem dulcissimi sui Martyris. Recedente visione Lambertus lecto excutitur, secum visa recolligit, stupet in singulis, miratur ad omnia

certæ

rtæ rei fidem adhibet, occultare tamen hæc omnia
ſponit.

Poſtera verum nocte beatus Gerulphus in ea qua
eius forma dormienti affuit, eumque de priori negotio
ante commonuit. At ille humana formidans indicia,
firmæque hominum credulitati confidens cepit viſio-
em tegere quam publicare debuerat, atque inter ſpem
metum quid ageret dubius ſecum mente pugnabat,
am interim tertia itidem nocte B. Gerulphus ſolito ſe-
erior, & quaſdam vultu minas protendens ſuo Lamber-
o ſe oratum exhibens, minis carpit, arguit negligentiæ,
oſumque ad ſui corporis eleuationem cogere potius ce-
it quam petere. Nec mora, Presbyter euigilat, trinæq;
iſioni congratulans de reliquo titubat. Noctes perinde
tque dies continuat orationibus inſtat vigiliis ieiunio
e cruciat, & quo potiſſimum hæc res tractetur à Do-
nino conſilium lachrymis flagitat.

Dum ſic aſſiduis ſuſpiriis ſollicitat viuentem in ſæcu-
a, adeſt de repente familiaris ſuus noſter Martyr, Dei
micus ſanctiſſimus Gerulphus, eumque pacato vultu,
ætiſque oculis intuitus, bene, inquit, bene cepiſti mi
frater Lamberte, ſed iam ceptum de mea eleuatione ne-
gotium ad vſque finem honeſtum perſequere. De ſuffra-
gio Dei noli hæſitare, neque ſuperſtitioſam vulgi loqua-
citatem neceſſe eſt metuere, quia conſilium Dei prope-
dire non poterunt filij diffidentiæ. Aderit tibi & verè
aderit ille qui non fallitur filius virginis plenamque ad-
hibebit operam vt de ſub luto egeratur corpus ſui Mar-
tyris. Sunt etiam ſuper hac re eorum iucunda conſilia,
quorum pura deuotione Deus ſua de me exſequetur
opera. Tali demum admonitione Lambertus anima-
tus, cum receſſiſſet viſio omni timore perturbato Gon-
therum

therum suum cuius vicem agebat, nihil cunctatus aggreditur, trahit seorsum, ducit in secretorium eique visionem de hoc Christi Martyre, prout quater acta est Deo teste eloquitur.

Gontherus hâc nouitate attonitus intrat secretum mentis suæ cubiculum oratq; super hæc Dei magnalia Patrem suum cœlestem fusisque in laudem Dei precum singultibus postquam orationem terminat, disponit circumfluam cleri plebique consulere multitudinem, quorum prudenti ediscat consilio quid potissimũ sit agẽdum de hoc abscondito Dei thesauro. Capta deinde tẽporis oportunitate, & collecta quasi ad circi spectaculum totâ penitus regione, ipse Gontherus medium itemque altiorem locũ occupat cũnctis stupentibus. Primò indicit silentium, deinde de Martyre suo abunde disputat. Inducit sanè Martyris passionem, enodat diuersa curationum genera, & quæ ab introeunte æuo vsque ad capitis truncationem Sanctus Dei egerat, ea omnia multitudini collecta recitat. Deinde processurus ad certissimas de Martyre Dei visiones, prædictum Lambertum sani testimonij virum, & qui omnem rei ordinem visu teste cognouerat; in publico ad testimonium suæ narrationis collocat, & quia in ore duorum vel trium omne stabit verbum: Gontherus B. Martyris visionem quater actam enarrat sub testimonio Lamberti, ipseque Lambertus eã corroborat certâ authoritate fidei suæ. Protinus vt id moris est, soluti silentio omnis illa multitudo in voces tumultũat sonituque plebeo in laudem Dei æther concrepat. Videres quosdam altius gemere, alios in iubilum sanctæ exultationis se attollere, plures autẽ contuso pugnis pectore, & poplite in terram flexo, nescio quas Deo dulces Odas pulueri inmurmurare. Ita prætermisso modicum spatio Gontherus narrandi ordinem reite-

reiterat, & velut camino oleum adiicias, anhelantem ad Deum populum exhortatione mirabili inflammat. Monet omnes ad eleuationem Martyris vnanimes fore seque ipsum non defuturum nec pigrum spondet pura mentis deuotione.

Testatur præter assensum omnium se nihil velle præsumere, sibiq; vtilissimum videri omnes in vnam eandemq; sententiam conuenire, pariq; consilio, sanum negotium esse incipiendum atque remotis omnibus constanti animo Martyrem Dei extumulandum. Postremo nulli licitum est ad has Reliquias, nisi castigato corpore peraccedere, ideoque omnibus sanum aliquos ante dies ieiunio continuare. Itaque triduanum multitudini indicit ieiunium terminatoque sermone soluit conuentum.

Eo tempore Carolus Rex Francorum annum regni sui agebat septendecimum, Balduinus cognomento Caluus trigesimum sextũ ac regnauerat annis in Comitatu Flandriarum; Eirardus quoque Nouiomis sub Christo authore rexit Pontificium. Huius Eirardi erat studium de incremento Ecclesiæ sollicitari, Dominiq; vestigia in mandatis eius totâ animi deliberatione velle imitari. Remouebat de Ecclesia illas de cantico vulpeculas, quæ demoliebantur vineas Domini, sciens conuentionem Christo non esse cum Belial; nec partem fideli cum infideli.

Gaudebat sanè Ecclesias insignari Reliquiis Sanctorum, quæ aduersus hæreticas prauitates sane fidei sunt in testimonium, quia ex miraculis Sanctorum solidatur fides Christianorum. Huic verò religioso suggestum est de eleuatione B. Gerulphi martyris, atque ad hoc officium eum esse vnanimem postulabat deuotio cleri & plebis. Assensit pater ille supplicantibus, clerumq; inuitabat secum cum personis laicalibus. Conuenerunt pari cum festinatione,

nec diſſimili voto plurimi magis autem ob reuerentiam Martyris noſtri quàm ob imperium ſui Epiſcopi. His ita in viam ordinatis, Epiſcopus iter arripiens longa viarum per diſpendia ad vſque prædictam Merendram peruenit, collectumque ſibi in obuiam vulgus ad effodendum Dei Martyrem commouit. Cerea interim deducuntur vigineis manibus luminaria: ſpargunt procul odorem impoſita igni timiamata, aptantur munda oſſibus ſacris receptacula. Data tandem licentia Epiſcopi, viri fœminæque ad ſepulchrum certatim proruunt terramque alij ferramentorum vtenſilibus, alij manum vnguibus egerunt quęruntque ſub puluere, qui fulgebat in æthere. Cepit iam illud mundiſſimum frumenti granum videri quod effoſſum exuberabat miraculo multipſici. Remota vulgi ſollicitudine Epiſcopus viuifica oſſa elemento benedictæ aquæ aſpergere properauit, eaque, vt moris eſt, thurificata mundo linteamine obuoluit.

Inſtabat iam tempus quo Truncinium cum hoc electo Chriſti Martyre & milite tenderetur, verum omnis vicinia ingemuit plurimum quia tali Patrono priuaretur. Accurrebant tamen luctuoſi hi humeros, illi dexteras ſubiicientes miſerumq; ſe clamitabat, quem à tam nobili pondere aut ſenium retraxit aut carnis imbecillitas. Nedum viciniam ad quam feſtinabatur attigerant; cùm ecce à Creatore perpetuæ Mariæ Virginis cum cereis & dominicis vexillis palliata canonicorū erupit proceſſio, ſuſceptumque in humeros Martyrem extulerunt cum ſpiritali cantico. Tali cum tripudio illud nobile ingreſſi oratorium Merendrem ſuum dolorem ſibi mutabant in gaudium, locabant loco haud obſcuro hunc Chriſti Martyrem expolitum lapidem ſcilicet in ornamento ſupernæ Ieruſalem, vbi apud Regem ſuum quem in decore ſuo mundis

aſpecti-

aſpectibus intuetur, nobis ſe præſtat interceſſorem.

Procedebant ſane ibi de theſauris Dei glorioſa miracula quia campanæ in aduentu S. Gerulphi abſque humano impulſu puriori præter ſolitum ſonitu feriebant aëra, cereique ante altare S. Mariæ non admoto flammarum incendio, ſed ſolo Dei nutu procul ſua ſpargebant lumina.

Adductus eſt interim quidam energuminus, ac cuius ore fædus inhabitator verba rotabat horribilia, quem vndique vinctum ferrea cohibere vix poterat catena. Aſtabat miſerandi hominis collecta in fletum conſanguinitas, & in huius miſeri miſeriam cum magno eiulatu S. Gerulphi inclamabat Reliquias. Cumque poſſeſſus ille patulo ore totus excederet, & fronte rugata, atque minacibus oculis fædas geſticulationes moueret, quidam de adſtantibus Canonicis os vnum de iis ſacris Reliquiis arripuit, quo aquis intincto dependentes de eodem oſſe ſtillas in os patulum debachantis iniec.t. Dæmon S. Gerulphi non paſſus meritum, fæda vt ſolet relinquens veſtigia exiuit illud familiare ſibi ſubſellium, eoque fugato arreptitius ille recepit ſeipſum. Succedant igitur gaudiis gaudia, applicantur miraculis miracula, repletur & laude & iubilo tota Eccleſia. Reducunt illi quem dementem adduxerant ſoſpitati redditum. Canonici verò Martyrem ſuum exaltant in eadem Eccleſia pro ſpeculo ſanctarum virtutum. Dicat igitur: Dicat Martyr noſter S. Gerulphus: Hæc requies mea in ſæculum ſæculi; hîc habitabo quomodo elegi eam. Hæc acta ſunt octauo Idus Octobris anno ſcilicet nongenteſimo quinto decimo Dominicæ Incarnationis.

Anno milleſimo octogeſimo octauo Incarnationis Domini occidentale opus Truncinienſis Eccleſiæ diſſoluitur tempore Gedezonis Præpoſiti, ipſius etiam ſimulque

Canonicorum ac laicorum consilio, vt in maiore elegantia fundaretur, quod antiquis temporibus à paganis constructum fuerat, & eiecto Idolo, atque erecto vexillo sanctæ Crucis à S. Amando in honorem beatissimæ Matris Domini Mariæ consecratum erat. Vnde clerus cum populo ipsius Cœnobij scrinium cum corpore S. Gerulphi martyris per singulas Flandriæ Parochias deportare sapienter decreuit, vt quæ minus ex rebus suis possent explere, ex piis aliorum largitionibus copiosius Ecclesiam restaurarent, igitur cum hymnis & laudibus deuotissimè ad honorem Dei huiusque Martyris decantatis, gloriosè egressi digniores loci & in religione commendabiles Ecclesiæ personas secum prouide duxerunt, & sic præcedentes atque verbum vitæ populo communicantes magnam Ecclesiæ substantiam fideliter coadseruauerunt. Quis enim auditis huius pretiosissimi Sancti magnalibus viscera pietatis erga eius fideles nedum petentes licet auarissimus nō largiter aperiret? Vel quis per bonos dispensatores ministrorum Dei exempla vitæ eius doctus vias erroris quas sine Deo auctore quisque infœlix sibi inuenit citissimè desereret? Illi enim erant serui patrisfamilias & dispensatores Domini mensuram tritici fideliter erogantes quomodo ab ipso acceperant. Vnde Apostolus scribit, dicens: Vnicuique sicut Deus diuisit mensuram fidei. Nam quicunque spiritale triticum sanctæ eruditionis recte minus doctis dispensauerit fidei sacramentum & sanctæ operationis consilium pectoribus eorum sæpissimè inserit. Ergo magna pars eorum cùm per Dei famulos verbum veritatis audirent & vitam sancti martyris Gerulphi commendabilem in armariolo sui pectoris sæpius reuoluerent à peccatorum via fortiter desistunt, studentes grex fieri boni Pastoris & familia sui Redemptoris. Scriptum est

est enim pastorem bonum animam suam posuisse pro suarum ouium redemptione. Nam postquam Spiritus sanctus per verba prædicantium rubiginem vitiorũ in mentibus eorum ardenter consumpserat & amorem sui firmiter infixerat; omnia quæ ab eis quærebantur dare non recusabant, sed vltro etiam non quæsita ministris S. Gerulphi per æternæ beatitudinis remuneratione͂ abunde offerebant. Quo fit cum sermo Doctorum quem Spiritus sanctus intus & extra emissum disponit corda audientium pungat & vitia exstirpet, & ardorem sui inflammet, rectè populus sanctâ prædicatione ab errore conuersus iustis actionibus gaudet constanter insudare. Quo circa Dei sanctique Gerulphi familia donis pietatis valdè ditata in Parochia Suinerghem, vt pernoctaretur gratulanter peruenit, & sibi à custode vt solet fieri cum Reliquiis introitum Ecclesiæ suppliciter quæsiuit. Ille autem custos nescio vnde iratus vel cuius consilio deprauatus petitionibus eorum superbè respondit coniurans ac detestans illis cum S. Gerulpho nunquam patere ingressum. Quo dicto indignans eos vlterius audire rapido cursu se illis subtraxit, & ianuas templi propagulis oppositis & ferreis seris ne incederent obstruxit. Deinde cum scrinia S. Gerulphi ad ostium exclusa staret, magna virorum ac mulierum multitudo concurrens, vndique affluxit, illumque exclusum conquerens in humeris altè sustinuit. Paulò pòst puella contracta reptando cum scabellis aduenit, quæ super scriniam deuotè ponebatur vnaque cum populo Dominum S. Gerulphum sibi sanitatem cum vsu membrorum recepit & recta incedens Deum qui suum Martyrem in conspectu populi tanto miraculo declarauerat, multis Te Deum laudamus concinentibus magnificauit.

Igitur custos ille videns hoc miraculum quod fiebat

per beatum martyrem Gerulphum pœnitentia conductus, de animi sui duritia Dominum cum aliis constanter benedixit, Ecclesiam concito reserando, sanctum Gerulphum cum familia intromisit. Nec munera pietatis parca manu Deo in memoria sanctissimi martyris Gerulphi conferebant, sed quæcunque contradere poterant, ad scriniam eius exultantes offerebant. Hic quoque exstat illud dictum Iesu filij Sirach completum in omni dato hylarem fac vultum tuum & exultatione sanctifica. Quod ille nobis quoque præstare dignetur, qui viuit & regnat Deus per omnia sæcula sæculorum. Amen.

GEORGIVS IVSTVS
Bierflieti.

5. *Aug.* ANno millesimo ducentesimo nonagesimo octauo obijt Georgius Iustus mercator panni linei, cuius memoria in benedictione est, sepultus in Ecclesia Bierflietensi. Ita Molanus in natalibus hac die, & ex eo Miræus in fastis. Est autem Bierflietum opidum Flandriæ vndique nunc mari cinctum, olim piscium salitione famosum.

GERARDVS ABBAS
In Blandinio.

3. *Oct.* GERARDVS apud Stablecellas Lomæcensis territorij vicum Patre Stantio ex prosapia Haganonis Austrasiorum Ducis matre Plictrude Stephani Tungrorum Episcopi sorore procreatus est. Is tanta in rebus agendis præditus erat prudentia, vt Comes Namurcensis Berengarius

garius ipſi difficiliora quæque magiſque arcana committeret. Cum autē die quodam idem Comes venatum cum ſuis iuiſſet, ſanctumque virum ſecum duxiſſet, Gerardus ſpiritualia corporalibus anteponens, propinquam Bronij adijt Eccleſiam (quod prædium cum adiacentibus ad ipſum hæreditario iure deuolutum erat) vt ibidem diuinis myſterijs intereſſet. Dum vero Sacerdos qui illa perageret exſpectatur, cæleſti viſione monetur, eo in loco oratorium conſtruere, quo exſtructo & copioſis prædiorum reditibus dotato, ibidem clericorum ſodalitatem inſtituit. Pòſt valedicens mundo & Comiti monaſticam induit veſtem, extra Pariſios in S. Dionyſij monaſterio, vbi inſtar quinquennus pueri prima ſolidæ pietatis clementia didicit, & paulatim Presbyterij gradum adtigit, nono à conuerſione ſua anno. Exinde vir ſanctus ſacra Eugenij Toletani Archiepiſcopi pignora, pro Bronienſi eccleſia, ab Abbate S. Dionyſij obtinuit. Tum ſtatim adſumptis ſecum aliquot ſuæ profeſſionis monachis, Bronium repetijt, & ibidem pro clericis monachos ſubſtituit. Denique poſtquam Pater & Abbas octodecim monaſteriorum fuiſſet, & in eis peruigili curâ omnia adminiſtraſſet; ad Bronienſe monaſterium ſe recepit ibique anno 958. feliciter in Domino quieuit. Sic ferè legitur in officijs proprijs Eccleſiæ Cathedralis Namurçenſis: cui Epiſcopatui annexa eſt dignitas Abbatialis Bronienſis. Inter Monaſteria quæ S. Gerardus rexit & reformauit fuerunt iſta, Blandinienſe, Bauonicum, Bertinienſe, Giſlenianum, Marchianenſe & alia belgica. Stephani Papæ diploma, quo Bronienſis monaſterij fundationem confirmauit extat in Originibus noſtris Benedictini, inquit Miræus, ampliſſimas viri laudes apud Locium, Meyerum & alios vide.

Vita

Vita Gerardi Cellensis primi Abbatis in Blandinio post expulsos Canonicos.

VIr Domini Gerardus Namurci ingenuis, atque orthodoxis parentibus apud Stablecellas Lomæcensis Territorij vicum ortus est. Pater Stantius nomen habuit, ex Illustrissima Austrasiorum domo, matri Plectrudis nomen erat', quæ & soror fuerat Domini Stephani Leodiensis Episcopi, temporibus Otthonis primi, Germanorum Imperatoris, & Berengarij Namurcensis Comitis, diuinâ clementia. Hæc pueri directrix, omnibus illum amabilem fecit monuitque non lasciuiret, non voluptuaretur, talibus ornamentis iuuentam mirum in modum decorauit, in templo assiduus, ibique verba vitæ quæ auidus audiebat tenaci memoriæ ruminanda commendauit. Atque hac vitæ formula cum totum se Christi addixisset famulatui, tam diuinam sibi beneuolentiam conciliauit, quod etiam in hominum influebat affectus, itaque Berengarius Comes diuinum in iuuene cernens affectum sibi eum studebat deuincere. Ornauit illum militiæ titulo, factusque illi ex hoc magis cognitus, familiarius eum cepit diligere, ita vt nihil præter eius consilium ageret, valebat enim tam virtute animi, quam consilio, fidelis erat in commisso, in sermone verax, alloquio dulcis, consuetudine mansuetus, iustus in iudicio, in auxilio strennuus, nec mirum cum tegeretur spiritualibus armis, vtpote fidei armatura, lorica iustitiæ, præcinctus gladio diuini verbi, quibus armis validissimè spiritales expugnabat nequitias, frugalis vsque ad miraculum, erat mirè benignus circa suos, Christiana in eo charitas, patientia multa, atque humilitas cæterarum

arum virtutum custos singularis, in pauperes miseratione nulli secundus, atq; vti vir apostolicus, omnibus omnia factus est, sensit Comes Berengarius suæ domui, atque patriæ domini benedictionem per illum adesse, tantaq; beneuolentia illi est affectus, vt sola illius absentia malum sibi iamiam imminere iudicaret, quodam ergo tempore quum & Gerardum secum Comes duxisset ad venandũ, & ea peracta domum reuerteretur, cum suis, corporis reficiendi gratia, Gerardus alio diuertit adhuc ieiunus in sacellum, nempe non longè positum Bronium dictum, quod illi à maioribus iure hæreditario obuenerat cum circumiacentibus prædiis, ex fundatione scilicet & consecratione Lamberti Tungrensis Episcopi, exspectabat ibidem Sacerdotem qui diuina celebraret; interim orationi, & diuinæ contemplationi deditus, verum dum ille frustra expectatur, Gerardum sopor opprimit diuinus, viditque duos Petrum & Paulum sibi assistentes, quorum prior visus est illum circumquaque ducere intus sacellum & foras, cumque ab Apostolo inquireret causam seriosæ deambulationis, huic loco, inquit, decreui esse Patronus, socium mihi sumpsi filiolum meum Eugenium martyrem, hoc ergo iam ruiturum ædificium dirue, nonnunquam construe, ad eam amplitudinem commoditatemque quam tibi iam præscripsi, visusque est illi cuncta particulatim ostēdisse, ad sese rediens Gerardus mirabatur visionem, ac gaudens breui ad extremum punctum expleuit mandatum Apostolicum anno Dominicæ Incarnationis nongentesimo duodecimo, instituens Canonicos regulares, quos etiam dotauit prædiorum suorum atque terrarum prouentibus, quantum sufficeret Deo seruituris. Cumque ergo seruus Christi Gerardus pio affectu fecisset satis per templi erectionem, ministrorum Dei erectionem reliquit,

liquit, vt curaret in eum locum transferre corpus Eugenij martyris. Diuinâ igitur diſpoſitione Comiti Berengario obuenerunt negotia quædam in Francia, quibus obeundis cum neminem noſcet magis idoneum Gerardo rem omnem illi committit, agit ille fideliter quæ acceperat, & dum moratur Pariſiis cum electis ſociis, adiit venerandum templum Diui Dionyſij, ſociorumque eius in Francia, in quo & nouerat quieſcere deſideratum beati Eugenij martyris corpus, orat, lachrymas fundit, interpellat Sanctorum patrocinia, vt fœliciter poſſit illi ſuccedere, quod tantopere deſiderabat, manifeſtat religioſis cordis ſecreta, & obnixè precatur, ſibi conferant beati Martyris corpus, aiunt facilè ſeſe illi aſſenſuros, vbi ſui inſtituti ac Religionis regulam acceptaret, ille verò cui olim hic mundus grauis fuerat, aſſenſit ſumptoque habitu beati Benedicti ordinationem profeſſus, per omnium humilitatem, obedientiam & patientiam probatus mirum in modum profecit, deditque eidem Monaſterio redditus ac terras, quæ ampliſſimè ex paterna hæreditate in Lotharingia poſſidebat, factus itaque Monachus, omnium ſibi deuinciebat animos, vt magis feruens eſſet in diuinis laudibus, ab ipſis elementis (erat enim expers litterarum) ſe dedit litterarum ſtudiis, in quo ſtudio ita profecit, vt breui tempore, non tantùm litteris, ſed & diuinis eloquiis videretur ab ineunte ætate perfuſus, Monachi itaque tantam in iuuene gratiam cernentes petierunt (etſi reniteretur) ſuſciperet ſacros ordines, quem etiam, etſi ordinatione nouiſſimum, ob animi virtutes, atque conſilia aſſumpſere inter primos, nihil agentes non habito eius conſilio. Occaſionem itaque nactus Gerardus acquirendi corporis beati martyris Eugenij, quod in eo loco

(vt

(vt diximus) quiescebat, narrat fratribus propositum, addit iussum apostolicum, rogat, precatur, & pro Broniensi Monasterio impetrat sanctum corpus. Postremò valedicens fratribus abscedit clanculum ob incolarum metum, prosperè peruenit ad municipium in pago Lomacensi nomine Cuminum; Patrum suamque hæreditatem reliquit. Itaque preciosum thesaurum dum reuerteretur ex Lomaco sub custodia duorum fratrum, quorum fratrum cum dudum experta fides, reuertitur Bronium, parat regressum, fit populi concursus cum iubilo & hymnis, Martyris corpus concomitantis; accessit Adheleliuseius loci Archidiaconus cum clero è Cœnobio sancti Foillani, perueniunt Bronium, ibique collocant Martyris corpus ipso die Eugenij 18. die Augusti agentes solemnem diem. Actâ verò, cunctorum gaudio, solemnitate redeunt quisque ad propria, vir autem Dei Gerardus, per omnia maximè prouidus Bronij prius à se ordinatis clericis, Monachos Ordinis Benedicti substituit, quibus cum aliquandiu præfuisset, irruentisque populi molestias ægerrimè ferret, nec tamen abeundi daretur occasio, prioribus substitutis cellulam sibi elegit non longè à templo, in qua vacaret diuinæ contemplationi & assiduæ orationi, quâ vitæ continentia quouo spiritus feruore succensus seipsum quotidiè Domino holocaustum obtulerit non facile credideris, Angelum potius dixisses quam hominem, proximorum necessitatibus, datâ occasione nihilominus deditissimus. Duci Lotharingiæ nocte in somno apparuit beatus Gislenus (qui requiescit in pago Vrsidunum nomine Hannoniensis territorij) admonens eum reformationis cleri Monasterij Vrsidongicellensis, apud quos pænè cum religione virtus perierat, hoc addens quod neminem

eius temporis nouerat magis idoneum eius rei curatorem Gerardo, qui authoritatem ageret iuxta Broniense Monasterium. Curat Dux diligenter quæ viderat testesque visionis secum assumpsit, Tretdonem Episcopum Cameracensem, & Raginerium Comitem Hannoniensem, euocatur Gerardus, magnisque precibus vix tandem educitur non sine graui suorum dolore, Vrsidongi igitur Abbas factus breui tempore dictum locum in melius reformauit, reddiditque eidem loco ablatum corpus antedicti Gisleni, qualis autem quantusque esset apud Dominum, prodiderunt miracula: Mulier quædã ex villa Buxutum nomine orbata luminibus, cùm interesset sacris mysteriis, quæ offerebat Gerardus, & attentius Dominum precaretur rogabat quendam, vt daret sibi eam aquam, quâ lauasset manus suas seruus Christi Gerardus post communionẽ Dominici corporis, quâ acceptâ, lauat oculos, & statim Dei beneficentia, ac viri Dei fide, lumen illi restitutum est. Comes Flandriæ Arnulphus eodem intercessore à grauissimo calculi dolore liberatus est, cùm lumen non sub modio sed super candelabrum positum omnibus luceret, præfecit antedictus Comes Gerardum, quotquot sub illo erant, Abbatiis, vt eas ad pristinam religionem reduceret, Is ergo, huiusmodi onere honoratus anno 940. retulit corpora sanctorum Bauonis & Pharaildis, ac aliorum ab Ecclesia noui castelli ad Cœnobium Gandense, cum ingenti lætitia, & populi comitatu quodq; Cœnobium ipse postmodum reædificauit, aggregatoque ibi sanctorum Monachorum cætu, Comes Arnulphus qui illa Monasteria vel erexerat, vel in melius reformauerat, quantum necesse erat honorabat, decorabat, & dotabat, inter alia Blandiniense Monasteriũ Gandaui, quod dudum B. Amandus construxerat penè collapsum

lapſum per beatum virum Gerardum hunc Cellenſem Abbatem reformauit, & à regulari, ad monaſticæ vitæ normam reuocauit, donans illud amplis poſſeſſionibus, vt vulgo reparator Monaſterij eſſet dictus, qui ægerrimè ferentes ſuam eiectionem; quod nec virtute, nec dolo, valebant apertiſſimâ irruptione tentabant, aſſumptis enim ſuæ factionis miniſtris, quodam tempore irrumpunt armati Eccleſiam, vt eum ante altare occiderent, ille conſtantiſſime it obuiam, eoſque blandè affatus leuiter corripuit, ſtupebant vbi illum aſpexiſſent, diuinum quippiam in illo conſiderantes, & procidentes in terram veniam rogant, ille clementiſſimè ignoſcit, exhortatus vt quemadmodum impedimentum præſtiterant eius Eccleſiæ reformationi, iis conatibus adeſſent reſtitutione, tranſtulit quoque corpora Sanctorum Wandregiſili, Ansberti, atque Wulfranni à Bononia vbi exulabant, ad propria loca vbi requieuerant, brachium etiam dicti Wandregiſili, cum aliis beati Petri Apoſtoli Reliquiis dedit Bronij Monaſterio, precibus quoque Comitis Arnulphi ſuſcepit curam paſtoralem Cœnobij Diui Bertini anno 944. in quo religio à quadraginta annis cæperat diminui, ac labefactari quem dictus Arnulphus curauit conſecrari ab Epiſcopo Morinorum Wicfrido in Abbatem xxiv. curam gerendæ Monaſterij rerum temporalium, ne à propoſito diuerterentur corda Monachorum, ſummo itaque prouidentia adiutore Arnulpho Comite, breui tempore dictum Monaſterium priſtinæ religioni reſtituit triennio elapſo Blandinium rediit, ſubſtituens curatorem apud ſanctum Bertinum Agilonem Monachum Tillenſem, dedit illi adiutorem ex Blandinienſibus Monachis Womarum, poſt mortem Agilonis reſignauit Abbatialem dignitatem commendatione Comitis nepoti ſuo Widoni,

Abbati xxv. Is cum esset ob iuuentutem in tali dignitate liberior, elapso triennium reuocatur ad monasterium sancti Bauonis Gandaui, substituiturque Hildebrandus nepos Arnulphi Comitis Abbas xxvj. à domino Wicfrido Morinensis Episcopo consecratus, anno Domini D. CCCC. LI. qui sic præfuit vt esset omnibus virtutis exemplar, post annos quatuor missus est ad reparandum S. Vedasti cœnobium non sinè mœrore suorum. Suffectus in eius locum (quod non valeret vtrique intendere) Regmoldus eiusdem monasterij diui Bertini monachus, anno 954. & consecratus Abbas 27. ab antedicto Wicfrido Episcopo. Beatus itaque Gerardus, cum octo annis Blandinio præfuisset anno 954. resignauit, instituens Womarum eidem monasterio Abbatem, qui perinde Comite Arnulpho benedictionē suscepit Rodolphi Nouiomensis Episcopi, cumque rectè cuncta curasset Gerardus moratus est aliquandiu apud dictum Comitem consolationis gratia. Cui rursus Comes commisit singulas terræ suæ Abbatias Ordinis diui Benedicti numero decem & octo, vt reformaret deformatas, & religiosas in officio detineret. Quanta diligentia, quaue sollitudine hæc curauerit non facile est dicere, cunctis beneuolentia sibi deuinciebat, & vt omnes lucrifaceret, discurrebat per habitacula singulorum, ad amorem supernæ patriæ excitans audientium corda, Ex diuersis mundi partibus confluebant ad eum Monachi, vidisses ad huius sancti viri pudicos flosculos pendere ex diuersis aluearibus apes, vt inde fauis arentibus possent instillare nectar roris melliflui. Bronium reuersus, etsi senuerat, proponit ire Romam, vt suæ institutionis Monasterio impetraret confirmationem, & inhabitantibus fratribus, rebusque illorum libertatem, quod facilè obtinuit. Cumque rediisset

set Roma, & sciret iam imminere extremum vitæ suæ diem, voluit inuisere Cœnobia Fratrum degentium sub suo regimine, seseque exuere humano onere, substituendo cuilibet Monasterio suo nomine procuratorem, omnibus tandem ritè, & ex voto peractis, rediit ad dilectam pauperiem Monasterij Broniensis, cum & ibidem cuncta debito ordine, ac multa prudentià constituisset, fratrumq; pectora diuinis monitionibus, & eloquiis irrigasset, cepit indies grauescere corporis imbecillicate, & perpendens iam sibi adesse vitæ terminum communiuit se Dominici corporis & sanguinis perceptione, iussitque pulsari campanam, & conuocatis Fratribus, illâ sonante, Deo reddidit spiritum, anno nongentesimo quinquagesimo nono, feriâ secundâ, tertiâ die Octobris.

GVTHAGONVS

Rex Scotiæ.

FVit Regis Scotiæ filius, & pro Christo peregrinus, Oostkerckæ burgo Flandriæ, in pace quieuit, ibidem cum Gillone socio sepultus. Guthagoni corpus Geraldus Tornacensis Episcopus anno 1159. è terra leuauit & in feretrum transtulit, Aldenburgensi Dunensi, & Quercetano Abbatibus præsentibus. Vide Meyerum anno 1062. 1065. & 1440. Plura vide apud Molanum. 3. *Iulij.*

GERVE

GERVINVS ABBAS

Aldenburgi.

17. *Apr.* ABbas secundus Aldenburgensis in Flandria fuit, Romam & alia sancta loca inuisit, annis quadarginta à carnibus abstinuit. Abbatiali demum dignitate abdicata in Wasiam ad syluam Cosfort secessit, vbi ædificato sacello anno 1117. viuere desijt. Vitam eius scripsit Hariulphus in Abbatiali regimine successor. Fuit natione Flandrensis bis Ierosolymam ex ardore fidei adijt. Vixit in monasterio S. Winnoci, vbi ad Presbyteri gradum sub Teruanensis Episcopo ascendit. Implorauit etiam sancti Nicolai opem, cum eum negotiatores Barum transtulerant. Abbatialis curæ benedictionem Gandaui accepit à Lamberto Fornacensi Episcopo. Dæmoniacos & Lunaticos sæpe sanauit. In prophetia clarus erat, munera potentum, qui iniquitate præualebant, accipi non sinebat. Ita Molanus ex eodem Hariulpho, & libro obitum Ecclesiæ Aldenburgensis.

GVDWALVS EPISCOPVS

In Monte Blandinio iuxta Gandauum.

6. *Iunij.* IN Blandinio sancti Gudwali Archiepiscopi & Confessoris. Qui in Britannia Archiepiscopus fuit, sed relicto Episcopatu secessit in monasterium suæ diœcesis, vbi ad centum octoginta octo discipulos collegit, cumque loci angustia ægerè sufficeret, in hæreditate Meuoli construxit aliud monasterium adhuc viuens multis & stupendis claruit miraculis, quæ in historia eius leguntur.

Posteà

Postea à barbaris Britanniam incursantibus, fratres Monasterij, sacrum corpus, multis coruscans miraculis in Franciam pertulerunt, & Arnulphus Flandriæ Marchio ex auctoritate Episcopi per reuerendum & sanctum Abbatem Gerardum, curauit transferri Gandauum ad Monasterium beatissimorum Apostolorum Petri & Pauli, quod Blandinium dicitur, cuius translationis anima memoria fit tertio nonas Decembr. Colitur etiam octauo Kalendas Martij alia corporis translatio. Ita Molanus ex Flandriæ Annalibus & historia à Surio edita.

GODELEVA VIRGO ET MARTYR *Gestellæ.*

SEcundo lapide ab Ostenda Flandriç opido (quod triennalis obsidio nostra ætate nobile fecit) Gistella seu Gestella municipium visitur, quo loco B. Godeleua passa est. Hæc honoratis parentibus orta fuit in territorio Boloniensi. Cùm autem ob eximiam vitæ sanctimoniam iuxta Flandricum suum nomen Godelieue Deo valdè chara esset, maritus Bertulfus nobilis Gestellensis, fraude maligni spiritus à tempore nuptiarũ acerrimo odio & grauissimis iniuriis eã est prosecutus. Vnde tandẽ fugâ sibi consulens, parentibus calamitatis suæ historiam exposuit. Hinc pater à Balduino Flandriæ Comite petiit, quòd iustum erat decerni. Ille verò causam quia ecclesiastici iuris erat, ad Episcopum remisit. Vnde Bertulfus tum Antistitis auctoritate, tum Comitis potestate sponsã resumpsit, optima quæque promittens, sed multa peiora consecuta fui, non enim oderat tantùm vt prius, sed animum in eius necem obfirmabat. Illa interim se piæ cæteris Flandriæ mulieribus 6. Iulij.

O quæ

quæ supererant exaltandam, dono prophetiæ prædicebat. Nec multo post Bertulfus Brugas adiens ne cædis conscius haberetur, per duos famulos curauit eam strangulari, quod factum est anno millesimo septuagesimo, & mox diuersa miracula sunt subsecuta. Apud pistorem crescebat farina, pro panibus in sepultura distribuendis humus vbi necata est in candidos lapides vertebatur. Aqua in qua præfocata iniecta erat, à febribus & aliis morbis potata sanabat. Similiter sepulcrum & sacrum Martyris corpus, varijs Dominus miraculis decorabat. Vnde post annos quatuordecim (*alij* octodecim) Ratbodus Episcopus Nouiomensis tertio Kal. Augusti sacrum corpus leuauit, & ad eundem vitę & Martyrij historiam, conscripsit Drogo Monachus & Sacerdos Gistellensis vide Meyerum in Annalibus. Postea ibidem insignis Virginum Benedictinarum Abbatia per Bertulfi ex altera coniuge filiam constructa est. Ob bellicos vero furores, Brugensi in vrbe moniales nunc domicilium habent. Godeliua verò etsi coniugata quorundam assertione virginalem castitatem seruasse perhibetur, qualiter olim Iulianus & Bassilissa Martyres, Henricus Imperator & Cunegundis, alijque quidam sancti factitasse narrantur. Exili admodum statura corporis fuit, quod spina dorsi nuper à me apud Gandauensem Antistitem Antonium Tristium visa, de sacro eius corpore sumpta ac eidem ab Episcopo Brugensi Dionysio Christophori donata satis declarat. Vitam Godeleuæ pulchre contraxit ex Drogonis historia Franciscus Haræus, eiusque istic præcipua facta, & inter miracula diuersa, hoc quoque narrat: cùm non pauci ex animi deuotione erga sanctam fœminam, de terra illa vbi interempta fuerat secum domum asportarent, eam postea in gemmas muta-

mutatam fuisse. Quod ne quis fabulosum putet, ego ipse, inquit Drogo, qui hæc scribo oculis meis eas gemmas vidi, & nomen Domini benedixi.

GERTRVDIS VIDVA.

FVit Adalbaldi ducis Duacensis a[illegible]ia, & post mortem Rigomari coniugis sui, Monasterium in Hamatico ædificauit, vbi & anno Domini 655. viuere desijt in Monasterij regimine successit sancta Eusebia eius proneptis quam educauerat, vtraque ex Hamatico inde postea ad Marchianense sanctę Rictrudis Cœnobium est translata. 6. Dec.

GERTRVDIS DE POTTELLIS.

NObili loco nata, fuit decima tertia Abbatissa Cœnobij Cisterciensis Gandaui, quod vulgò portus B. Mariæ in Boloka vocitatur, mulier apud suos insignem pietatis famam habens: cuius ideò vitam hic coniungere visum fuit.

Vita Gertrudis de Pottellis Abbatissæ xiij. Monasterij B. Mariæ de Biloka Ordinis Cisterciensis.

ANno ab incarnatione Domini 1400. die 30. mensis Iulij vacante regimine monasterij B. Mariæ de Biloka Ordinis Cisterciensis, eius loci moniales instinctu S. Spiritus elegerunt sibi in Abbatissam, venerabilem, nobilem ac deuotam Religiosam D. Gertrudem de Pottelis multis S. Spiritus charismatibus insignem, nec non ab ipsa congregatione tali munere dignam in multis probatam.

Electionem canonicam ſubſecuta eſt confirmatio per R. Abbatem de Dunis, confirmationum approbatio ab ipſo R. Domino Claræuallenſi. Quàm multis verò, iiſq; præclaris S. Spiritus donis ornata fuerit Gertrudis, abundè teſtatur eius vita & conuerſatio irreprehenſibilis, per quam cunctis fuit amabilis & grata. Timorem Domini ſemper habebat præ oculis, benigna ad omnes, nulli moroſa aut moleſta. Magno erga domum Dei afficiebatur zelo; opprobria & iniurias pēdebat nihili: aurum & argentum arbitrabatur vt ſtercora, nullis interim parcens ſumptibus, vt domum Dei ſartam tectamq; ſeruaret, potiſſimum tamen deſiderans ac laborans vt ſua familia bonum coram Deo & hominibus virtutum ac morum odorem longè lateque ſpargeret. Verum cum tunc temporis vigorem monaſticæ diſciplinæ multum defeciſſe videret, anxiebatur ſpiritu, plurimum ſolicita, totaque in id intenta quo modo & quâ viâ oues ſibi commiſſas ad ſinceram integramq; religioſæ conuerſationis obſeruantiā perduceret. Et quia conſtat nullam monaſticam diſciplinam poſſe vigere præſertim in Monaſteriis monialium abſque regulari clauſura & excluſione ſæcularium perſonarum extra ſepta Monaſterij, vt benè docet & præcipit Bonifacius VIII. in 6. decretalium tit. de religioſis: Periculoſo, habito ſuper hoc conſilio cum honeſtis & ſapientibus perſonis prudenter & viriliter totam ſe dedit ad ſalutarem præfati Pontificis conſtitutionem in Monaſterio ſuo ſtabiliendam vt per huiuſmodi regularem clauſuram inordinatos mores & ſtatui monaſtico minimè cōuenientes ſublatis occaſionibus excluderet. Item quoad abſtinentiā à carnibus iuxta expreſſam regulæ ordinationem primùm ipſa ſibi illarum eſum interdixit exemplo ſubditas id idem inducens, infirmis tamē & debilibus veſci carnibus iuxta eiuſdem re-

gulæ

gulæ discretionem benignè indulgens. Non minori quoque zelo incensa fuit ad eliminandum pessimum vitium proprietatis cogens omnes si quid forte sibi proprium vsurpabant, in comunes vsus referre. Quo quidem facto plurimi aduersus ipsam tam Ecclesiastici quam sæculares commoti sunt ita vt omnibus modis & totis viribus tā bonū ac salutare eius propositum impedire conati fuerint. Vix est credibile quantas sæpe difficultates & anxietates experta sit: verum piissimus Dominus qui nunquam se quærentes, & in se confidentes deserit non permisit ipsam tentari aut tribulari supra id, quod posset, verum etiam fecit cum tentatione prouentum. Tantum enim abest vt pium eius desiderium & conatus per maliuolorum inuidiam spe & effectu frustrata sint, quin potius de die in diem Deo opitulante maius ac maius ceperint incrementum. Corda enim illorum, quos beata fœmina in bono suo proposito aduersarios patiebatur, ita Deus rore diuinæ suæ misericordiæ & gratiæ emolliuit & flexit, vt qui prius salutare eius de reformandis religione studium impedire nitebantur, mutata voluntate ei ad id auxilium & opem præstarent. Quæ sanè res fuit mutatio dexteræ excelsi, & euidens signum virtutis diuinæ, quod Gertrudem ab ipsis incunabulis luce gratiæ suæ misericorditer & affluenter illustrauit, & ad opus tam salutare elegit. Ipsa quoque non in vacuum gratiam Dei se accepisse demonstrauit, sed cum assidua gratiarum actione & profectu spirituali eam in se quotidie augere studuit, ita vt merito audire digna fuerit, quod audiuit fidelis ille seruus euangelicus Matth. 25. Euge serue bone & fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam, intra in gaudium Domini tui. Quod de Gertrude iudicium certum nobis est non solum ex relatione illarum quæ cum ipsa

conuerſatæ ſunt, verum etiam ex narratione multarum Sanctimonialium, quæ eius ab infantia conuerſationem viderant & audiuerant. Imò etiam ex ore ipſius audiuimus, quod hic exempli cauſa ſubiungimus. Cum adhuc adoleſcentula eſſet pater eius vir nobilis & illuſtris multum deſiderauit, & per plures eoſque honeſtos nuncios expetiuit locum in præfato Monaſterio de Biloka pro vna ex filiabus ſuis. Quo obtento deliberauit, decreuitque ad Monaſterium ducere non Gertrudem, ſed ſororem eius, Gertrudem verò in ſæculo relinquere. Aduerte hic inſcrutabilia iudicia Dei, & miram Gertrudis vocationem, verumque eſſe, quod ipſa veritas ait Ioannis ſexto: Nemo venit ad me, niſi Pater, qui miſit me, traxerit eum. Iam conſtitutus erat dies, quo ſoror Gertrudis cum ſolemni pompa & magno amicorum apparatu (vt tunc moris erat) in Monaſterium induceretur. Sed ecce dum iuuencula valdè pretioſis, optimiſque ornata veſtibus iuxta ſtatum nobilium ad Monaſterium procederet, multum flere cœpit, quod aduertens Gertrudis, etiam ipſa plurimùm lachrymata eſt. Mirantur parentes & amici, & cauſam fletus inquirunt. Reſpondit prima (vti olim reſpondit filia Iephte) flere ſe eo quod virginitatem contra voluntatem ſeruare cogeretur: at verò Gertrudis tanquam vna de ſapientibus virginibus proteſtata eſt lachrymarum ſuarum cauſam non fuiſſe aliam, quàm quod ipſa à parentibus ſæculo deſtinata foret, neque virginitatem ſuam, quam Chriſto conſecrare deſiderabat, illibatā cuſtodire permitteretur. Quibus auditis maiori omnes admiratione & ſtupore replentur, nec quiſquam continere ſe poterat, quin ſimul collachrymaretur. Pater autem rem tantā conſiderans cauſamq; lachrymarum tam diuerſam perpendens propoſitum ſuum mutauit, Deiq; voluntati

tati resistere nolens Gertrudem diuino seruitio in Monasterio sororẽ eius in sęculo statui coniugali tradidit. Quam quidem Deus multis ex legitimo matrimonio filiis donauit, maiori tamen gratia & diuinæ benedictionis fauore prosequens Gertrudẽ pluribus eam roribus spiritualibus lætificauit Talis fuit eius vocatio, nũc quales fuerint conuersationes videamus. Inprimis mira mansuetudine & leuitate spiritus prædita fuit, pacis & concordiæ studiosissima, magno cõpassionis & misericordiæ affectu ferebatur erga omnes afflictos, & in quacumq; tribulatione constitutos; sobrietatis, verecundiæ, & omnis honestatis erat amantissima: publicum, & omnem vanitatem & leuitatem fugiebat, manere apud se & in quiete & silentio puram Deo conscientiam exhibere desiderabat; honestè & irreprehensibiliter in omnibus se gerebat. Linguam etiam Latinam exactè callebat, omnibus grata erat & amabilis. Inerat ei columbina simplicitas absq; vlla admixtione fellis & amaritudinis, nihilominus pro oportunitate & tempore iuxta monitionem Christi Saluatoris similis erat serpenti in sapientia & prudentia, ne sancta eius simplicitas despiceretur & contemneretur tanquã fatuitas & insipientia. Siquidẽ ob singularem eius prudentiã ac virtutẽ, quâ præfulgebat opinione constituta fuit Monasterij bursaria siue dispensatrix, quod tamen officium valde contra suã voluntatẽ ac desideriũ vtpotè quietis & secreti amãs, solius obedientiæ intuitu suscipere acquieuit. A quo etiã munere ad primum R. Domini Claræuallensis aduentum absolui instanter petiit, & obtinuit nec leuẽ sane ob causam. Multâ enim ratione huiusce officij cernere cogebatur, quæ non nisi cum magno cordis dolore cernere poterat. Plurimũ namq; ei displicebat frequentia sæcularium personarum ad Monasterium aduentantiũ, displicebant ei

epulæ

epulæ & conuiuia, displicebat ei frequens excursus ipsarum monialium ad parentes & amicos, quæ omnia directè pugnant cum perfectione religiosæ honestatis & disciplinæ monasticæ. Videns itaque nullam subesse spem huiusmodi abusus & prauas consuetudines abolendi à prædicto officio liberari, humiliter rogauit & impetrauit eligens in abscondito cubiculi sui puram Deo animā præparare, suamque salutem in silentio & quiete operari Nihilominus tamen dum tantopere omnem dignitatem & curas externas declinare conatur, Deo aliter disponente ad maiora vocatum, & ad regimen totius Monasterij licet cum magno cordis sui dolore eligitur. Quo etiam regimine se abdicasset, nisi consilio multorum honestorum ac religiosorum virorum, spe futuræ mercedis ac prœmij ob oculos proposita à tali mente reuocata fuisset.

Susceptoitaque regimine ante omnia studuit tanquam vera Christi imitatrix prius opere & exēplo facere, quod verbo docere & præcipere cupiebat, veraciter in hoc in seipsa exprimens, quod de Sapiētia dicitur Sap. 8. Doctrix est disciplinæ Dei, & effectrix operum illius. Non enim solùm benignis sermonibus, sed præuio quoq; bonorum operum exemplo subditas ad omnem virtutem & honestatem, pristinumque monasticæ disciplinæ vigorem inducere laborauit. Verita ne si ipsa quoque eos, qui surrepserant, abusus toleraret, Deus ad iram prouocatus ipsam cum grege suo desereret & perire permitteret. Cognito ergo eius de reformatione animo quædam saluberrimis eius monitis acquiescentes reformationi consenserunt, eiusque obedientiæ se submiserunt, aliæ verò, quæ rigorem disciplinæ refugiebant, ad alia se Monasteria receperunt, eædem tamen Deo ipsarum corda tangente postmodum regressæ sunt, & tam ipsæ, quàm multæ aliæ ex

sæculo

sæculo puellæ tam nobiles quàm ignobiles eius magisterio & disciplinæ se subdidere magno cum animi desiderio ac voluptate cupierunt. Imò se beatos ac fœlices arbitrabantur parentes, qui aliquam ex filiabus suis sub cura & regimine Gertrudis habere merebantur, quo factum est, vt Monasterium breui tempore non solum virtute, sed etiam numero creuerit. Nam quando Gertrudis primùm Monasterio præfecta fuit, non plures numero quàm 30. moniales, & 2. conuersas inuenit. discedens verò ex hac vita moniales 40 & conuersas 16. reliquit. Quas conuersas ad tantum numerum ea intentione recepit, vt seruitiis monialium & totius domus sufficerent, nec opus esset ancillis sæcularibus, quibus eatenus vsæ fuerant. Itaque facile ex dictis datur intelligi Gertrudem hàc in parte maiorem gratiam ac benedictionem à Domino fuisse consecutam, quàm sororem eius, quia plures, meliores ac sanctiores Deo proles spirituales parturiuit, quàm soror eius filios carnales mundo genuerit, quarum etiam, vt vera mater, sedulam curam habuit, de omnibus necessariis abundanter eis prouidens, & cum pace & charitate in spiritu lenitatis & mansuetudinis eas regens. Minimè etiam neglexit, imò valdè solicitè curauit pauperes in hospitali, plura eis præstans, quàm habere soliti erant. Hospites etiam & peregrinos ad suum Monasterium diuertentes tam ecclesiasticos quàm sæculares benigne habuit & honestè tractari iussit in loco eius assignato, scilicet in domo Patris confessarij, ita vt nequaquam laudes eius tacere potuerint, & nomen ac famam eius vbique diuulgarint. Gaudebat enim vnusquisq; referre quanta cum charitate & humanitate ab ea susceptus fuisset. Et quamuis tantam curam circa spiritualia habuerit, temporalia tamen minimè neglexit. Quibusdam agris ac terris per maris

inundationem perditis, ad eas recuperandas magnam pecuniæ summam expendit. Præterea cùm non bonus vbique spargeretur rumor præsertim de belli periculo, tempestiuè horrea sua prouidit, ne quid deesse contingeret vel conuentui, vel infirmis & pauperibus in hospitali, vel hospitibus & peregrinis, aliisque eleemosynis præstandis. Huiuscemodi ergo comitata & ornata bonis operibus peruenit tandem ad vltimum vitæ terminum, & in præsentia Reuerendi Domini de Nyzeele, & totius conuentus curam ac regimen domus in eorum manus resignans paulò pòst in Domino obdormiuit anno ætatis suæ 50. cuius exequias deuotè & honorificè celebrauit prædictus Dominus de Nyzeele; corpusque in Choro Sacerdotum condi fecit, eò quod ipsam non minori honore ac reuerentiâ dignam iudicaret quam si Sacerdos fuisset, quòd de filiis quoq; Dauidis refertur in libris 2. Regum nempe capite octauo: vbi omnes filij Dauid dicuntur fuisse Sacerdotes, id est, Principes, vel eodem honore digni quo Sacerdotes. Simili honore ac reuerentiâ digna fuit hæc deuota & venerabilis fœmina, quæ meritis suorum operum ac præsertim obseruatione sanctæ regulæ ita præfulsit, vt sicut Christus Dominus inter suos Apostolos, ita ipsa inter Abbatissas, quæ eam præcesserunt, decimatertia & præcipua fuerit.

Requiescat in pace.

GORDANIVS
Aquiscincti.

16. Oct. COlitur Aquiscincti à Monachis Benedictinis secundo lapide à Duaco, quo loco vixit ante Monasterij illius exstructionem, quod & ipsius consilio à nobilibus viris

viris Gualtero Montigniaci & Sigero Corcellæ Dominis anno 1079. fuit ædificatum. Vbi etiam vitam secuti meliorem se suaque omnia Deo consecrarunt. Huic autem Monasterio variæ collatæ sunt reliquiæ potissimum à Warino Archiepiscopo Thessalonicensi, quam donationem sigillo suo confirmauit anno 1239. & à Roberto Iuniore Comite Flandriæ inter eas autem reliquias recensentur brachium S. Georgij, pes alter S. Marthæ, & annulus quo traditur Deipara virgo Iosepho desponsata; eundem locum in suo exilio per aliquot dies decorauit B. Thomas Cantuariensis Episcopus.

GVIVINA VIRGO

Virgo Flandrica fuit & vitam Eremiticam Brugis apud Quercetum, vulgo ten Eeuchoute, egit; postea Bigardas locum quietiorem eligit, vbi claret miraculis; colitur 14. Kal. Ianuarij. *8. Dec.*

GODEHARDVS.

Fvit Episcopus Hildeshemensis & à Molano in Indice Sanctorum nomē eius ponitur ad diem quartum Maij Arnekæ in occidentali Flandria non procul à Casleto celebris eius est memoria. *5. Maij.*

GOSWINVS
Aquiscincti.

Fvit septimus Abbas Aquiscinctinus. Is parentibus relictis vir summæ humilitatis Aquiscincti Monasticam vitam est professus. Vbi in matura ætate cantum *9. Oct.*

cum pueris discere non erubuit, cumque in sacrificio m ssæ cæco lumen restituisset: prohibuit se ob hoc miraculum laudari quia etiam Deus per multa animalia miracula edit, statim factus est primarius p i r, & A uiso ad sedem Atrebatensem adsumpto omnium suffragijs Abbas successit; Tunc orationes preces chori silentium, mensæ dormitorij, & vt paucis dicam omnium communitatem summè amauit regulares hosp tes in conuentu reficiebat, sæculares ab officinis conuentus longè remouebat. Euocatus à præsule Remensi, vnico comite sacellano iter perfecit, & nummus quæ vnicum habebat pauperi datus, statim alterum in marsupio diuinitus lucrabatur, ita vt non defecerit ei nummus pauperibus largiendus, donec Rhemis esset; quod miraculum, historiæ scriptor, audiuit etiam ex ipso Goswino Interfuit Remensi consilio in decrepita ætate. Vocatus ob pietatis & doctrinæ famam ab Eugenio Tertio qui ei quotidie de suis ferculis mittebat. Denique Petrus Remorum præsul audiens sanctum Abbatem graui morbo adfectum esse, statum nuntium misit Aquicinctum vt tanti patris benedictionem acciperet. Cui Alexander B. Goswini successor beati viri emigrationem rescripsit propter singularem autem sanctitatem multis eius successoribus d ctum est Accipe baculum Abbatis Goswini, vt cuius suscipis officium imiteris exemplum. Institutus fuit Abbas anno 1137. Obijt 1166. Ita Molanus.

GVRDINELLVS
Duaci.

16. Oct. OFficium commune habet Duaci ad S. Amatum. Hunc quidam asserunt esse eundem cum S. Gordanio,

danio, & ex insula Aquiscinctensi à Sigero duacum esse translatum: verum Aquiscinctenses ex relatione antiquorum didicerunt sanctum Gordanium, adhuc sepultum iacere ad valuas sui templi sub monumento marmoreo, quod introeuntibus est conspicuum. Duacenses vero Canonici S. Gurdinelli corpus vna cum S. Onesimo sibi a suessionibus donatum asserunt, cum S. Amati corpus ab eis circa annum Domini 896. referetur cessantibus bellis. vide Miræum 5. & 13. Maij.

GVDILA

Morsellæ iuxta Teneramondam.

GVDILA partem habuit Witgerum Comitem Condacti ac Verginiaci Dominum: vt Baldericus Episcopus Tornacensis in Chronico Cameracensi. Lib. 1. cap. 16. & Petrus Diuæus rerum Brabanticarum lib. 1. tradunt. Mater illi fuit S. Amelberga: cuius ossa cum septem alijs corporibus Sanctorum, Binchij in Hannonia adseruãtur capsis argenteis inclusa. Sorores habuit S. Raineldem, quæ Sanctis apud Gallas in Hannonia quiescit, & S. Pharahildem quæ Gandaui colitur, itemque fratrem S. Emebertum Episcopum Cameracensem. Optimis moribus est instituta Niuellis à S. Gertrude Abbatissa & Cognata quæ ipsam de sacro fonte susceperat. Quâ defunctâ ad paternas ædes cum rediisset, sacellum S. Saluatoris in Morsella pago prope Teneramondam ad Scaldim sito die ac nocte sedulo frequentare solebat, vnde nocte quâdam dæmon vt eius pietatem turbaret, lucernam exstinxit quam pedissequa præferebat: sed Gudila fusis ad Deum precibus lumen exstinctum reuocauit atq; instau- 8. Ian.

ranit. Vita demum sanctissimè transacta sepelitur in Ham Brabantiæ vico. Caroli Magni Imperatoris æuo è terra eleuata, inde transuecta est Morsellam condito ibidem monialium Cœnobio, posteà an. 950. Bruxellam translata. Vide plura apud Miræum in fastis.

GEDERICVS, vel vti placeat aliis, WEDERICVS.

In Blandinio iuxta Gandauum.

MOnachus fuit Blandiniensis, de quo historia Affligeniensis Cœnobij hęc tradit. Prędicante in Alostensi opido Domino Wederico S. Petri Gandensis Monacho Blandiniensi, qui quasi stella matutina in medio nebulæ lucens in effugandis errorum obscuritatibus apparuit, conuersi sunt quinque milites in eo videlicet loco, vbi nūc Monasterium situm est, inter Brabantiam, id est, patriam Alostensem, & Brabantiam. Hîc milites per multa tempora latrociniis insistentes tandem resipuerunt, doctorisque sui consilio animati adierunt sanctum Annonem Archiepiscopum Coloniensensem, à quo impetratâ veniâ peccatorum, & in remissionē eorum recepto ab Archipræsule mandato, eo loci vbi latrociniis omnia profanarant, domū in qua Deo in perpetuum seruirent, construxerūt, locusq; Deo consecratus est anno 1083. à Gerardo II. Camera. Ep.

HERMES

Rotnacensis.

28 *Aug.* ANno 132. Romæ S. Hermes vrbis Præfectus martyrio coronatur. Historiam fusè apud Adonem Viennensem

nensem vide. Anno 829. corpus S. Hermetis Romæ sub Gregorio IV. & Ludouico Pio Imperatore inuenitur, & in Basilicam S. Marci transfertur. Anno 851. corpus Roma Indam (quod nunc est Monasterium Benedictinorum S. Cornelio sacrum prope Aquasgrani in Diœcesi Coloniensi) transfertur, per Lotharium Imp. Ludouici Pij filiũ. Anno 860. die 6. Iulij S. Hermetis corpus Inda Rotnacum ad Basilicam Canonicorum, à S. Amando Traiectensis Episcopo fundatam, est translatum per Ludouicum Imp. Lotharij iam nominati filium, qui & Reliquias SS. Cornelij Papæ, Cypriani Episcopi Carthaginensis, & S. Cælestini apud Rotnacenses deposuit ampla dote additâ; adeò vt alter post S Amandum Ecclesię Rotnacensis fundator Ludouicus Imperator à Rotnacensibus habeatur. Vide Miræum.

HIDVLPHVS EPISCOPVS.

HVnc claro Neruiorum genere ortum Pipinus Francorum rex petente clero ac populo Treueris Episcopum constituit Post aliquot autem annos cum tribus Monachis Spinulo, Ioanne, & Benigno, in Diœcesis Tullensis siluam, quæ dicitur Vosagus, vel Vogesus secessit, vbi & obiit Vitam eius scripsit Brunô Tullensis Episcopus, pòst Leo IX nuncupatus, vt testatur Molanus in Autographo natalium Belgicorum, quod Louanij exstat apud Philippum Zangrium Bibliopolam. Scripsit & idem Bruno de Hidulpho officium Ecclesiasticum. Claruit autem in eo saltu non solum ipse Hidulphus, sed & sodales eius, antenominati, variis miraculis. 11. *Iulij.*

HILDE-

HILDEBERTVS ABBAS ET MARTYR *Gandaui.*

1. *Octo.* AMandus Traiecti ad Mosam Episcopus, vir apostolicus in Ecclesia Gandensi quam opibus præcipue B. Bauonis fundauerat, non Monachos initio, sed clericos sæculares simul viuentes constituit. Cùm autem illi à primæua sua sanctimonia degenerare, ac licentius viuere inciperent, amotis illis Monachos ibidem Ordinis S. Benedicti collocauit, dato illis Abbate Florberto raræ pietatis viro, qui primus vtriusque simul Monasterij D. Petri Gandensis & Blandiniensis curam & administrationem gessit. Sic constituta Ecclesia magnos sensim in virtute puræque religionis cultu & obseruatione profectus fecit. Adeoque abundare etiam cæpit viris doctrinæ ac religionis laude præstantibus, & cùm anno Christi 752. Gandaui ciuilis motus propter Sanctorum imagines excitatus esset, multique eas tamquam idololatriæ instrumenta, è templis eijciendas clamarent, Hildebertus VIII. Abbas Gandensis, fautoribus impiissimi Cæsaris Constantini cognomento Copronymi, fortiter sese opponeret, piumq; imaginum cultum aduersus hæreticos, non modo verbis eruditissimis, sed sanguinis etiam ac profusione vitæ confirmaret. Quamobrem & inter beatos Martyres haud immeritò relatus esse creditur.

HILDVARDVS. *Teneramondæ.*

29. *Dec.* EST in ea Flandriæ vrbe insigne Canonicorum beatæ Mariæ Collegium, quod anno 1106. Ringotus Caluus

um à Gandauo, opidi Dominus fundauit, Adelwidis eius vidua pòst auxit, & Odardus Cameracensis Episcopus anno 1118. confirmauit. In hoc templo ossa sancti Hilduardi Episcopi & Christianę Virginis à multis retro sæculis adseruantur. Hilduardum sunt qui scribunt Tullensem Episcopum fuisse. In tabulis tamen Episcoporum Tullensium, quas Ioannes Chenutius cum reliquis Galliæ anno 1621. Parisijs edidit, nomen eius non inuenitur. Obijt autem circa annum 750. Dickeluennæ teste Meyero, inde sæuientibus Normannis Teneramondam sub annum 846. translatus.

HILLONIVS
Patronius Isseghemij.

FVit is primùm S. Eligij Nouiomensis ac Tornacensis Episcopi minister & discipulus, vt cõstat ex Audoeno vitæ S. Eligij scriptore apud Suriũ. Pòst Abbas factus Solenniaci in territorio Lemouicensi in Gallia, ibidẽ nonagenarius in Domino obdormiuit Isseghemij qui pagus est diœcesis Tornacensis in Flandria, Comitatus titulo a Philippo II. Rege Catholico in Maxæmiliano villam à Gandauo decoratus, vicinis quoque in locis colitur vt Apostolus ac patronus exstat ibidem vitæ eius historia manuscripta. 7. *Ian*

HERIMANNVS ET BERTILDIS.

DE ijs ita Sigebertus anno M.V. mortuo Othone Duce Ducatus Latharingiæ datur Comiti Godefrido filio Godefridi Ardeunensis. Ille Dux Godefridus dictus

eſt Eyhamenſis. Erat autem Eyham opidum & caſtrum munitiſſimum & ſedes principalis Ducatus regni Lotharici, qui Dux Godefridus duxit Matildem filiã Hermanni ducis Saxonum relictam Balduini Comitis: De qua idem Godefridus genuit tres filios Godefiridum, Godzilonem & Hezcelonem. Hezcelo Comes poſt mortem ducis Caſtrum Eyham cum Prouincia Brachatenſi ſuſcepit, & diu tenuit. Hic eum genuit filiũ nomine Herimannũ & filiam nomine Bertildem, qui dum adhuc iuuenes eſſent defuncti ſunt, & in Eccleſia apud Felſicam ſepulti: qui poſtea multis miraculorum ſignis claruerunt, ſed à Virdunenſibus Monachis furtiuè ablati ſunt. Cæterum infra Caſtrum Eyham idem Godefridus cum Matilde Monaſterium in honore S. Mariç deputatum Canonicis fundauit. Extra vero Herimannus filius (verba ſunt Chronographi Cameracenſis) duo Monaſteria ſtruxit, vnum S. Laurentio, alterum S. Saluatori. Citat hæc Lindanus in ſuis de Teneramonda eiuſque territorio Commentarijs Antuerpiæ apud Hieronymum Verduſium editis.

HVNFRIDVS EPISCOPVS
Ipris.

8. *Mart.* PRimùm egit Monachum Prumiæ in Arduenna, poſtea S. Floquino in Epiſcopatu Morinenſi ſeu Teruanenſi ſucceſſit, & vnà Abbas Bertinianus fuit: à Normannis ſede ſua pulſus, Nicolaum I. Papam conſuluit, cuius reſpondit cap. Sciſcitaris, cauſſa 7. quæ. 1. Obijt circa annum 871. vt ex Ioannis Iperij Chronico Bertinienſi cap. 16. datur intelligi. Terouana anno 1553. funditus exciſa corpora SS. Hunfridi & Maximi Epiſcoporum Ipras

in

in Flandria cum parte dotis Episcopalis, a e prouentuum Ecclesiasticorum, sunt translata: vbi hodieque communi feretro in clusa adseruantur. Ita Miræus in Fastis. Vide & eadem die Molanum, & Meyerum ad annum Christi 868.

IOANNES AGNVS.

Gandaui.

DOminicanus Gandensis cum ob grauissimam tempestatem nemo ex nautis se mari committere auderet, Deo cui mare & venti obediunt cum fiducia inuocato vestem suam superiorem quam cappam vocant super aquas extendit & signo crucis communitus veluti super solidam terram stetit perque medios fluctus vnà cum socio suo ex Flandria traiecit in Zutbeuelandiam Insulam ad pagum Elsdyck Gouzæ opido vicinum. Similia leguntur de S. Mauro D. Benedicti discipulo, & de SS. Hyacintho & Raimundo Dominicanis. De alijs insuper l. 2. apum cap. 29. Cantipratanus agit. Fuit autem Ioannes Agnus, vir omni, vt ait Choquetius virtutum laude excellens, quique vitæ innocentiam morumque puritatem ita coluit, vt reipsa sane nominis sui vim & significationem magno pietatis studio rectè sit interpretatus & illum ipsum agnum scelerum expiatorem ob oculos mentemque assiduè habuerit, quem beatissimus Baptista & venturum nunciauit & adesse monstrauit: raram eius in Deum confidentiam incredibilem prædicandi Euangelij ac fidelium salutis promouendæ affectum, summamq; ad superiorem iussa capessenda animi promptitudinem docent ea quæ ex monumentis Cœnobij Gandensis ad me missa sunt. Ita Choquetius. Obijt vero Ioannes 1313 miraculis in vita & post eam clarus. 1. Aug.

IOANNES EREMITA
Gandaui.

29.Sept. NAtione Gandauensi vulgò Eremita S. Claudij nuncupatus, ideò fortassis, quod ad S. Claudij fanum in Burgundia celebre, piam sæpius peregrinationem instituisset. Ob sanctitatis opinionẽ Regibus Galliæ & Angliæ tunc inter se belligerantibus carus fuit. Obiit autem anno 1419. Trecis in Campania mortuo cadaueri in eo cœnaculo vbi obierat mero meridie ignea columna diutissime apparuit. Sepultus est ibidẽ apud Dominicanos, & è terra eleuatus per Ludouicum Episcopum Trecensem petente Ludouico XI. Gallorum Rege: qui & per litteras institit pro eius Canonizatione vt fusè narrat Nicolaus Camuzæus in Promptuario antiquitatum Trecensium anno 1610. edito. Plurimis eum viguisse suo tempore miraculis testatur idem Ludouicus Galliæ Rex in suis ad Romanum Pontificem litteris. Inter alia suo patri masculam spopondisse prolem quæ post ipsum pacificè regnum Galliæ possideret, Anglorum verò Regi nolenti pacem, citam prædixisse mortem, quæ & subsecuta est. Vide dictum Promptuarium fol. 322. & sequentibus.

IDA VIRGO ET MARTYR.
Gandaui.

20.*Iun.* HAc die, inquit Molanus, depositio sanctæ Idæ, cuius corpus quiescat Gandaui in Paroeciali Ecclesia sancti Ioannis, qui nunc est Cathedralis S. Bauonis. Natalem tamen eius Canonici non celebrant, quid autem fecerit

Parochia-

Parochialis clerus ante eorum aduentum ignorant. Illud tamen in confesso est magnam olim in Ecclesia sancti Ioannis peregrinationem multamque populi deuotionem in die obitus sanctæ Idæ ad eius altare ac tumbam contigisse. Sed quæ posteà superuenerunt in eandem Ecclesiam Diuorum Bauonis, Leuini & aliorum celeberrimæ, certissimæque Reliquiæ, videntur memoriam sanctæ Idæ velut obscurasse, cùm autem Cornelius Iansenius primus, fœlicis recordationis Episcopus feretra Ecclesiæ suæ visitaret, quæ annis ferè duobus ob Guesiorum persecutionem, in locis secretis ac subterraneis latuerant, in vnius scrinij schedula reperit scriptum Reliquæ sanctæ Idæ Virginis & Martyris, cùm tamen historia, quæ in manuscripto quodam libro in veteri Ecclesia Diui Ioannis seruabatur, habeat eam matrem fuisse sanctæ Vrsulæ, & de martyrio ipsius nullam faciat mentionem, sed vtrumque hoc est, Reliquiæ in munda lintea, & in nouum feretrum sunt translatæ.

IOANNES MOTA.

EQues auratus, vir religiosissimus & sanctus nominatur ab Harduino in manuscripto Diuorum Flandriæ catologo.

IONATVS

Abbas Marchianensis.

AMandus Traiectensis & Aubertus Cameracensis Episcopi Monasterium Marchianense à B. Rictrude Adalbaldi Ducis Duacensis vidua constructum in honorẽ 1. *Aug.*

SS. Petri & Pauli sexto Kal. Nou. dedicarunt. In eo Cœnobio primum Monachis ad seruiendum Deo constitutis pastor vigilantissimus datus est Ionatus beati Amandi discipulus. Verum postea rationi consentaneum visum est (quoniam sua bona B. Rictrudis huic loco consecrarat) vt ibidem & sanctimoniales collocarentur, quæ quidem per annos 333. vel circiter Ecclesiam Marchianensem rexerunt. Post Normannicam vastationem Leduinus Abbas Vedastinus, petente Balduino Flandriæ Comite Monachos Benedictinos eo in loco constituit. De Ionato versus citat hos Miræus scriptos in ambitu chori Marchianensis:

Diui Ionati corpus hic sanctissimum
Reconditur, &c.

IVLIANVS CONFESSOR.
Gandaui.

19. Mar. NVmeratur, inquit Molanus in natalibus hac die, à Nodgero Episcopo Leodiensi inter Sanctos qui in Wintershouen cum B. Landoaldo Archipresbytero quieuerunt, & inde Gandauum sunt aucti; scribitque eum & simul Landradam virginem, ac B. Adrianum martyrem iussu diuinæ visionis eleuatos fuisse per Sarabertum Presbyterum ex luto & cisternis, quibus ob Normannicam vastationem fuerant incluso. Reperta sunt etiam in cisternis nomina eorum exprompta in breuiculis. In hac autem translatione, quæ facta est tertio Nonas Martij Sigeburgis Hydropica matrona sospiatem recepit.

IDA

IDA VIDVA.

FVit ea Comitiſſa Bolonienſis ad Oceanum in tractu Caletano mater Godefridi Bullonij & Balduini Regum Hieroſolymitanorum: quæ in Flandriæ Monaſterio Waſtenſi iacet ſepulta virtutibus & miraculis clara. Ad hunc locum petierat ipſa Monachos quoſdam mitti, à beato Hugone Cluniacenſi Abbate. Plura vide apud Iperium in Chronico manuſcripto Bertinenſi, & apud Ioannem Becanum libro primo Originum Antuerpienſium. Idæ pietas ac liberalitas erga Monachos Affligemienſes in Brabantia ex eo ſatis diplomate agnoſcitur, cuius partem apud Miræum habes hac die in faſtis. 13. Apr.

IDABERGA VIRGO.

EIus meminit Gazæus in ſanctis diœceſios Ipranæ narratque Reliquias eius allatas cum corpore ſancti Oſwaldi ex Anglia ad Monaſterium ſancti Winoci anno Incarnationis Domini 1038. par Balgerum eiuſdem Cœnobij Religioſum.

IOANNES

Abbas Blandinienſis.

DEfuncto beato Florberto primo Blandinienſis Cœnobij Abbate, ſucceſſor ei datus eſt per ſanctum Amandum Blandinij fundatorem Ioannes vir religione ac moribus venerandis. Vitam eius ampliorem in ſerie Abbatum Blandinienſum Antiquitatibus Gandauenſi-

uensibus insectam inuenies. Obiit Ioannes anno 658. vti in suis quoque fastis è manuscripto Gandauensis Cœnobij Chronico Miræus annotauit.

IACOBVS LACOPIVS MARTYR.

9. *Iuly.* DE Iacobo Lacopio martyre vide Miræum hâc die, vbi de Martyribus anno 1572. passis Gorcomij Hollandiæ ciuitate agit. Fuit Lacopius natus Ald n rdæ, & Ordinis Præmonstratensis Religiosus. Illorum Martyrum historiam fusè & eleganter scripsit Gulielmus Estius Theologus Duacenus, compendiosè Petrus Opmeerus cum notis Henrici Sedulij Franciscani.

IRENÆVS

Tornaci.

20. *Iun.* A Gazæo in Sanctis eiusdem diœcesios fuisse perhibetur auus Diui Eleutherij Episcopi Tornacensis, vir potens & opulentus, passusque martyrium paulò pòst mortem sancti Piati, vt in vita eius legitur. Eius tamen neque Miræus neque Molanus in natalibus meminit.

ILERIVS EPISCOPVS.

Brugis.

14. *Oct.* QVieſcit Brugis ad S. Donatianum, cum Reliquiis D. Maximi eo allatus, in vna capsa cum eo continetur, in cuius superiori parte sculpti sunt Episcopi duo cum subscri-

ſubſcriptis nominibus, S. Maximus, S. Iletius. Natalem diem Canonici ignorant.

LANDOALDVS.

Gandaui.

FVit Romanæ Eccleſiæ Archipresbyter, & ideò è vulgari iudicio vti S. Hieronymus pingitur vt Cardinalis. Eum ex vrbe ſanctus Amandus in Gallias ſecum adduxit, XIV. Kal. Aprilis anno 646. obdormiuit, & in Wintershouen, prædio ſibi ab Apro Comite ſancti Lamberti patre, olim collato, ſepelitur in Baſilica à ſe ædificata, atque in honorem ſancti Petri dedicata. Ita Chronicon Gandenſe. Landoaldus autem Gandam aduectus eſt per Womarum Abbatem anno 980. Plura vide apud Molanum de egregiis viri factis, & in officiis Sanctorum Eccleſiæ Gandauenſis. 19. *Mar.*

L A N D R A D A.

Gandaui.

SAncta Landrada virgo beato Lamberto Epiſcopo Leodicenſi poſt martyri familiariſſima, beato item Willibrordo Epiſcopo deditiſſima, Cœnobium ſacrarum Virginum propriis ſumptibus & patrimonio in ſaltu Beyla conſtruxit temporibus Pipini & Carolomanni eâdem inter reliquas Chriſti Virgines ſanctam Amelbergam præclaræ nobilitatis & ſanctitatis Virginem dignis moribus informauit. Cæterum ſanctæ Landradæ corpus vnà cum ſancti Landoaldi ſociorumque corporibus ex villa Wintershouen ad beati Bauonis Gandenſe Mona- 8. *Iulij.*

nasterium anno 980. translatum est. Ita Chronicon Gandense, habes apud Molanum, Miræum, & in officio Diuorum Ecclesiæ eiusdem.

LEVINVS EPISCOPVS ET MARTYR

Gandauensium Patronus.

12. *Nou.* LEVINVS in Scotia (forsan Hiberna, quæ olim Scotia maior, ad discrimen illius quæ nunc Scotia minor & Hiberniæ olim pars) nobili genere natus, admodum adhuc puer non modo supra ætatem eximia pietate conspicuus, verum etiam miraculis clarus fuit: adultæ autem ætatis factus, præceptoribus vsus est, primùm egregio Dei Sacerdote Benigno, deinde susceptore suo è sacro fonte, magno illo Augustino Anglorum primo Episcopo, à quo tandem sacro etiam Sacerdotij ordine decoratus, tantâ cum laude eo in statu versatus est, vt cum Scoti haud multo post in Archiepiscopum suum elegerint, quod munus tametsi Rege populoque compellente susceperit, & magno cum fructu per annos aliquot sustentauit: posteà tamen maluit infidelibus ad Christum conuertendis operam dare (ad quam rem mirâ Spiritus sancti gratiá præditus erat) quam in Episcopatu suo vni tantum Prouinciæ quietius & minori cum labore præesse. Itaque relicto in Scotia loco suo magnæ sanctitatis & virtutis Syluano Archidiacono, ipse Euangelij plantandi caussa tribus cum discipulis Foliano, Helia, & Kiliano Oceano traiecto deuenit in Flandriam, & ingressus Cœnobium Gandense à beato Amando Episcopo tunc recens exstructum humaniter à Florberto Abbate

bate fratribuſque exceptus eſt anno incarnationis Dominicæ 633. decimo ſeptimo Kal. Aug. vbi cum B. Bauonem triennio tunc defunctum magnis coruſcantem miraculis inueniret, memoriam viri celeberrimam, & præſentia ſanctitatis teſtimonia admiratus triginta continuos dies ſuper eius ſepulchrum Miſſarum ſolemnia celebrauit, ſui multis precibus & Monaſterij Gandenſis curam illi commendans. Poſteà autem inde prædicationis cauſſà profectus, innumeros ad Chriſti fidem verbo & exemplo, magniſque adiunctis miraculis conuertebat. Sed virtutem vmbrâ ſuâ ſtatim inuidia ſequitur: homines enim impij quibus Chriſtus & pietas omnis erat exoſa animaduertentes ſanctum Epiſcopum tantam hominum multitudinem ad nouam religionem erroribus priſtinis vitiiſque ſpretis adducere, atque adeò ſuis ipſorum prauis cupìditatibus non parùm obſiſtere, miris modis eum perſequebantur; nec omninò deſiſtebant donec linguam eius extractam canibus deuorandam proijcerent (quæ tamen illi mox miraculo reſtituta fuit) ac tandem apud Heſcham Flandriæ vicum multis vulneribus ſaucium etiam obtruncarent anno ante memorato pridie Id. Nouembris. Hæc ex officio Gandenſis Eccleſiæ. Plura apud Miræum & Molanum vide.

Fuit & alius Leuinus Francus de tertio Ordine Minorum, qui paſſus eſt martyrium Quadri in Babylonia, vt ſcribit Marcus Vliſſiponenſis in Chronico ſui Ordinis anno 1345. qui fortaſſis Belga fuit, ex ea parte Occidentalis Franciæ, in qua Leuini nomen celebre eſt. Quam nunc Flandriam nuncupamus.

LEVINA.

22. *Iul.* Levina virgo Anglicana ſub Euberto Anglorum Rege floruit, & martyrium fecit ſub tempore Theodori VII. Cantuarienſis Archiepiſcopi, qui anno 690. obijt. E terra eſt eleuata per Edelinum Antiſtitem, ac demum Bergas S. Winoci quod eſt Flandriæ opidum tranſlata. De eius miraculis exſtat liber Drogonis Epiſcopi Morinenſis.

LIETBERTVS

Epiſcopus xxxij. Cameracenſis.

23. *Iun.* Gerardo primo in Epiſcopatu ſucceſſit Lietbertus, qui ex Brachatenſi patria, nobili ortus proſapiâ à progenitoribus educandus puer commiſſus eſt ſub eiuſdem Gerardi diſciplina. Fundauit Monaſterium ſancti Sepulcri, quod eſt Benedictinorum in vrbe Cameracenſi, & in Eccleſia ſancti Auberti eiuſdem vrbis Canonicos regulares cum Abbate conſtituit eiectis clericis nimis negligenter & inordinatè tunc Deo ſeruientibus, quos Anſbertus Epiſcopus xxvi. ibidem collocarat. Viuere deſiit 1076. Vitam fuſe proſequitur Baldericus libro tertio in Chronico Cameracenſi. Multas dotauit Eccleſias beatæ Virginis, ſancti Auberti, ſancti Vedaſti, ſanctæ Crucis, Gaugerici, Andreæ Apoſtoli, in monte Eligiano Canonicos quoque regulares conſtituit, omnibus ſeſe formam iuſtitiæ & veritatis præbuit, inimicitias vitabat cautiſſimè, ferebat æquiſſimè & finiebat citiſſimè. Amorem pecuniæ totius ſuæ ſpei certiſſimum venenum eſſe crede-

credebat. Diligenter seruabat vulgare prouerbium nemini facias, quod pati non vis. Amicis vtebatur ad rependendam gratiam, inimicis ad patientiam omnibus ad beneuolentiam. De illo plura vide apud Molanum 23. Iunij, & Locrium in Chronico Belgij ad annum Redemptionis 1077.

LVCIA.

De Lvcia licet nihil apud Molanum in Natalibus, & Miræum in Fastis inueniam. De ea tamen ex Iacobo Gulielmitarum Brugensium Præfecto hæc habet Harduinus. Martiano imperante in vndecim millia Virginum sæuitum est, inter quos Flandberti Flandrorum Regis coniux Theodora, Germana Luciaque interemptæ sunt. 22. Oct.

MACARIVS

PATRIARCHA ANTIOCHENVS.

Contra pestem Tutelaris. Gandaui.

Relicto Episcopatu Antiocheno Hierosolymam ad pia loca visenda se contulit, variis demum Prouinciis lustratis in Belgicam venit, floruitque miraculis Machliniæ, Malbodij, Cameraci, Tornaci & alibi. Gandauum nouissimè profectus ibidem in Bauonica Benedictinorum Abbatia annum ferè substitit, ac peste demum correptus anno 1012. piissimè obdormiuit. Anno autem 1067 corpus omninò integrum Balduinus Nouiomensis & Lietbertus Cameracensis Episcopi 7. Idus Maij eleuarunt. Philippo Francorum Rege, Balduino Insulano 10. Ap.

Flandriæ Comite, eiuſque filio Balduino Hannoniæ Comite & aliis proceribus adſtantibus. Hiſtoria vitæ & eleuationis Sigeri tunc Abbatis mandato ſcripta apud Surium legitur. Anno 1615. ſacra eius oſſa Montes Hanno-niæ ad propulſandam luem epidemicam, qua tunc ea vrbs grauiſſimè laborabat, ſunt tranſuecta magno ciuium bono. Quæ quidem feretro argenteo adfabrè elaborato, à Montenſibus in beneficij accepti memoriam incluſa menſe Iulio anni proximè ſequentis magnâ pompâ Gandauum ſunt reuecta, vbi in Baſilica Cathedrali religiosè adſeruantur. Ita Miræus in Faſtis. Vitam autem eius hactenus (aliter enim eam Surius habet) non editam è manuſcript. Bibliothecæ Bauonianæ Codice hîc adiungendam duxi.

Sequitur vita B. Macarij, prout in libris Geſtorum eius continetur.

BEATVS MACARIVS ex Armeniæ nobilioribus ducens Originem pueritiæ ſuæ tempore litterarum ſtudijs traditus eſt, & dum ſcientijs & virtutibus præ cœteris clareſceret, tandem in Antiochenæ ſedis Archipræſulem, quæ ciuitas eſt Syrorum metropolis, eligitur. Tamquam bonus Paſtor æternæ ſalutis viam ſanctitate vitæ docuit, & verbo ſalutari, eius namque ſanctitate ex miraculis claruit. Beati viri mappulam, quâ compunctionis lacrymas exterſit tangit leproſus, & ſanatur. Victus eius ſobrius, Camelorum pilis vtebatur, lectulus non delitioſus eleemoſynis pauperes recreauit, dum ſua manu cibum vel potum miniſtraret, ſtatim comitabatur ſalus pertingens aquam, quæ fluebat de manibus ſe lauantis, ex integro recedebat ſanus. Beatus vir ex virtutibus

tutibus & signis existens humilior, eius crescente famâ, dum à populis plus solito frequentaretur, omnia sua pauperibus erogans, dignitatem Antiochenæ sedis cuidam Eleutherio venerabilis memoriæ commendauit, retenta sibi tantummodo Episcopali benedictione. Sic pauper Christi effectus fines suæ cognationis egreditur quatuor fideles viros secum assumens, visitat terram sanctam, singulaque loca in quibus Saluator noster signa faciebat. A sancto Ioanne Patriarcha honorifice susceptus est, Iudęis & Paganis constanter verbum veritatis prędicans pro qua mori paratus erat, ab ipsis graues contumelias & vulnerum plagas Dei pro amore patienter sustinet in tenebroso carcere reclusus, in modum crucis, cuius gloriam prædicabat super terram extensus, clauis configitur, sed reijciente terra clauos etiam vinculis constringitur, lapidem nimio feruore caudentem super pectus nudatum ponunt, sicque eo recluso discedunt. Ab Angelo Dei carcer illuminatur vir sanctus de pœnis liberatur, sanatur, consolatur ex carcere ducitur, atque suorum persecutorum conuersio prænuntiatur. Beatus Christi miles talibus armis ad pugnam renouatus, hostes iterum indubius aggreditur fidei doctrinam prędicando. Iudæi & Saraceni eius solutionem, liberationem ac sanationem stupefacti mirantur à custodibus carceris cuncta diuinitus peracta narrantur, tandem compuncti assentiunt veritati, veniam dein eum commissis petunt fidem & baptisma suscipientes percurrit fama iusti regionem, diuersus fit ad eum populi concursus sua oratione Saraceno cuidam nobili redditur vsus loquendi, ac aridæ manus integritas, qui cum aliis pluribus sacrum baptisma recepit postquam sacra loca visitasset S. Ioanni Patriarchæ cum cæteris fidelibus valedicens, Christum

imitan-

imitando parentes fugit & patriam. Parentum suorum legati, prout in mandatis habebant, exequentes, quia eum blandimentis reducere nequeunt, cum iniuria conantur, quorum aliqui subita percutiuntur cæcitate, aliorum, sicut extenderant super Episcopum, brachia suspenduntur in aëre, suorũ equi sparsum diffugiunt: sed dum humiliter cum grandi eiulatu pro sanitate B. Archipræsulem inuocant, sua oratione brachia laxantur, cæcis visus redditur & iussu benigni patris recedunt. Cæco peregrino versus Ierusalem tendenti lacrymosis precibus visum impetrat. Dum in quodam loco sitis angustia quidam laboraret, ac pluribus in locis fodientes præ nimia terræ ariditate aquam inuenire non possent, vir Dei suis precibus fontem super effluentem emanare facit. Bawariam veniens ab Adalberto nobili & diuite viro caritatiuè per annum hospitatus est; cuius vxor præ nimio languore nec linguam nec verba resoluere valens, per beatum virum loquelæ redditur & sanitati. In eadem hospitalitate duo iuuenes, virtutem in ijs, quæ vir sanctus tangebat considerantes, auaritiâ moti rapiunt sibi manutergium vsui missæ tanti Sacerdotis consecratum, loco eius simile, sed non æquale reponentes linteolum, quatenus cum eo miracula facientes diuitias sibi acquirerent, Dei voluntate grauissimo febrium ardore deprehenduntur, sed dum compuncti delictum suum confitentur, vir sanctus ipsis condolens, abstulit cruciatus eorum. Dei autem seruus considerans quod in Regione Boiariorum eius fama claresceret, & fauoribus populorum extolleretur benedicens hospitibus suis cum hospitio, recedebat cum suis; dum Maguntiæ ciuitatis mœnibus appropinquaret, homicidam ab inimicorum turba eum insequente suis orationibus liberauit, nec de-

stitit

ſtitit vir Dei donec hoſtem hoſtibus vſque ad oſculum conciliaret. Poſt aliquot dies Coloniam veniens, benignè à quodam hoſpitio ſuſcipitur, qui diutius auruginis languore vehementer depreſſus cibi potuſque appetitum faſtidiens, per beatum virum ſanatus eſt. deinde poſt aliquas terrarum deambulationes Machliniam deuenit, vbi ante medium noctis periculoſo incendio ſacris eius meritis finem imponit. Apud Malbodium recreationis cauſſa ſanguine minutus eſt, quem ſacrum Cruorem dum quidam nequam ſeruus, in beati viri deſpectum in quendam immundum locum proieciſſet, lepræ morbo percuſſus omnibus vitæ ſuæ diebus ita permanſit. Cameracum perueniens ſanctæ Mariæ Baſilicam intrauit, quatenus ibidem in orationibus pernoctaret, quem iniurioſè cuſtos expellit obice & ſerà oſtium muniens, quod vir ſanctus patienter ferens, ante fores Eccleſiæ benignâ deuotione ſe proſtrauit. Deus autem volens oſtendere, cuius meriti foret excluſus Eccleſiæ ianuam reſerauit, quam tamen non intrauit. Cuſtos horis matutinalibus rediens vt oſtium apertum vidit, & peregrinum præ foribus orantem, non erat in eo præ admiratione ſpiritus, manè res omnibus innotuit, hoſpes excluſus ex claro clariſſimus haberi cæpit, ſed talibus non apponens animum inde diſceſſit. Ciuitas Tornacenſis ſacrum peregrinum hoſpitio ſuſcepit. Seditio inter ciues die quâdam exoritur periculoſa, quam princeps patriæ ſenior Balduinus cum armatis militibus ſedare non potuit, à qua quidem ſeditione Tornacenſes ſuâ oratione cum lachrymis ad Deum fusâ ſic compeſcuit; vt nullus eorum contra ſe deinceps manus leuare præſumeret, ſed antequam ab inuicem diſcederent ſingulos ſingulis vſque ad pacis oſculum conciliauit. Poſt aliquot dies Gan-

dauum ingrediens, Cœnobium sancti Petri, quod Blandinium dicitur prius visitat, deinde Cœnobium sancti Petri, quod sanctus Confessor Bauo suis illustrabat meritis. Per Abbatem Erembodum & Fratres Cœnobij vir sanctus satis benignè cum suis susceptus est hospitio, fraternæ societati interdum admittitur, atque indies carior ac familiarior redditur placet omnibus nec vlli videtur onerosa eius sancta conuersatio, inuitat omnes ad meliora eius animi pia deuotio, non solùm Fratres, sed etiam Prouinciales confirmat quotidie ipsius sacra benedictio, frequentabat Ecclesias Gandensis Prouinciæ Missas in singulis celebrans, pluribus studuit prodesse, sibi collata pauperibus erogabat. A populo vndique frequentatur, sequentes etiam iusti vestigia de pluribus liberantur incommodis. Aqua enim ex manibus se lauantis defluens, nequaquam erat virtutibns carens, manum etiam lenis adtactus infirmitate depressis efficax erat & saluberrimus, & quibus erat altior fidei deuotio ad promerendam salutem sufficiebat sola Episcopalis benedictio. Tandem non absque graui mœrore Patris Erembodi ac Fratrum repatriare desiderat, & vno tantùm contentus comite licentiam accipiens transmigrauit vicinum portum, statimque iter eius præpeditur, inflatione pedum infirmatur, lecto detinetur, in tantum vt etiam de vita desperaretur. Insinuat se velle referri ad S. Bauonis hospitium, vbi cum ingenti Fratrum exultatione reuocatur. Quâdam nocte verò examini iacens simillimus Sanctorum meruit consolationibus in eadem Ecclesia quiescentium visitari. Mane facto surgit sanus ea quæ viderat, exponit Fratribus, atque per indicum sanitatis, eos reddidit certos visionis sicque in eodem Cœnobio quinque mensium curriculo demoratus, nihilominus patriam

adire

adhuc iterum est tentatus. Audita siquidem eius discessione in sancto Parasceue Paschæ confluebat ad eum multitudo totius Prouinciæ, cupiens ab eo Paschalibus communicare Sacramentis, ac tanti Pontificis benedictionibus interesse, læthifera denique pestilentia eâ tempestate crudeliter sæuiebat in populo vesicis subito excrescentibus in palatis hominum, vt mortuos tumulare vix sufficeret trepidus labor viuentium. Placet populo cum triduano ieiunio etiam puerorum & iumentorum suffragia Sanctorum in Gandensi portu quiescentium misericorditer expetere. Dum sanctus Macarius genibus flexis singultibus & lachrymis pro populo sæpius orat, ipse piâ Dei prouidentiâ etiam commune periculum incurrit, & tactus morbo tam crudelis pestilentiæ in primis amisit officium linguæ, sed statim in Christo recipiens spiritum prophetiæ, nutibus & signis, quibus poterat, præter se, & alios duos eo morbo prædixit neminem deinceps interire. Quod rei exitus verum esse probauit, deinde vsu loquendi diuinitus recepto, cum fratribus ingressus Cryptam, in honorem beatæ Mariæ Virginis dedicatam, ante altare sancti Pauli designabat sibi baculo locum sepulturæ. Iamque instabat feria sexta dies tertius ieiuniorum, efferuntur corpora Sanctorum ab vtroque Cœnobio, vbique gemitus & lachrymarum inundatio, quatenus super omnes fieret generalis superna miseratio. Benignus Deus de cœlo super tantam multitudinem misericorditer respexit, & tantæ cladis molestiam in solo beato Macario penitus extinxit. Relocantur sedibus suis Sanctorum corpora, deploratis aliquandiu peccatis suis redit vnusquisque ad propria. Archipræsul verò cum suis hospitibus regreditur ad Monasterium, atque hora refectionis virtute quâ poterat, ingressus refectorium cùm nihil

fratres videret ſumere, præter modicum panis & aquæ, caritatiuè omnes obſecrando, & iubendo impetrauit mutationem ieiunij, quibus & ipſe confidens, hilarem ſeſe omnibus exhibuit, ex ſibi appoſitis caritate magis, quam neceſſitate aliquantulum ſumpſit. Sicque eis vltimum vale faciens epiſcopaliter benedixit, & pænè morbo deficiens, vix ad hoſpitij cellam receſſit. Deputatur ei peruigil cuſtodia fratrum, quatenus cæteris in dormitorio quieſcentibus beatæ illius animæ nuntiarent exitum. Ipſe verò iam inſtante migrandi horâ in lecto reſedit, expanſiſque manibus & erectis in cœlum luminibus ſeſe Domino Deo ſuo nimia ſuffuſione lachrymarum attentius commendauit, ſuffragia Sanctorum, & tutelam Angelorum piis precibus ad ſe deducendum inuitauit fratribus congregatis caput terræ reclinauit, & inter pſallentes & orantes fœliciter ſpiritum exhalauit. Nec refellitur veridica eius prophetia; ipſe quippe ſolus omnium vltima peſtilentis morbi occubuit victima. Corpus dignâ compoſitione feretro ſuperpoſitum, piâ deuotione populi defertur intra Cryptam, vbi ipſe vnius deſignauerat ſepulturam, honoratur muneribus, irrigatur lachrymis, datur libertas oſculis manuum & pedum. Dumque fratres terræ commendarent tantæ precioſitatis theſaurum dici non poteſt quibus illa pia multitudo fletibus deduxerit tempus exequiarum, quouſque expletâ tumulatione vnuſquiſque redibat ad ſua cum gaudio, ex fiducia ſecum ferens tanti viri patrocinium. Migrauit ex hoc ſæculo gaudiis coniunctus Angelorum quarto Idus Aprilis anno Dominicæ Incarnationis milleſimo duodecimo.

Sequi-

Sequitur de B. Corporis eleuatione.

DVm beati Macarij ſepulturæ locus variis coruſcaret miraculis, deſideratur à populo, ſpecialiter ab Abbate & Fratribus ſacri corporis eleuatio. Tunc temporis Abbas Sigerus tertius poſt Eremboldum vir venerabilis & circumſpectus Balduinum Nouiomenſem Epiſcopum, quia diœceſis eius erat, Lietbertum Cameracenſem Epiſcopũ, Abbates & aliquot Clericos ad explendum inuitat negotium die conſtituto. Aderat etiam cum optimatibus ſuis Comes Balduinus, ſub quo pueritiæ ducens annos adfuit claræ indolis Rex Francorum Philippus, Adelà quoq; vxor Comitis & filius eius Hannoniensium Comes. populi verò ex diuerſis Prouinciis confluxit innumerabilis multitudo. Effoditur beatum Corpus, & ſuper pretioſum pallium membratim exponitur tantæ pretioſitatis theſaurus. Nullius viſcera præteribat lachrymoſa deuotio. Sed dum iſta coram paucis glorioſè geruntur in terris, omnipotens Deus coram omni ſecluſa multitudine exulis ſui meritum glorioſius oſtendere dignatur in cœlis. Duæ ſiquidem circulatæ vrbes ſubito adparuerunt in aëre ſimiles Coronarum, quarum vna maior cum populo totum ambiebat atrium, minor verò totius templi, in quo ſanctum Corpus leuabatur, perluſtrabat ambitum, in cuius medio ſignum ſanctæ Crucis coruſcabat aureo fulgore conſpicuum. Quibus viſis immenſus populi clamor ad cœlum tollitur, cum lachrymarum effuſione pectora feriuntur, ab iis qui deforis erant, intuſque concluſis inclamatur & oſtenditur mirabile ſignum. Imponitur Scrinio beatum Corpus, non iam humano ſed di-

uino iudicio inter cætera Sanctorum corpora collocandum. Sicque totius Ecclesiæ reseratis foribus dum Episcopus Nouiomensis hymnum imposuit Te Deum laudamus, non absque periculo vitæ quorundam irruit omnis populus. Idcirco pro liberiori accessu sanctum corpus defertur ad montem sancti Pancratij, ibidem varia populi munera offeruntur; irrecuperabile sibi detrimentum deputat & indignitate seclusum, quisquis cum suis nequiuisset honorare muneribus. Et quia populum campus ille, quamuis latissimus capere non valet, ideò pro maiori amplitudine deducitur sacrum corpus ad montem sancti Leuini, in quo loco beatum corpus tantà populi multitudine constipatur & opprimitur, vt nisi ab eis sagaci ingenio Abbatis tolleretur, ipsa sanctarum Reliquiarum noua clausura vsque ad dissolutionem periclitaretur. Qui ascendens equum cum fratribus quibusdam & viris virtutum non sine maximo labore etiam militaris manus, beatum corpus referri fecit ad Monasterium, & in Oratorio sanctæ Dei Genetricis, quod est infra claustri ambitum decenter collocari. His itaque diuinâ pietate peractis, fœlix illa dies sole ruente clauditur, populus lassus & lætus ad sua vnusquisque regreditur. Fratres autem coram sacro corpore fletibus, hymnis & laudibus noctem duxerunt insomnem, gratiâ nostri Saluatoris IESV Christi cooperante. Cui sit honor, potestas, & imperium per æterna sæcula. Amen.

MARCELLINVS PRESBYTER *Gandaui.*

EGINHARTVS Caroli Magni Cancellarius pòst Ludouico Pio eius filio admodum familiaris anno 826. fit Abbas XV. Bauonici siue Gandensis Cœnobij, habuit is notarium Ratcleicum nomine quem ad conquirendas Sanctorum reliquias Romam misit. Is varijs locis piè lustratus tandem diuino fretus auxilio in crypta Basilicæ S. Tuburtij Martyris, quæ est via Lauicana tertio ab vrbe lapide corpora SS. Marcellini & Petri Martyrum reperit atque in Gallias transtulit. Ita msc. Chronicon Gandense. Eas itaque reliquias in Galliam Belgicam allatas idem Eginhartus partim in Gandauensi S. Bauonis Monasterio. Partim in Hanoniensi Benedictinorum apud Hannones Cœnobio collocauit. Vide Miræum 2. Iunij. *2. Iun.*

B. MARIÆ VIRGINIS MEMORIA *In Monte Blandinio.*

ECclesia Paroecialis est in Monte Blandinio sita & Abbatiæ Blandiniensi vicina, ac D. Virginis sacra olim iuxta, vt omnis ille tractus, nunc vrbi inclusa, miraculis etiam in hodiernum vsque diem clara. In illa quotannis Dominica festum Assumptionis sequente solemnis ad honorem eiusdem Virginis peragitur supplicatio ad quam populi Gandauensis concursus frequens est, cum nouendiali obseruantia & deuotione. Sunt & alia

alia plura in diœceſi Gandauenſi Paroecialia templa, Parthenio nomine honorata; ea ſequuntur; extra opidum Mariekerka, Baſſeuelde, Eertuelde, Cluſen, Deſſelberghe B. Virginis ad Niues, Deſſeldonck, Crubeke, Dackenam, Exaerde, Moerbeke cum S. Antonio Melſene, Nieukercke, Rupelmonde, Temſchecum S. Amelberga, Waeſmunſter cum SS. Petro & Paulo, Oſſeneſſe, Teneramundæ Eccleſia collegiata. In opido Aldenardenſi Eccleſia Pamelenſis, Singhem cum S. Bauone, Aſperon, Woorteghem, Donſana Eccleſia cum S. Ægidio, Leerne cum S. Ioanne Baptiſta, Zeeuerghem, Nazarette, Bellem, Ruyſlede, Regularibus Eccleſijs, & ſacellis in Epiſcopato Gandauenſi pluribus exceptis, quæ titulum eiuſdem Deiparæ Virginis habent.

MARTINVS TVRONENSIS
Epiſcopus.

11. *Nou.* IS Tornaci in monte S. Martini (vbi nunc eſt Abbatia Benedictinorum) mortuum ad vitam reuocaſſe & apud Fanopinenſes templum idolorum euertiſſe traditur. Arborem inſuper piorum dæmoni dedicatam, quæ fano erat proxima excidit. Cui rei cum Antiſtes loci cæteraque Gentilium turba primum obſiſteret, tandem conſenſit modo ipſe ruentem exciperet, quod factum ſe confiſus in Domino intrepidè pollicetur. Itaque eo in [illegible] vinctus ſtatuitur pro arbitrio ruſticorum, quo arborem eſſe caſuram nemo dubitabat. At ille ſuper ſe ruenti, eleuata manu ſalutis ſignum oppoſuit, tum vero ita in diuerſam partem ruit, vt ruſticos, qui in tuto loco ſteterant pœnè proſtrauerit. Addit Seuerus Fulpitius lib. 1. cap. 1.

cap. 10. neminem ferè ex immani illa multitudine Gentilium fuisse, qui non impositione manus desideratâ, in Christum crediderit. Sed & Martinum eas regiones, destructis fanis, Ecclesijs & Monasterijs repleuisse. Plura apud Cognatum vide lib. 1. cap. 32. historiæ Tornacensis.

MARGARITA IPRENSIS.

VIxit hæc virgo ex præscripto tertiæ regulæ S. Dominici, & à sacris illi confessionibus fuit B. Zegerus Insulensis, annos vnum & viginti nata ad Dominum anno 1237. migrauit, vitam scripsit Thomas Cantipratanus, & eidem Zegero inscripsit, quam è codice Auberti Miræi euulgauit Hyacinthus Choquetius. Vide & Cantipratanum lib. 2. Apum cap. 48. quinquennis sacrosanctam Eucharistiam à Deo instructa suscepit. Septennis disciplinis & ieiunijs carnem macerauit, bis per hebdomadam tantū pane & aqua corpus sustentabat, decennis Christo crucifixo compassa spinis se flagellabat, ei votum castitatis facienti cum tribus coronis apparuit, vti & virgo mater quæ ei sua dimissa esse peccata asserebat. Ab aspectu virorum horruit, silentiū impensè coluit. pacem cum omnibus sectabatur, à vino carnibus & cibis delicatis penitus abstinuit, ieiunia etiam ad triduum protrahebat, somnus ei fuit parcissimus, noctē cum die in orationibus transigebat etiam sessa aliquando ab Angelis eleuata, vt eleemosynam facere sæpe mendicauit; ab ipso vero Christo Eucharistiam etiam accepit ante Pascha per quatriduū ieiunauit, variæ ei à Christo & Deipara reuelationes factę sunt. Christum crucifixum in Parasceue vidit Mortem suam prædixit: moribundæ Christus apparuit, multisque 20. Iul.

que post mortem miraculis coruscauit. Vide plura apud Hyac. Choquetium in vitis Sanctorum Belgij.

MAVRONTVS CONFESSOR.

5. Maij. DVaci (quod opidum est Flandriæ ad Scarpum fluuium Academiâ anno Redemptionis humani generis millesimo quingentesimo sexagesimo secundo institutâ clarum) in vetusta Deiparæ Basilica quatuor Sanctorum corpora, Amati videlicet, Mauronti, Onesimi & Gurdinelli adseruantur; de quibus hi versus ante Orchestram leguntur:

Corpora Sanctorum sanctissima quattuor horum
Hæc habet Ecclesia pignora cara sibi.
Astra tenent animas cælesti nectare potas.
His vt iungamur Christe Iesu fer opem.

MAVRONTVS beati Adalbaldi Ducis atque sanctæ Rictrudis filius, Amatum Senonensis Ecclesiæ Præsulem, exulem sanctum ex Perona Veromanduensi ad Austrouandensem pagum duxit, & in Hamatico primùm Monasterio, pòst in Broilo honorifice tractauit, ac demum sepeliuit in Monasterio, quod ibidem hortatu eiusdem Præsulis exstruxerat. Quod Monasterium sæuientibus Normannis inde anno Incarnationis Dominicæ octingentesimo septuagesimo Duacum ad Deiparæ ædem in Burgo seu veteri castello sitam cum sancti Amati corpore est translatum, lapsuque temporis pro Monachis Benedictinis Canonici sunt substituti. Obiit autem Maurontus anno Domini septingentesimo

ſimo primo in Marchianenſi Monaſterio, quod mater eius ſancta Rictrudis excitarat. Vnde Duacum anno nongenteſimo tranſuectus, eam vrbem non ſemel ab hoſtibus defendit, vt nominatim anno milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſexto ab inſidiis & armis Gaſparis Colignij Hugonottorum in Gallia anteſignani. Quâ de re Arnoldus Wionus patria Duacenſis in Ligno vitæ librô tertio die ſextâ Ianuarij conſuli poterit. In eodem ſancti Amati templo adſeruatur brachium beati Adalbaldi Ducis, quem dixi ſancti Mauronti patrem fuiſſe, itemque ſanctę Gertrudis quæ auia illius extitit. Vide plura apud Locrium 701. in Chronico.

MAXIMVS EPISCOPVS.

Ipris.

CVm anno ſalutis 1553. Teruana per Cæſarem Carolum funditus exciſa eſſet Corpora ſanctorum Hunfridi & Maximi Epiſcoporum Ipras in Flandriam cum parte dotis Epiſcopalis ac prouentuum Eccleſiaſticorum ſunt tranſlata, vbi hodieque communi feretro incluſa honorificè adſeruantur. Fuit autem Maximus Epiſcopus Rienſis in Prouincia, & Abbas Monaſterij Lirinenſis cum Valerio Diacono & Ruſtico Subdiacono Terouanam venit, vbi & diuino nutu ſubſtitit. Obiitque anno quadragenteſimo quinquageſimo. Habet & Eccleſia collegiata Antonienſis iuxta Tornacum Reliquiarum partem. Vide plura apud Gazæum.

8. *Mar.*

MEDARDVS.

Tornaci.

8. Iun. MEDARDVS vir cum rara vitæ ſanctimonia, tum miraculis iam inde à pueritia nobilis, Veromanduorum Epiſcopatum diu precibus fatigatus adminiſtrandum ſuſcepit; quorum ſedem (quod metropolis auguſta à Wandalis & Hunnis euerſa eſſet) Nouiomi, oppido propugnaculis egregiè munito, collocauit. Cæterum quo tempore Nouiomenſem ille Eccleſiam gubernabat, ſanctus Eleutherius Tornacenſium Epiſcopus anno 523. vitam cum morte commutauit: cui iam ſeni quoniam ſanctus Medardus fuerat adiutor, clerus ac populus Tornacenſis ſtatim vt iuſta beato Eleutherio fuere perſoluta, Medardum ſibi Epiſcopum dari poſtularunt, nec deſtiterunt reluctantem & multa excuſantem obſecrare, donec adiuuante etiam Remigio Metropolitano, cæteriſque Prouinciç Epiſcopis, Rege etiam & proceribus ſua auctoritate rem promouentibus, animum viri expugnarunt, & vt curam Eccleſiæ ſibi commendatæ ſuſciperet, peruicerunt. Victus igitur tanto bonorum omnium conſenſu, vtriuſque Eccleſiæ adminiſtrationem ſuſcepit, Flandroſque gentē tunc temporis Syluestrē quindecim annorum ſpatio, docendo, inſtando, orando erudiuit, & magnis laboribus prafractos feroceſq; animos ab impietate & barbarie ad manſuetiorem viuendi rationem per Chriſti Ieſu doctrinam perduxit. Qua in re compos voti factus ex hac vita anno Domini 556. iuxta Sigeberti calculum emigrauit. Vide apud Cognatum & Miræum.

MOMME-

MOMMELINVS

Episcopus Nouiomensis ac Tornacensis.

EX Luxonio Burgundiæ Monasterio venit in Franciam, vt Dei verbum seminaret, ibi à Rege Lothario honorificè exceptus est cum SS. Bertino & Ebertramno. 16.Octo.
Hi postea S. Audomarum tunc Morinensem Episcopum cuius compatriota atque consanguineus erat S. Bertinus, adierunt, tam Episcopi amore, quàm quod patriæ linguam vtpote Teutonici bene sciebant. Quos Audomarus lætè suscipiens suos in prædicatione voluit esse consortes. Interea vir quidam illustris Adroaldus nullum habens filium cum Audomaro tractare cæpit, qualiter possessionum suarum Ecclesiam hæredem faceret, & villam, quæ Sithiu vocatur, cum suis appendiciis eidem obtulit Episcopo, vt ibi xenodochium construeret. Iussu igitur beati Audomari tres viri prædicti Ecclesiolam construxerunt, & cellam in territorio eiusdem villæ, in loco qui adhuc propterea vetus vocatur Monasterium super fluuium Agniona anno Domini sexcentesimo vigesimo sexto. Interea discedente Achario Episcopo vrbis Nouiomi ad Episcopatum eiusdem vrbis Momolinus prouehitur, & Ebertramnus Monasterio sancti Quintini à Momolino præficitur. Ita ex Iperij Chronico Miræus. Vide de præclaris viri virtutibus plura apud Cognatum in historia Tornacensi.

NICOLAVS DOMINICANVS.

Brugis.

9. *Aug.* LEctor Fratrum Prædicatorum in Cœnobio Brugensi Flandriæ, vir deuotus & religiosus graui pressus morbo, quo vita excessit obnixè rogatus à fratre lachrymante, vt si quid consolationis interiùs accepisset à Domino se participem facere dignaretur maximo exsiliens gaudio ait: Verè accepi quia Dominus noster IESVS Christus morti meæ se adesse spopondit, cui frater & ego inquit per eundem Dominum te obtestor, vt digito vel nutu mihi cùm videris eum præsentem esse insinues, ille respondit, lubenter faciam, dummodo Dominus ipse concesserit, die postmodum tertiâ ingrauescente morbo tabellæ dato signo pro more infirmitorum fratres concesserunt. Eius igitur fœlicem decessum fratribus præstolantibus & orationi insistentibus. Nicolaus eleuans manum, prætensoque in certum locum digito circumfusis oculis cum cantu lenissimo psallere cœpit in Galilæa IESVM videbimus sicut dixit, Alleluia, quo dicto protinus exspirauit: ita Leander Albertus libro nono folio centesimo nonagesimo sexto, & ex eo Choquetius, quod & commemorat Cantipratanus libro secundo Apum capite quinquagesimo parte decimo. Obiit Nicolaus anno Redemptionis humani generis millesimo ducentesimo quinquagesimo sexto.

ODO

ODO EPISCOPVS

Aquiscincti.

FVit Episcopus Cameracensis, quiescit in Ecclesia Aquiscincti albo marmore tectus antea primus Abbas Tornaci ad sanctum Martinum, qui ipsemet scribit in libro de blasphemia Spiritus sancti, quod Aquiscinctus sit illi dulce refugium exilij sui, dum potestate regia à sede Cameracensi pulsus est, quia virgam & annulum, quæ consecratus ab Ecclesia acceperat, dono Imperatoris (qui erat Henricus Quartus) iterato accipere renuit. Obijt 13. Kal. Iulij & mox Amandus prior litteras scripsit mœroris plenas de sanctitate defuncti Patris quarum exordium est; Aquiscinctensis Cœnobij humilis congregatio, &c. Vide Molanum. 19. *Iun.*

ODO DOMINICANVS

Gandaui.

FLoruit Gandaui magnâ apud Deum & homines pietatis celebritate quem qui eum vidit Cantipratanus lib. 2. Apum testatur priusquam sodalicio S. Dominici adscriberetur fuisse iuris prudentiæ laude & publicâ professione clarissimum, posteà quam vero sacram religionem est complexus & monasticam exorsus insigni victoria repugnantem spiritui carnem ita domuisse refert vt solo pane & legumine ad finem vsque vitæ corpus aluerit, quod mancipij loco & habuit semper & ita assiduè castigauit vt futuris retro sæculis præclarũ reliquerit 1. *Aug.*

par-

parſimoniæ & abſtinentiæ exemplum. Meminerunt eius cum ſplendido ſanitatis teſtimonio Leander, Albertus, Michael Pius, &c. è quibus coætaneum & Odoni familiarem Cantipratanum audire licet. Alium ego vidi fratrem Odonem nomine Ordinis Prædicatorum non iniurè virum ſanctum & bonum, qui raro volebat comedere quod ſeminali fluxu ab animali deſcenderat, ſed olere vel piſce corpus ſobrium reparabat hinc in ingreſſu ordinis vitæ ſuæ terminus reuelatus eſt, & hunc fratribus certo die ante obitum reuelauit. Ita Hyacintus Choquetius in vitis meminit & Bzouius ad annum Chriſti 1240.

ONESIMVS

EPISCOPVS SVESSIONENSIS

Duaci.

13. *Maj.* FVit ſeptimus illius vrbis in Gallia Antiſtes & prædeceſſorem habuit Mercorinum, qui Agrippinenſi contra Euphratem concilio anno 370. interfuit; Mercorinum voco ex mſc. codice Duacenſi ad ſanctum Amatum: non Mercurium vt vulgò legitur, inquit Miræus. Eius, itemque ſancti Gurdinelli Confeſſoris corpora circa annum redempti orbis octingenteſimum nonageſimum ſextum ex vrbe Sueſſionenſi Duacum ſunt tranſlata: vbi quieſcunt in collegiata diui Amati Eccleſia. Vide de ſancto Oneſimo Baronium Annalium. Tom. 9. anno Incarnationis Chriſti 841. vbi eius tranſlatio prima deſcribitur, facta per Carolum Regem Ludouici Pij filium.

OSVAL-

OSVALDVS REX

Bergis S. Winoci.

RES eius gestas Beda lib. 3. hostoriæ Anglorum cap. 6. prosequitur, eiusdem ossa anno Domini 1221. ab Adamo Morinorum Episcopo ad Bergense sancti Winoci Monasterium sunt translata, cum reliquiis B. Itisbergæ vnde inter Martyrum memorias annuè à Bergensibus legitur. Duodecimo Kal. Iulij gloriosa traslatio S. Osualdi Regis & S. Idabergæ Virginis. Quâ etiam occasione ibidem de B. Oswaldo exstat vitæ liber, & Drogonis ex Bergensi Monacho Morinorum Episcopi sermones duo. Perijt tamen per bella & vastationes Gallorum reliquiarum eius magna pars. *5. Aug.*

PHARAHILDIS VIRGO

Gandaui.

PHARAHILDIS egregiæ stirpis egregius flosculus patrem habuit Theodoricum virum nobilissimum, matrem vero sanctam Amelbergam. Frater illi fuit (sed ex alio Patre videlicet Witgero Comite: duos enim Maritos S. Amelberga habuit) sanctus Emebertus Cameracensis Episcopus, sorores autem S. Rainildis & sancta Gudila vrbis Bruxellensis patrona: vt scribit Baldericus Nouiomensis ac Tornacensis Episcopus in Ecclesiæ Cameracensis Chronico. Pharahildis a S. Gertrude Abbatissa Niuellensi cognata sua sanctè instituta, à teneris annis pietatem egregie coluit, & in bonis operibus ad extremum *4. Ian.*

tremum vſque vitæ diem ſeriò perſeuerauit. Anno autem à Chriſto nato ſeptingenteſimo quinquageſimo quarto Agilfridus Abbas Monaſterij ſancti Bauonis Gandenſis, idemque Epiſcopus Leodienſis ſacrum Pharahildis corpus ex Lotharingia ad ſancti Bauonis Monaſterium adtulit, ad annum poſtea nongenteſimo quadringenteſimo. Petente Arnulfo Magno Flandriæ Comite, pars corporis S. Pharahildis, inde ad Baſilicam in eius honorem Gandaui recens tunc extructam, eſt tranſlata; tradente ſancto Gerardo Bronienſi ac Gandenſi Abbate. Eſt autem Gandaui inſigne Canonicorum ſanctę Pharahildis collegium, quod ex vetuſta illa Baſilica, per Caluinianos vaſtata, in Parœcialem ſancti Nicolai in foro ſitam noſtrâ ætate eſt tranſlatum.

PANCRATIVS MARTYR

Gandaui.

12. *Maj.* PAſſus eſt Romæ in via Aurelia ſub Diocletiano ætatis ſuæ anno decimo quarto. Pars reliquiarum eius Vltraiecti ad ſanctum Saluatorem, & alibi alia eius habentur. Sunt etiam anno Redemtionis humani generis nongenteſimo octogeſimo quinto Reliquiæ eius ex vrbe ad Cœnobium Gandenſe delatæ per Erembolдum tunc Monachum poſteà Abbatem cuius rei teſtimonium apud Molanum vide.

PIATVS

PIATVS MARTYR

TORNACI.

Seclinij.

PIATVS seu PIATO Presbyter & Martyr cum beato *1.Octob.*
Quintino eiusque sociis ab vrbe Roma in Galliam prædicationis caussa perrexit, ac postea in persecutione Maximiani martyrio Tornaci consummato migrauit ad Dominum anno salutis 299. Ei potissimum Christianismi initia cum sanctis Chrysolio & Euberto aliàs Eugenio Tornacenses debent. Quiescit Seclinij, quod est Flandriæ municipium in collegiata Canonicorum sui nominis Basilica. Translatio Piatonis martyris etiam annuè recolitur quarto Kalendas Nouembris, quam sanctus Eligius Episcopus fecit, qui etiam monumentum Martyris mirificè exornauit, vt ex cultu sepulcri ostenderet, quantus sit Martyr apud Deum in curia cœli. Quod porrò ad picturam attinet quidam eum propter Apostolatum suum, vt Episcopum honorant & depingunt, de quo Molanum vide ad diem septimum Februarij. Videtur autem sanctus Martyr præter gladium etiam clauos perpessus. Scribit enim sanctus Audoenus Eligium grandi labore atque instantia inuenisse in territorio Medenatensi vico Seclinio sanctum Presbyterum & Martyrem Piatonem, qui clauos longos ex corpore oblatos populis in argumentum monstrauit. Plura apud eundem Molanum vide hac die, & Ioannem Cognatum in historia Tornacensi.

PETRVS EXORCISTA.

Gandaui.

CVm sancto Marcellino Presbytero Romæ passus est per Serenum sub Diocletiano circa annum Domini ducentesimo nonagesimo, in Canone Missæ eorum fit mentio, atque in eorundem honorem Basilica Romæ à Constantino Magno constructa est, in qua Helena mater eius condita, est & titulus eorum Cardinalitius per Gregorium Papam institutus. Eorum Reliquiæ per Eynardum Caroli Magni Cancellarium Abbatem Gandensem Roma Gandauum magna ex parte aduectæ sunt. Vide Gazæum in historia Ecclesiastica Belgij.

QVIRINVS

EREMITA.

Iuxta Brugas.

11. Octo. MEmoratur à Gazæo in sanctis Diœcesios Bruganæ, & vixisse dicitur in omni sanctitate iuxta vicum D'Oltreloo, vt ex Legendis eius loci & Epitaphio quod istic habet, constat quod tale est:

Hic iacet QVERELINVS Anachoreta, qui duodecim annis in hac Insula nostri loci conuersatus est. Obiit anno Domini M. LX. vndecimo die Octobris.

REY.

REYNERIVS DOMINICANVS.

Brugis.

DE eo sic Cantipratanus libro secundo, Apum capite decimo parte decima nona vidimus fratrem in Ordine Prædicatorum de domo Brugensi in Flandria, Reynerum nomine iuuenem sagacem ingenio & sæcularibus literis institutum. Hic statim, vt Ordinem ingressus est, acriter studio Theologiæ cæpit insistere, sed cum nondum illuminata mens nec orationibus præparata stuperet ad lumen & nimius capax animus vento inconstantiæ fluctuaret, cæpit cogitare velle discutere quem sectarum Iudæorum, Gentilium, Christianorum potiori veritatis culmine fulciretur. Videbat quidem quod Gentiles & Philosophi naturali ratione regebantur, videbat & Iudæos legem antiquitatis à Deo accepisse, videbat & Christianos euangelicis obseruationibus gloriari, sed quid in his certius tenendum esset segnius dubitabat, conuenit ergo Iudæos discussionem legis proposuit. Sed cum fratres ordines vidissent ex frequenti collatione hominem fluctuare, arcendum eum à talibus censuerunt. At quoniam arctatus ignis acrior consurgit in flammas, iuuenis in tantum diabolo stimulante grauatus est vt mediâ nocte fugam omnimodam attentaret, statim ergo vbi ad exitum portæ venit, obuia illi fit Maris stella Virgo MARIA, ad portum salutis demum reductura; cui dixit, fluctuasti à via deuius & veritatem in fide filij mei te dubitas inuenisse. Noueas certissimè quòd diuersis erroribus scatet per orbem gentilitas. Iudæi nihil solidi tenent, diuersas vmbras sequuntur nequitiæ tenebris obfuscati: 1. *Aug.*

Euangelium verò nouæ gratiæ per hoc veritatem habere probatur, quod charitate, humilitate & castitate refulget, quæ tria in ordine quem intrasti purgato mentis oculo prærogatiuè videbis. Ego autem sum Mater Christi Patrona Ordinis tui, quæ solita pietate passa non sum tuam castam indolem decipi vel perire: his dictis gloriosa Virgo disparuit, & iuuenem confortatum ac firmatum in fide, in magna cordis iucunditate reliquit. Hic idem in ordine tantum profecit, vt Lector in ordine fieret, & consummatus in breui ad potiora transiret. Ita Cantipratanus, è quibus liquido constat eum cœlestibus beatorum Choris adscriptum.

REMBERTVS

EPISCOPVS BREMENSIS.

Thoroltanus.

4. *Febr.* NAtus est Thorolti in Flandria, quem adhuc puerum sanctus Anscharius in eius loci Monasterio instituendum curauit; institutum verò Comitem habuit, atque in Episcopatu successorem. A Nicolao Primo Papa pallium accepit, & anno Domini octingentesimo octogesimo octo è vita excessit. Thorolti in in Diœcesi Brugensi loco Monasterij superest hodiè Canonicorum sancti Petri Collegium. Vide Molanum die tertiâ Februarij, vbi latè de sancto Anschario & Remberto agit.

ROBER-

ROBERTVS BRVGENSIS.

A Beato Bernardo Dunensium Abbas constitutus est & Sanctus ab Ægidio Dammio scriptore non incelebri nominatur ait Harduinus in manuscripto Sanctorum Flandriæ indiculo. De eodem vide & Meyerum, successit & dum Bernardo in Abbatia Claræuallensi vixitque circa annum Domini millesimum centesimum octogesimum.

SIDRONIVS MARTYR.

Romæ sub Aureliano Principe Martyrio est coronatus, & ab Adela filia Roberti Regis & vxore Balduini Pij Comitis Flandriæ Messenas allatus. Quo loco ipsa annno millesimo sexagesimo quinto instituit Canonicorum Collegium, & Benedictinarum Monasterium, vbi etiam sacrum velamen marito orbata accepit. Vide Meyeri annales ad annum Domini millesimum sexagesimum secundum & millesimum sexagesimum quintum. 3. *Iulij.*

THEODORA MARTYR.

IN indice Sanctorum Flandriæ msc. Dionysij Harduini coniux dicitur Flandberti Flandrorum Reguli & in societate vndecim millium Vrsulana cæsa. 22. *Oct.*

TEREN.

TERENTIANVS

Duaci.

14. Iulij TERENTIANVS Tuderti in Vmbria Episcopus sub Hadriano Imperatore passus est. Eius corpus anno 1615. ad Ecclesiam Societatis IESV Duacensem venit. Vide plura apud Miræum.

TORPHINVS EPISCOPVS

Brugis.

8. Ian. APud Brugas obitus Torphini Episciopi in Thosano Episcopali Monasterio, quod Flandricè Doest dicitur, vbi hoc habet Epitaphium etsi simplici stylo in eleuato Sarcophago. Hic iacet Dominus Torphinus, ex regno Norwegiæ ciuitatis Hamariæ Episcopus, qui pro iure Ecclesiæ de terra sua exulatus, & in mari naufragatus, huc tandem veniens pauper & attenuatus per triginta septimanas infirmatus hospitans & amore Christi misericorditer sustentatus sancto fine quieuit anno Domini 1284. sexto idus Ianuarij, &c. Vide Molanum.

VICTRICIVS EPISCOPVS

7. Aug. VICTRICIVS adhuc miles sub Iuliano Imperatore pro Christo abijciens cingulum, à Tribuno multis tormentis afficitur, & capitis damnatur: sed Carnifice qui ad eum cædendum missus fuerat, cæcitate percusso, ipse

ipſe vinculis ſolutis liber euaſit. Poſteà Epiſcopus Rotomagi factus, Morinorum & Neruiorum gentes indomitas verbi prædicatione ad fidem Chriſti perduxit, & demum Confeſſor in pace quieuit. Cæterum ſancti Victricij egregia facinora deſcribit ſanctus Paulinus Nolanus Epiſcopus epiſtolâ vigeſimâ ſextâ ad ipſum ſcriptâ. Ad hunc ipſum Innocentius Papa decretalem ſecundam illam inſignem ſcripſit, quam hodie Nouatores imperitè & malignè carpunt.

VICTOR MARTYR.

Inſulis.

ANno milleſimo ſexcenteſimo decimo quinto corpus eius ad Eccleſiam Societatis IESV Inſulenſem magna ſolemnitate deuectum eſt. Vide ea de re Triumphum ſacrum Petri Halloiij eiuſdem Societatis Theologi, Miræum item in Faſtis. 14. *Iulij.*

VINCIANA VIRGO.

Gandaui.

VINCIANA claris Romæ natalibus orta, vnà cum fratre ſuo Landoaldo Archipresbytero, aliiſque nonnullis ex Italia in Galliam vſque Belgicam Chriſtianę Religionis plantandæ cauſſa circa annum Domini 633. profecta eſt. Nec verò conatum eius piiſſimum euentus fefellit. Siquidem dum Amandus ac Landoaldus in Tungrorum ac Flandrorum ad fidem Chriſti conuerſione grauiter laborarent ipſa interim, quibuſcumque modis po- 11. *Sept.*

X tuit

tuit, laboribus eorum cooperans, prædicationis opus maximè promouit. Tandem peregrinationis suæ decurso tempore, plena operibus bonis in Wintershouia Hasbaniæ vico anno Domini 643. migrauit ad Dominum tertio Idus Septembris, estque ibi à fratre suo Landoaldo decenter sepulta; post annos autem ab obitu eius 337. ex illo loco ad Ecclesiam Diui Bauonis Gandensis simul cum fratris sui Landoaldi ac aliorum sanctorum corporibus à Womaro Abbate translata est.

WALBVRGIS VIRGO.

Furnis.

4. Aug. HVius & fratrum eius sanctorum Wilibaldi & Wunibaldi Reliquiæ allatæ sunt ex Germania anno Incarnationis Dominicæ octogentesimo septuagesimo per Balduinum Ferreum Flandriæ Comitem, & magno cum honore Furnis repositæ, instituto ad id Monasterio Ordinis sancti Benedicti, quod nunc est Canonicorum Collegium Diœcesis Iprensis præcipua tamen S. Walburgis portio habetur Aichstadij in Monasterio, quod ab ea nominatur, vbi hodiè ex eius corpore oleum in subiectum argenteum vas miraculosè defluit, quod multis grauibus morbis medetur. Eleuata est inibi, & Sanctis adscripta circa annum Domini octingentesimum septuagesimum.

Filia Regis erat, sed egenam se faciebat;
Diues vt in Christo regnaret semper in ipso.

WAN-

WANDREGISILVS.

In Blandinio.

FVit hic primùm sub Dagoberto Comes Palatij, erat enim auus eius sanctus Arnulphus Lothariensis Princeps, & Metensis Episcopus. Deinde cum sponsa sua in castitatem consentiens, in aliquot Monasteriis sanctissimè vixit, denique Rotomagum famâ prædicatione & sanctitate Audoëni beatissimi Episcopi vocatus, eiusdem iussu à sancto Audomaro Presbyter consecratur, & ad riuum Fontanellam, eiusdem nominis Cœnobium longè celeberrimum construxit anno sexcentesimo quadragesimo quinto, vbi sub eo Monachorum numerus ad trecentos excreuit, dictusque locus ob tanti Patroni & successorum eius sanctitatem multis prædiis fuit ditatus: quæcunque autem loca sanctus Wandregisilus peragrabat eadem verbis euangelicis condiebat. Caletanos qui aliena rapiebant, & præter Christianum nomen bruti erant, ac belluis similes, ita suâ prædicatione conuertit, vt in Sacerdotibus & Monachis Christum adorarent, ac venerarentur. Vitam autem præsentem in meliorem commutauit, annum agens 95. Christi 664. suosque successores fore præuidit sanctos viros Lantbertum Terouanensem & Ansbertum, quorum prior beato Genesio successit in Præsulatu Lugdunensi, posterior Audoëno in Rotomagensi. Post annos quadraginta à S. Baino Episcopo, Abbate Fontanellensi translatus est, & ita integer ab omni corruptione cum vestimentis sacerdotalibus repertus, quasi eodem die fuisset sepultus. Cæterum vrgente Normannica persecutione Boloniam est transla- 22. Iulij.

maniam circa annum Domini 728. venit & anno 742. Synodo Ratiſponenſi & 743. Liptinenſi Synodo interfuit. Eius reliquiæ per Balduinum Ferreum vt in diua Walburge eius ſorore, ante diximus ad annum Domini 870. Furnas occidentalis Flandriæ opidum ſunt delatæ. Plura apud Molanum vide in natalibus hac die.

WINOCVS CONFESSOR

Bergis.

HEremarus vir nobilis, villam ſuam Wormhoult dictam in Flandria ſupra fluuium Pena B. Bertino traditur. Bertinus vero conſiderans viros Dei, Winocum & tres fratres eius in Dei ſeruitio plus cæteris profeciſſe eos illuc miſit Monaſteriolum conſtruere, conuentum congregare, Chriſtique pauperibus hoſpitia præparare. Quibus Heremarus villam ſuam Wormhoult cum appendicijs priuilegio ſuo firmauit: quod ſic incipit: Omnibus præſentibus & futuris qui Chriſtiana cenſcentur, &c. Actum in Sithiu Monaſterio Kalen. Nouembris anno primo Hildeberti Regis. Illi Conuenticulo B. Bertinus conceſſit præeſſe S. Winocum, vbi miraculis concomitantibus Domino fine tenus inſeruiuit. Ita Iperius in Chronico Bertinenſi qui de S. Winoco eiuſque tribus fratribus hæc itidem commemorat: B. Winocus Iudicail Britonum Regis filius & S. Iudoci frater ſpreto mundo ſub B. Bertino in Sithiu Monaſterio Monachus efficitur cum tribus fratribus ſuis Kadanoco, Ingenoco & Modoco. Præerat tunc B. Bertinus turbæ CL. Monachorum inter quos Winocus quaſi ſtella matutina præ cæteris clareſcebat obijt autem anno 717. vide plura apud Miræum in faſtis ac Molanum in natalibus. *6. Nou.*

WVLFRAMNVS ABBAS

Gandaui in monte Blandinio.

20.*Mar.* WVLFRAMNVS relicto Episcopatu Senonensi annis quinque apud Frisios, eorumque Regem Radbodum, in prædicanda Christi doctrina strenuè laborauit. Quod opus Euangelicum postea SS. Wilibrodus & Bonifacius cum sodalibus suis fœliciter sunt prosecuti. Obiit S. Antistes in Fontanella anno 720. inde postea cum S. Wandregisilo Gandauum ad Blandiniense Monasterium traslatus. Vitam eius à Surio publicatam scripsit Ionas Abbas, qui eodem tempore vixit. Plura vide apud Molanum in natalibus.

W VNIBALDVS.

Furnis.

18.*Dec.* PResbyter laudatissimus, filius fuit sancti Richardi Anglorum Regis Lucæ in Italia sepulti. Fratrem habuit sanctum Willibaldum & sanctam Walburgem Virginem. De eo sic Ludgerus primus Episcopus Monasteriensis in vitæ sancti Gregorij, Antistitis Vltraiectini: Willibaldi germanus nomine Winibaldus, Presbyter magistro meo Gregorio valde carus fuit, qui post obitum suum, quid viuens fecerit magnis miraculis ostendit.

WIN-

WINWALOCVS ABBAS.

Gandaui in monte Blandinio.

FLoruit temporibus S. Patricij Hiberniæ Apoſtoli. Eius lipſana ſæuientibus per Britanniam Normannis, primùm in Galliam & inde Gandauum ad Blandinienſe S. Petri Cœnobium ſunt aucta, cuius tranſlationis ibidem annua fit commemoratio Kal. Augusti. Diſcipulum habuit S. Ethinum Diaconum, cuius feſtum incidit in diem 19. Octobris. Claruit autem inter Britannos, ait Molanus ex monimentis Blandinienſibus & hiſtoria Londini excuſa, ſanctitate multâ & in digito Dei non pauca patrauit miracula; vnde nomen eius adhuc viuentis in tota Britannia celebrè erat, & velut Angelus Dei ab hominibus honorabatur. Plura vide apud eundem & Surium. *3. Mart.*

ZEGHERVS INSVLENSIS.

FVit Zegherus Ordinis Prædicatorum, & quanquam inſulis Fladrorum natum eſſe non conſtet, ea tamen in vrbe commoratum legimus in qua viciniſque Flandriæ opidis concionibus habendis & hominibus ad meliorem vitam reuocandis inſignem nauauit operam, eoque in numero vere Apoſtolico cùm alios plures cæleſtibus monitis vitæ huius oblectamenta contemnere vnique Deo adhærere velut B. Matthæus Iphigeniam ita vt Margaretam Iprenſem Deo conſecrauit, cum eum Ipris aliquando peracta concione in templo pro illius populi ſalute Deum precaretur in promiſcua virorum mulierumque turba Margaretam vidit puellam hactenus ei incognitam ad mundi *1. Aug.*

mundi vanitates compositam varioque vestium luxu ornatam, Deoque reuelante cognouit futuram deinceps vitæ sanctimonia celebrem. Quare eam è multitudine vltro ad se vocat ad cor loquitur, ad mundi despectum hortatur, meliores nuptias cœlestesq; delitias proponit, Christum ei sponsum vouet, & tandem illo propitio, atque è cœlis cooperante omnem vanitatis flammam in Margareta extinxit, & meretricem mundi amorem in castum virginum sponsi ignem cõmutauit, totaq; eam deinceps vita magnis sanctimoniæ exemplis tanquã lucerna ardens & lucens anteiuit: fuit siquidem vitæ regularis accuratus obseruator, diligenter satagens eas primò in se virtutes habere ad quarum amorem alios hortabatur, assiduo pietatis studio didicit mundum odisse, & præ opibus vanisque voluptatum illecebris crucem complecti, deinde pro sui ordinis instituto omni quâ potuit sedulitate importunis acribusque correptionibus vitia publicè est insectatus, oportunisque monitionibus torpescentes animos ad meliorem vitam excitauit. Præclara verò B. Zegheri sanctitas, pluribus eius videndi desiderium peperit; quo factum vt Flandriæ Princeps Ioanna, Cameracensis Episcopus, aliique Primates sæpius eum ad se euocarint, tum vt virtutis imagine recrearentur tum vt salutaria vitæ melioris documenta à viro verè Apostlico auidè exciperent. Plura apud Choquetium vide. Eius memoriam Kal. Augusti Miræus in Fasti recolit, & floruisse scribit 1236. post natalem Christi.

INDEX

INDEX SANCTORVM ET VENERABILIVM VIRORVM AC MVLIERVM FLANDRIÆ.

A.

FINIS.